

DR. JOSEF GROSS, BISKUP V LITOMĚŘICÍCH

Výstup duše k Bohu

Cena 18 K.

Dr. Josef Gross, Výstup duše k Bohu

Velehrad, nakladatelství dobré knihy v Olomouci · 1940

DR. JOSEF GROSS
biskup v Litoměřicích

VÝSTUP DUŠE K BOHU

Úvahy pro ty, kteří se snaží o život v Bohu,

OBZVLÁŠTĚ PRO ŘEHOLNÍ
SESTRY

Vydal P. Vend. Meyer O. F. M.
Se svolením vydavatelovým přeložil
JOSEF TYMEL

1940

Ve l e h r a d, nakladatelství dobré knihy v Olomouci

NIHIL OBSTAT. Dr. Šulák, censor ex off.
IMPRIMATUR. Olomucii, die 22. Februarii 1937.
Dr. Joannes Martinů, vicarius generalis. — No 2770.

ÚVODEM

Vezmi a čti!

Někdyberete s obavou do rukou tak zvané duchovní knihy, hlavně knihy duchovního života. Je vám někdy líto řeholních sester, když vidíme, co se pro ně vydává, co se jim předkládá, co bude jejich četbou, jejich duchovní stravou po desetiletí. Tím radostněji jsem dokončil pozornou četbu rukopisu překladu nezapomenutelného biskupa Grosse o Výstupu duše k Bohu. Kniha nejde vyježděnými až do omrzení známými kolejami, nýbrž vychází z živé praxe a z hlubokého osobního duchovního života. Spisovatel znal dobře lidské nitro, ale znal také dobře, co pro toto lidské nitro má křesťanské učení. Pročetl, jak je viděti z obsahu knihy, všechny mistry duchovního učení a vypsal z nich, co pokládal dnes za nejdůležitější a věčně za životné. Proto je jeho kniha knihou nesmírně důležitou a dobrou. Psal ji pro řeholnice nejprve, ale protože není dvojí svatosti a dvojí dokonalosti, jedné pro duchovní osoby a jiné pro tak zvané lidi světské, či ve světě žijící, právě proto je to kniha nesmírné užitečnosti pro všechny.

Kniha je proto dobrá, že je v knize podána celá soustava duchovního života. Celá soustava, a přece to není kniha úmorná, kniha nesrozumitelná nebo těžká.

Rozdělení knihy je opravdu duchaplné a

původní. Může být dobrou příručkou duši, které mají dobrou vůli a hledají jen bezpečného vůdce, který by je vedl soustavně a trpělivě. Jistě že nenahradí žádná kniha dobrého duchovního vůdce, ale není dáno všem, aby těmi vůdci byli, aby dovedli, co prožili, co vědí ze zkušenosti, aby to dovedli druhým podati. Proto je tím vzácnější tato kniha. Je dobrou rukověti nejenom pro duše vedené, nýbrž také pro ty, které mají vésti: pro novicmistrové, pro představené, vychovatelky a podobně, aby věděly, jak mají vésti duše, že jejich hlavní úkol je prostě odpozorovati, jak Ježíš sám duši vede a pak své vedení těch duší podřídit onomu tajemnému vedení Ježíšovu.

Děkuji ze srdce překladateli za to, že s takovou péčí a láskou knihu přeložil a tak ji otevřel českému čtenářstvu. Kéž kniha vykoná mnoho dobrého!

P. Silv. M. Braitto O. P.

CÍL ZBOŽNOSTI SMÍ BÝTI JEN OSLA- VENÍ JEŽÍŠE KRISTA

Která duše, toužící po ctnosti, netázala se ještě sama sebe: „Jak je to vlastně se mnou?“ Z vlastní i cizí zkušenosti vím, že tomu tak. Mnohé jsou mezi námi, které nosí řeholní šat a přece s bolestí, smutkem a bázní říkají: „Tak mnohokrát byla jsem již u sv. zpovědi, vždy se zpovídám z těch-že hříchů a nejdu vpřed.“

A vím také, jak mnohá duše při tom bázní skutečně se hroutí a praví: „Konec konců mně není již pomoci, u mne vše je ztraceno“ a tím upadá v pokušení složití ruce do klína. Myslí si: „Marná práce, ať vše běží, jak běží.“

Toto pokušení je velice nebezpečné! Odkud pak vlastně víš, že jsi neučinila ani nejmenšího pokroku? Snad ještě ani nevíš, jak máš zpytovat svědomí a jak se máš zpovídati! Můžeš být 20 a 30 let v klášteře a nenaučila jsi se tomu. Chci se pokusit podati a vyložit, co jsem zažil, co mi Pán vnukl, co jsem u jiných a také na sobě vyzkoušel a co potvrzují znamenití duchovní učitelé.

1. Prvním a posledním cílem zbožnosti je oslavení Ježíše Krista.

Kolikrát jste již při duchovních cvičeních rozjímaly o veliké pravdě: „Proč jsem

byla stvořena?" Snad málokdo promyslel tuto pravdu úplně. Velmi často jsme již uvažovali o životě, jeho účelu, jeho konečném cíli, a přece zůstáváme na povrchu. Nepoznáváme úplně, co obsahuje tato největší a nejdůležitější pravda: *Musím se učiti poznávati neomezenou vládu Boží nad sebou.*

Bůh jest mým neomezeným pánem. Nemám práva se tázati: Proč? Proč právě tato žena je mou matkou, tento muž mým otcem? Proč nejsem tak zdatná jako ta neb ona sestra? Proč jsem tak málo nadaná? Proč vezím v této a ne v jiné kůži, lepší, krásnější?

To jsou věci, které mne pořád trápí a vždy v životě mém vyvstává buřičská otázka: „Proč?“ S tou se musím vyrovnat, jinak nebude v nitru mém pokoje. Smí hrnec říci hrnčířovi: „Proč jsi mne učinil nectnou nádobou?“ Nikoli. Nevzdáme-li se slovíčka „Proč?“ nedostaneme se vpřed. Jakým buřičem je přece člověk, ať kněz nebo řeholnice, který se nevzdá otázky „Proč?“! Nyní teprve začínám poznávati, že mým prvním a posledním životním účelem je, abych oslavoval Ježíše Krista.

Jak se mně při tom daří, toť úplně lhostejno. Ať budu nepatrnou a skrvtou, odstrčenou ode všech, ať budu vládnout nebo poslouchat, vždy jediným účelem mého života bude, abych oslavoval Ježíše Krista. Proto jsem se narodil, proto mám pracovati, žítí, působiti, k tomu má vše směřovati.

Proto musíme statečně vpřed, naše radost a naše pohodlí musí ustoupiti vůli Boží a prospěchu naší duše.

Uvažujte o tom tisíckrát a vaše žití nebude jiného rázu. Co Pán Bůh chce, je pro mne nejlepší. Tu není pak v mém srdci ani nejmenší netrpělivosti a nespokojenosti. Je mi úplně lhostejno zda ti, kteří jsou se mnou, pracují lépe a klidněji a mají méně starostí a trápení. Ustanovil-li Pán Bůh pro mne právě to, kde jsem, jsem spokojen. To je pro mne nejlepší!

Život zbožný může míti jen jediný účel: oslavovati Ježíše Krista. Vše ostatní je vedlejší.

2. Zbožnost má své stupně.

Znáte tyto stupně? *Na prvním stupni* je ten, kdo je pevně rozhodnut za každých okolností se varovati těžkého hříchu, i kdyby to stálo život. Tím začíná duchovní život. Kdo se tak daleko dopracoval, je dobrým křesťanem. Kdo není tak daleko, není křesťanem vůbec. *O stupeň výše* stojí, kdo se varuje každého vědomého, dobrovolného hříchu. *Na třetím stupni* stojí, kdo své nedokonalosti přemáhá. A co jest pak výše, to jest již svatost. Svätý dospěl tak vysoko, že nemá, řekl bych, o hříchu ani potuchy. Překvapí-li ho nějaká nedokonalost, jest to jen slabost lidská. Dokonalému nezáleží na tom, je-li vážen nebo opovrhován, žije jen pro Krista, pro něho je-

dině touží žít. A jak by to mohl lépe učiniti, než když plní jeho svatou vůli? To je čtvrtý stupeň: stupeň svatosti. Pátý stupeň naplňuje nás úžasem. Jest dokončením dokonalosti. Kdo tam stojí, žízni po oběti, pokoření, utrpení. Volá se sv. Terezii: „Trpěti nebo umřítí“, nebo se sv. Magdalenou z Pazzis: „Ne umřítí, ale trpěti.“ Tyto milé sestry jsou dokonalými.

Každý stupeň má své vlastní osvícení. Stojíš-li na prvním stupni, nemáš pochopení pro druhý stupeň. Pochopuješ jen ducha, jemuž jsi rovna, a světci porozumíš jen, budeš-li sama svatou. Když jsi nevystoupila výše, budeš považovati za přemrštěného toho, kdo touží po vyšší dokonalosti. Nerozumíš mu, nejsi osvícena. I první stupeň zbožnosti jest něčím velikým. Jest něčím velikým, varovati se každého hříchu, který považuji za těžký hřích, za každou cenu i za cenu vlastního života. Představte si to v rozjímání! Přišlo na př. na někoho pokušení k těžkému hříchu. Teď když mne přepadla rozkoš hříšná, uvidím, jak miluji svého Ježíše. „Spasiteli můj, a kdybych to životem měla zaplatiti, nikdy toho neučiním!“ Stojím na prvním stupni, ale mou povinností je, vystoupiti výše.

Na druhém stupni snažím se varovati i každého lehkého hříchu. Přejde-li pokušení, jak snadno člověk zhřeší myšlenkou, slovem, žádostí, skutkem! „Pane, to je všední hřích, toho neučiním, i kdyby to

stálo život!“ Ten je na druhém stupni. Žádného všedního hříchu! Jak je to krásné, vznešené! A proč nechci se dopustiti hříchu všedního? Hřích těžký tvoří propast mezi člověkem a Pánem Bohem, přivádí smrt duši. Tělesná smrt, které se tak bojíme, jest obrazem duše ve hříchu těžkém. Všední hřích ruší, kazí vroucí, láskyplné spojení s Kristem. Duše chřadne, a chřadnoucí tělo propadá neomylně smrti. Nevyléčím-li svou chřadnoucí duši, zhřeším těžce!

3. Všichni máme pracovati, abychom vystoupili na třetí stupeň.

Jest naší povinností, varovati se i nedokonalostí. Několik praktických příkladů! Kdo neví, co je nedokonalost, neporozumí, když mu řeknu: Já i ty jsme úplně proniknuti sobectvím. Tomu nikdo neuvěří! Nuže na př. mám hlad, jím. Dostanu něco, co mi chutná, jím tedy s největší chutí. Nesmím se snad z toho radovati? Zajisté, ale byl při tom Pán Bůh? Nikoliv. - Mám žízeň, vezmu sklenici vody a vypiji všecku jedním douškem. Byl při tom Pán Bůh? Jistě ne. - Něco se mi poručí, jsem někam poslána. V okamžiku, kdy představená mi to poručí, povstane u mne chuť nebo nechť; buď to činím ráda nebo nerada. Byl při tom Pán Bůh? - Začínám pracovati. Jsem tělem i myslí úplně při práci: Jsem plně učitelkou, kuchařkou, ošetřovatelkou, a nemyslím na nic jiného. Je při tom Pán

Bůh? . . . Zřídka. - Má veliké štěstí, dostane-li se k nějaké stříelné modlitbě. - Dále! Vidím úplně neznámého člověka. Jediný pohled a jsem se svým úsudkem hotova. Jest mi příliš veliký nebo malý, tlustý nebo hubený. - Posuzuji všechno podle své chuti, podle svého prospěchu, podle svého pohodlí nebo podle toho, čeho se naději nebo strachuji. Má-li sestra někoho ráda a může-li od něho čekat prospěchu, jekněmu přivětivá a laskavá. Děti ve škole, nemocní, staří lidé - jak brzy jsem s nimi hotova! A se spolusestrami ne jinak. Je při tom Pán Bůh? . . . Nikoli. - Pohleďte do srdce svého, pozorujte svá přání, své myšlenky, své žádosti, úsudky, svá slova a budete se večer diviti nad nesčetnými svými chybami a slabostmi. „Pro Pána Boha, co je to? Tolik sobectví! Hrozné!“ Člověk by sám od sebe utekl, kdyby mohl . . . Pak přijdou na řadu naše modlitby. I tu je mnoho sobectví. Modlíš se. Proč? V nejlepším případě, abys vyplnila svou povinnost k Bohu a sobě. - Jiná sestra se modlí, poněvadž to nařídila představená, nebo že chce býti od Pána Boha potěšena, nebo z jiných důvodů a potřeb. A pak jdeme k zpovědi; nemáme toho mnoho. Tu si pomyslíme: „Co si pomyslí asi zpovědník? Nu, přece se bude domnívati, že jsem dokonalá.“ Máme-li však větší břeménko, dostaneme strach a pravíme: „Co si jen zpovědník o mně pomyslí?!“ - Při sv. přijímání kocháme se snad v myšlenkách: To budou

ostatní koukat, jak jsem svatá! - To jsou všechno nedokonalosti. Chvála Bohu, že to nejsou hříchy! Pak by to bylo k zoufání.

Když tedy něco mluvíme, myslíme, děláme a *Pán Ježíš není při tom*, i když to není nic zlého, - *dopustili jsme se nedokonalosti*, poněvadž jsme své „já“ postavili do popředí a Pána Ježíše jsme odstrčili. To jest ona veliká základní pravda, o níž jsem v duchovních cvičeních tak často rozjímal, ale kterou jsem nikdy úplně nepochopil. Nyní přichází Pán Ježíš sám a praví: „Jest potřebí vždycky se modliti a neustávat.“ (Luk. 18, 1.) Musíte tedy vždy mysliti na Pána Boha, dávatí jemu přednost; na sebe máte mysliti až po něm. Sv. Pavel to vysvětluje v listě ke Koloským: „A cokoli“ - tedy bez výjimky - „činíte, slovem nebo skutkem, všechno činite ve jménu Pána Ježíše Krista, děkující Bohu Otci skrze něho.“ (Kol. 3, 17.) Ani to nejmenší, nejnížší, nejobyčejnější nesmím Pánu Bohu vzíti. V listě ke Korintským praví sv. Pavel: „Buď že tedy jíte nebo pijete, neb cokoli jiného činíte, všechno ke slávě Boží činite!“ Sv. Pavel nepraví, když je vám to příjemné neb cítíte-li se dosti silné, nebo když se vám to hodí; ale praví, to *musíte* dělati. Nepraví, dobře s vámi smýšlím a proto vám to radím důtklivě - nikoli, není to přenecháno našemu rozhodnutí a mínění, nýbrž to *musíme* dělati, chceme-li dosáhnouti království, které nám Pán Bůh připravil.

Velmi často čítáváme v životopisech svatých, jak se k nim choval Pán Ježíš, když nebojovali proti nějaké nedokonalosti. Sv. Gertruda vypravuje, že ji Spasitel trestal chladností, zatemněním, vyprahlostí atd., dopustila-li se nějakých nedokonalostí. Nyní teprve rozumím, co je to nedokonalost. Ale co je pak teprve hřích! . . . Sv. František Sal. nazývá nedokonalost jemně nezdrovilostí, my však ji nazveme hrubostí, bezohledností k Pánu Ježíši. Nikdy jsem nelitoval v životě tak svých hříchů těžkých i všedních, jako tehdy, když jsem poznal, co je to nedokonalost. Ačkoli by Pán Bůh rád mi mnoho milostí udělil, nemůže, neboť mezi Pána Boha a mne se staví mé nedokonalosti jako mračna mezi slunce a zemi.

Nevidím slunce, necítím také jeho působení, anebo jen málo. Tak škodí nedokonalosti v duchovním životě. Ničí mnohé milosti, které mi Pán Bůh připravil; nedostává se mi jich. A kdybyste se teprve snažily prozkoumati počet těch nedokonalostí. Zaslly byste! A proč? Příležitost a pokušení k hříchu těžkému máme velmi zřídka, k všednímu hříchu častěji; ale ani na okamžik nejsme bez myšlenky, bez žádosti, bez náklonnosti, bez touhy, bez úsudku, beze slov a skutků. Když Pán Ježíš není zúčastněn na těchto přáních, náklonnostech, slovech a skutcích; kolik je tu nedokonalostí! Všude jste ho odstrčily a jednaly podle své vůle. Chápete teď, proč

Církev sv. nařizuje, aby se kněz modlil při obětování hostie: „Přijmi sv. Otče, všemohoucí věčný Bože, tuto . . . obět, kterou . . . přináším tobě . . . za nesčetné hříchy, urážky a nedbalosti své . . .“ Může to dojít tak daleko, že všechno vážně pojmám a vedu čistý život. Nedopustím se po celý čas hříchu všedního a přece není život můj v úplném pořádku, ježto jsem nepochopil, že se musím snažiti, abych odstranil i nedokonalosti ve svém jednání a smýšlení *za každou cenu*. Ano, nyní teprve poznáváte, že jste myslely jen - na sebe. Je třeba se z toho vymaniti, pak se jde vpřed; jinak však nikoliv.

4. Která cesta vede k třetímu stupni?

Za první. Chci-li skutečně zbožně žíti a dospěti k dokonalosti, jest bezpodmínečně potřebno, abych ve všem hledala čest a slávu Pána Ježíše. *Za druhé.* Musím vždy a ve všem, i v tom nejmenším, viděti Prozřetelnost Boží: na př. že jsem touto osobností a ne jinou, že mám takové povolání, právě tyto slabé nebo vynikající vlohy, nebo že mé zdraví je chatrné, že se musím stýkati s touto osobou, že musím bojovati s takovými překážkami, přináseti tyto oběti snášeti takové strádání a zneuznání; v tom všem musím spatřovati nepodmínečnou a určitou vůli Boží. To jest víra v Prozřetelnost Boží. Pak budu klidná a nebudu plakati, budu-li přesazena, když

mi budou přiděleny tyto dívky - zanedbané, slabé, méně nadané nebo přijdu-li na oddělení k takovým nemocným a budu-li pracovat s touto a ne jinou sestrou... Všecko řídí Prozřetelnost Boží. Také počasí řídí Prozřetelnost Boží. - Pán Bůh dělá, čeho jest třeba, my však často zbytečné věci. Co se mně týče, jest pro mne potřebné, co na mne sešlo. Kdo to nechápe, nepřijde k ničemu. Všude a ve všem musím vidět Pána Ježíše.

Vidím-li pěknou květinu, mám velebit Tvůrce. Sv. František z Assisi měl největší radost, viděl-li květiny; pravil sám u sebe, že Pán Bůh je nechal pro něho růsti, aby mu udělal radost. To není povinností jen světců, ale i naší. Musím Pána Boha ve všem vidět a ve všem hledat. A teď si dobře pamatujte: *Můžete se zdokonalit jen v tom postavení, které vám bylo přiděleno.* Mohu se jen zdokonalit, když plním svědomitě povinnosti svého úřadu. Právě tvůj úřad učiní tě svatou, zastáváš-li jej správně.

SYNOVSTVÍ BOŽÍ A POHLED NA JESLE

1. Myšlenka, že jsme dítkami Božími, pomůže nám k vítězství ve všech pokusech.

Dnes si zodpovíme otázku: Proč se lékáme každé oběti, ačkoli denně rozjímáme, denně jsme přítomny mši sv., každý týden se zpovídáme a denně přistupujeme k sv. přijímání? Přijdou-li pokušení, obzvláště jistá pokušení, rozruší duši mou úplně a při úplně malých pokušeních jsem tak slaboučká. Ráno rozjímám o mírnosti a sotva jsem posnídala, přijde mi něco do cesty a - již vzplanu hněvem. Nebo rozjímám o dobrotě a lidumilnosti Pána Ježíše, pohlížím na krásný příklad jeho dobroty a lásky a nejsem s to, abych přemohla malou rozmrzelost. Snad lze to různě vysvětlit; ale já myslím, že rozjímáme, jako bychom se dívali do herbáře. S potěšením pozoruji v herbáři květinu za květinou, pak zavru herbář a vše je odbyto. - Náš asketický život je boj. Pohled na jesličky nás naučí, jak máme bojovat.

Kdo leží v jesličkách? Syn Boží. Dovedu si uvědomit, co to znamená sestoupit až do jesliček? Sv. Pavel nám napsal, co nám toto nejsvětější tajemství přineslo, a podává nám to úplně srozumitelně. Kdo jsem já, že. Bůh mnou se zabývá, že vydal za nás jednorozenného Syna svého, aby se stal člověkem? Proč to učinil? Abychom skrze

něho dosáhli věčné blaženosti. Kdybych nic více nevěděla, vím dosti. Je to něco tak vznešeného, že toho člověk nemůže pochopiti. Dobrý znatel duše lidské pravil kdysi: „Musíš věděti, že jsi něčím velikým, a pak nepropadneš malichernosti.“ Když si vždy uvědomíme, že jsme něčím velikým, že jsme dítkami Božími, neupadneme tak často do nízkosti, malichernosti. Pamatujme tedy na to v pokušeních, a odoláme!

2. Svými jeslemi a svým utrpením učinil mne Spasitel dítkem Božím.

Proč jsou jesle pro mne něčím velikým? Mnohým lidem jsou jesle jen dojímavým znázorněním; člověk stává se u jesliček dítětem. Ale ve svém pojetí musíme jíti dál, neboť vedle jeslí je kříž. Víme-li, že Syn Boží stal se člověkem, musím si také představit, že Syn Boží plakal. Malé dítky pláčí; toť údělem lidským. Chápu též, že Ježíši bylo odpíráno; to je samozřejmé. Ale není-li nepochopitelným, že se stal mužem bolesti? Popatř, jak je mezi katanou, viz Ježíše bičovaného, s trnovou korunou na hlavě, jak je posmíván, tupen; nikdo se nad ním neslituje! Není to nedůstojno Syna Božího? Kdo poznal bídu lidskou, porozumí tomu. Cesta mnohých lidí, a není jich málo, vede až na horu Kalvarii, cesta mnohé matky až ke kříži. Duchovní osoby nemohou to jaksi pochopiti,

neboť byly životem takřka nesený. Pro sestry bývá na stole vždy uchystáno, nezkusily nikdy, co znamená: nevím, kam večer hlavu svou skloním, co budu jísti zítra, dostanu-li kousek suchého chleba. Nezkusily vlastně, jak je člověku, je-li nemocen, opuštěn, nemá-li nikoho, kdo by mu pomohl, obsloužil, potěšil. Takové kříže zná sestra skoro jen z teorie, nebo může je viděti u jiných. Když také někdy jste byly potupeny, pohaněny, nemá to velikého významu. - Kdybych měl před sebou chudáky, porozuměli by mi jistě dříve.

Že Ježíš Kristus vystoupil na dřevo kříže, pochopuji; neboť co Bůh činí, činí úplně a cele. Jen my děláme práci polovičatou. Bůh není tak malicherným jako my. Ať tvoří Bůh hvězdy nebo komáry, nebo na jaře odívá stromy květy, vždy vykoná práci celou. Není tak malicherným jako my. My bychom se již omezili, jako je to u nás zvykem. Tu platí slova Jidáše zrádce, kteráž pronesl, když Magdalena vylila vonnou, drahou mast na hlavu Spasitelovu: „K čemu ztráta tato?“ (Mat. 26, 8.) Stojí-li náš soused mravně výše než my, pracuje-li více než my, nelíbí se nám; tu říkáme hned: „K tomu nejsem povinna.“ To je už způsob nás lidí. Ježíš Kristus vystoupil na dřevo kříže, aby dílo vykupitelské úplně dokončil. Kříž si mohu po lidsku vysvětliti, ale sestoupiti až do jeslí: pro to nemám měřítko. Nemám ho ani na sobě,

ani na jiných lidech. Kdo sestupuje do takového ponížení?

Čteme-li, že sv. Václav bos a nepoznán navštěvoval vězení a obydlí chudých, naplňuje nás to obdivem. Ale když muž, který bydlí na hradě, sestoupí do chýší chudých, nelze to změřiti a porovnat s tím, že Syn Boží sestoupil do jeslí. Musím uznati: Tak mohl jen Pán Bůh mysliti. Tu stojím před propastí, kterou nemohu pochopiti. Chápu jeho útěk do Egypta, jeho krvavý pot na hoře Olivové, jeho pronásledování, jeho bičování, trním korunování, jeho ukřižování - ale jesle si vysvětliti nemohu. Ne! Spasiteli můj, proč jsi sestoupil do propasti sebezničení? Apoštol praví: „Sebe sama zmařil, přijav způsobu služebníka!“ (Fil. 2, 7.) a sv. Pavel praví dále: „Toho, jenž hříchu nepoznal, učinil pro nás hříchem (2. Kolos. 5, 21.), to jest: jako největším hříšníkem - vloživ naň všechny hříchy celého světa. „Spasiteli můj, proč jsi se tak ponižil?“ Víím to, poněvadž sv. Pavel nám to prozrazuje: „Abychom se stali dítkami Božími.“ (Řím. 8, 14. 15.) A kolik musil Spasitel proto trpěti! Musíme býti naplněni posvátnou hrdostí za tak veliké vyznamenání, že slujeme dítkami Božími a jimi jsme.“ (I. Jan 3, 1.)

3. Jsme dítkami Božími, proto máme věrně spolupůsobiti s milostí Boží.

„Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali.“ (Jan 1, 11.) Nejsmutnější slovo, které bylo kdy napsáno! „Kdokoli však jej přijali, dal jim moc státi se dítkami Božími.“ (Jan 1, 12.) Pokud nerozumíme a nevíme, co znamená býti dítkem Božím, nemůžeme na tuto důstojnost býti dosti hrdými. Dítkami Božími se stáváme milostí Boží. A co jest milost Boží? Musí býti něco obzvláště vznešeného, když Pán Ježíš tolik zaplatil, aby nám ji zasloužil. Když jsi, ó Pane, tak hluboko musil sestoupiti, abys mi zasloužil milost, musím míti v očích Tvých velikou cenu. Teď bych nejraději volal: „Andělé Boží, pospěšte a řekněte mi, co jest milost Boží! Cherubové a Serafové zvěstujte nám přece, co jest milost Boží!“ Dnes víím pouze, že milost jest něco velikého, vzácného, když Ježíš Kristus tolik trpěl, aby nám ji zasloužil.

Když je milost Boží něco tak velikého, co se stane, když ji hříchem těžkým ztratím? Ztratila bych vše, co jsem viděla v jeslích; neměla bych na tom žádného podílu. Ale ještě více! Doufám pokorně, že ačkoli mám tolik chyb a slabostí, přece jen jsem okrášlena milostí Boží. „Jak užívám však,“ táže se sestra, „toho vzácného daru?“ Spasiteli můj, jak často naň ani nemyslím! - Když mi říkáš: „Mlč přece, na tom nesejde, je-li to tak nebo jinak!“ Od-

povídám: „Nebudu mlčet, proč musí být po její vůli?“ - Pán Ježíš žádá, abych přijala malé umrtvení, když on pro mne tolik vykonal. A já? „Ne, to není mou povinností.“ - Říká mi: „Odlož již konečně odpor proti spolusestře!“ „Ne, nemohu na urážku zapomenouti.“ - Můj Ježíši, zda je ti taková odpověď lhostejnou? Kdybych poslechla tvého napomenutí, stoupala bych v lásce k Tobě od stupně k stupni, ale já jsem nechtěla. Řekla jsem Pánu: „Ne, Pane, Tvá láska je mi příliš těžká, věnuj ji někomu jinému.“ - Jest skutečně lhostejno, stojím-li v milosti výše nebo níže, poznám-li kdysi na věčnosti Boha lépe a budu ho požívat více? - Tak dělám vše polovičatě a Ty miluješ práci celou! Jde-li o milost, začínám se hned omlouvat. - Poznáváš nyní, milá sestro, proč zůstáváš vždy na jednom místě a nestoupáš výše?

4. Synovství Boží žádá oběti.

Vím-li, co jest nadpřirozeno a milost Boží, pochopím též, co znamená: Pán Bůh mne miluje. Představte si, že bychom neměli ani jeslí ani kříže a že by Pán Bůh byl poslal anděla, který by byl zjevil celému světu velikou pravdu: Bůh je láska! Byli bychom slyšeli zvěst tuto a vypravovali bychom ji budoucím pokolením. - Jak bychom si tu pravdu představovali? Myslíte, že bychom měli o ní jasnou představu? A kdyby filosofové byli napsali knihy

o Pánu Bohu a došli k poznání, že Bůh je láska a že bychom jej měli též milovati, nerozuměli bychom tomu. - Stojíme u jeslí a za nimi vidíme kříž. *Jesle a kříž* dokazují mi nekonečnou lásku Boží.

Co vše pro nás Pán učinil, co trpěl, co obětoval! Lásku měříme podle obětí, které pro nás někdo přinesl. Když jsem byl malým chlapcem, říkala mi matka: „Dítě! Já tě mám tak ráda!“ Později, když jsem slovům těm porozuměl, zkoušel jsem jejich pravdivost a velikost. Když jsem pak viděl, že se matka za nás děti obětovala a že se snažila, bychom byli veselí a šťastní, bychom netrpěli hladu; když jsem viděl, že sama se zřekla nového šatu, aby nás mohla ošatiti, tu jsem také věděl, že matka má mne vskutku ráda. My lidé jsme tvrdí, nevěříme, dokud nevidíme obětí. *Láska žije z obětí a láska umírá, nemůže-li nic více obětovati.* Vidím-li oběti Boží, rozumím slovům: Bůh je láska.

Když stojíte, sestry, u jeslí, zkoumejte srdce své tímto měřítkem! Kolik obětí přinášíte? Zevnější oběti - ano. Žijete společně, to je oběť. Kde žijí ženy pospolu, můžeme oběti spočítati, ale chyby umocnit, jinak se nedopočítáme výsledku. Máte ve škole zanedbané děti, přinášíte oběť; máte na oddělení netrpělivé, bezohledné, těžce nemocné, přinášíte zase oběť; nesmíte do zábav, do kina atd., to jsou oběti. Ale to necítíme ani jako oběti. *Ale oběti jest, žijí se své vůle.* To je těžké, to je vprav-

dě obět. Jak je to možno, že v klášteře na př. bývá sestra na sestru zlá? Taková sestra se stává jednostrannou a nese, nejde-li vše po jejím. Taková sestra se zřekne všeho, i svého okolí, nechce býti milována, vážena, ctěna, a myslí, že je pokorná. Myslí, že je dokonalá; zřekla se přece lásky, *ale nechce se zříci lásky k sobě, k svému „já“*. Tak si mohu vysvětliti, že v klášteře jsou sestry, které myslí, že milují jen Pána Ježíše. Takové nečetly sv. Jana, který praví: „Řekne-li někdo, miluji Boha a nenávidí bratra svého, jest lhář; neboť kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, kterak může milovati Boha, kterého nevidí?“ (I. Jan 4, 20.)

Kdyby nebylo jeslí, musili by malí, slabí, ponížení, které nazývá Spasitel chudými duchem, pozbýti úplně myslí. Chudoba je největším křížem, tak soudí člověk. - Řeholník, který byl dříve vojenským knězem, byl tázán, které jsou pro něho nejdějnější vánoční vzpomínky. I vypravoval, že tak na něho nepůsobily vánoce v ruském zajetí jako vánoce v Dánsku. Tam byl malý kostelíček, kam se scházelo jen několik katolíků. Když viděl tamější velikou chudobu a pozoroval, že vše je tak chudičké, ani svatostánku nevyjímaje, a zadíval se na jednoduché a chudé jesličky, měl velikou radost. Radoval se, že mohl býti též chudičký. - To platí v jistém smyslu i o nás. Čím by se mohli potěšiti nemocní, chudí, slabí, kdyby nebylo jeslí?

Co by si počali méně nadaní a při tom i chudobní, na které nikdo přívětivě nepohlédne? Co by dělali zanedbaní, kteří vyrostli bez otce, bez matky, kteří znají jen soudní síň a vězení? Kdyby nebylo jeslí - musili by si zoufati.

5. Synovství Boží má nás naplniti posvátnou hrdostí a úctou k sobě.

Jak smýšlíme o sobě? Nemyslíme někdy, že jsme nábožné, správné, proto že jsme se neprohřešili těžce proti sv. čistotě? - Setkal jsem se před lety se sestrou, která byla zbavena úřadu. Byla do té doby vzorem spořádaného života, ve všem se vyznala a všemu se přizbúsobila. Všichni lidé, kteří se s ní stýkali, ji milovali. Dopustila se však veliké chyby a byla zbavena úřadu. Už je tomu několik let a dosud se hněvá na Pána Boha, že to dopustil. - Ó, té domnělé zbožnosti! Ptal jsem se jí, zda se nezahleděla do jeslí; nedala mi odpovědi. Dále jsem s ní nemluvil. Ukazujeme často truchlohru slabosti. Kdybychom pamatovali, jak vysoko stojíme, a poznali svou velikost, nepadli bychom tak snadno. - Nač mám býti hrdým?

Že jsem dítětem Božím! To nepravím já. Sv. Jeronym napsal dceři sv. Pavly: „Buď hvězdou tvého žití, učiti se svaté hrdosti!“ Že smím nositi řeholní šat, je něčím velikým, ale mnohem více znamená, že Duch sv. žije ve mně, pokud jsem ve

stavu milosti Boží. Jsem skutečným údem Ježíše Krista, jsem spojen s Ježíšem Kristem a žiji silou Ducha svatého v Ježíši Kristu. „Váš život jest skryt v Ježíši Kristu.“ (Kol. 3, 3.) Dívám-li se na jesle, vidím, jak draze jsem byl vykoupen. - Musím mít oporu, abych odolal pokušení. Jak je to strašné, přijde-li pokušení proti víře, proti naději, a snad i proti svaté čistotě! Cím se mám bránit proti nepříteli? Pouhým bezkrevním: „jest to zapovězeno?!“ To nestačí. Cím si má sestra pomoci, nemá-li zbraně proti své vášni? Nějakou zbraň musí mít proti pokušení a tou je - svatá hrdost. Pak pošlape každou nízkost svými nohama. Boj v pokušeních není snadný, ale vzpomenu-li si, kdo jsem, a že Bůh sestoupil do této propasti pro mne, že tedy jsem něčím velikým: zvítězím. *Mou význačnou ctností musí být sv. hrdost.* Přijde-li pokušení, řeknu: „Pane Ježíši, toho ti neučiním!“ - Jak svůdně přichází pokušení! Malou rozkoš přináší, jen na okamžik. Ale pak jaká bolest! Vášně, hříšná obrazivost představuje vše v pomíjejícím lesku a pak - jak hořké a smutné je zklamání! Stále si připomínejme: Pro mne, k vůli mně vzal vše na sebe Ježíš Kristus, Syn Boží, sestoupil do jeslí a vystoupil na kříž. - Jsem-li tedy jako dítě Boží více než dítě královské, nechci Spasitele dobrovolně a vědomě hříchem zarmoutiti. „Pane, tak malou, odpornou, surovou, nevěrnou nechci být.“ Uvažujte o tom v rozjí-

mání důkladně a uložte to v srdci svém; nashromážděte to v srdci svém jako elektřinu v akumulátoru. „Jsem chudák, ale ačkoli jsem tak chudou, přece jsi mne učinil dítětem svým, seslal jsi mi Ducha svatého a protože mne tak vysoko ceníš, nechci tak hluboko padnouti; nebudu náladovou, abych Spasitele dnes objímala a zítra ho zrazovala!“ Varujte se pokorně příležitosti ke hříchu, buďte skromné a ozbrojte se svatou pravdou: *Já jsem dítětem Božím!* A svatá hrdost vás uchrání před pádem. „Pane, dosti jsem zhřešila, ale ode dneška se to již nesmí státi.“

JESLE ŠKOLOU CHUDOBY, PROSTOTY A POKORY

1. Ježíš podle vůle Boží chudý, skrytý, opuštěný v jeslích, původcem řeholního života.

Syn Boží se zjevil. Na věky budiž za to velebena nejsvětější Trojice! Co by z nás bylo, kdybychom této utěšující pravdy neznali?! Uvažujme napřed o zevnějších okolnostech jeho zjevení! U Boha je všechno připraveno. Proto má všechno hluboký význam. U jeslí poznáváme, co a jak Pán Bůh myslí. Zevnější okolnosti příchodu Páně snadno lze vyjmenovat. Přišel na svět přesně v době a na místě, jak Bůh předpověděl. Nepřišel na zem jako Bůh hromovládny, nýbrž jako miloučké dítě. Představíme-li si to milé, přívětivé dítě, které se nestará, jak se zdá, o naše hříchy, a co mu naše hříchy připravily, co učinilo jeho příchod na svět tak těžkým? Trpká chudoba. Je dobrovolná. Tato chudoba ho přijala v jeslích. Více než chudoba je skrytost a opuštěnost. Člověk by si myslil, že Bůh měl by sestoupiti na zemi přiměřeně své velikosti. Ten, jenž sestupuje, jest Stvořitelem nebe i země, pro něho byl svět stvořen. Pro něj vyvolil Bůh národ a tento národ má pamětihodné dějiny, a to jen proto, aby byl na něho připraven. Teď přišel okamžik, kdy měl přijíti, a není tu ni-

kdo: ani lid, ani král, ani světec. Žili mezi Židy tehdy i svatí lidé, ale nikdo nepřišel. Zajisté by se byli radovali, ale nikdo se o tom nedověděl. Dvě osoby: Maria Panna a sv. Josef - toť jeho dvořané a několik pastýřů je také při tom. Tak zvláštní je to! Nelze toho pochopiti. Proč se tak stalo? Proč mohli k němu pastýři a proč nesměli přijíti králové a ministři? (Mudrci přišli až později.) Tak ustanovil Pán Bůh ve svých úradcích. Proč mohli přijíti chudí, nevzdělání, ale dobří a prostí pastýři? Mohu užiti jen přirovnání. Protože byli chudými lidmi a protože Pán Bůh tak chtěl. Byli také zároveň pokornými. - Co by byl dělal u Ježíška boháč? Snad by byl potřásl hlavou.

Proč přišel Pán Ježíš v chudobě, skryt a opuštěn na svět? Mohl přece přijíti s velikou mocí a slávou. Lidi uchvacuje ještě: vážnost, moc, sláva. Kdyby byl Ježíš později vystoupil a řekl: „K těm věcem nesmíte přilnouti, nejsou štěstím člověka!“ Myslíte, že bychom tomu uvěřili? Nikoli. Musil nám to ukázati svým příkladem. Totéž platí o pokání. Činíme pokání s těžkým srdcem a neradi. Kdyby byl pouze kázal pokání a sám ho nečinil, nebyli bychom uvěřili; nebyli bychom činili pokání. Musil slovo potvrdit příkladem. Ač sám nejsvětější, žil v chudobě a odříkání za naše hříchy. Proč to činil? „Poněvadž chtěl, poněvadž to uznával za nejlepší a nejjistější prostředek, poněvadž to byla jeho vůle.“

Chtěl dokázati lidstvu svou božskou všemohoucnost. Pohleďte, je-li člověk chudý, nuzný, slabý, zemdlený, nemůže nic začít. Jen Bůh si mohl tyto nedostatky dovoliti a vložit je do své všemohoucnosti. Dokázal světu, že ačkoli byl chudým, slabým, opuštěným, byl přece tím, který svým duchem proniká celý svět. Kéž bychom si to aspoň trochu připomněli, čím se staly světu jesle! V jeslích byl celý svět zkršćeněn! Z ctností, kterým učí jesle, vypučela krásná ratolest řeholního života, života totiž dobrovolné chudoby, poslušnosti a svaté čistoty. *Tu je původ řeholního života!* Byl by se někdo bez jeslí věnoval řeholnímu životu? - Odtud vyvěrala láska k chudobě a samotě, které se podivujeme v prvních křesťanských stoletích! Čemu později učil, že totiž všichni lidé jsou povoláni k stejné blaženosti, poněvadž jsou stejné přirozenosti, tomu by nebyl nikdo uvěřil. Kolik opuštěných, osamocených, malých lidí našlo útěchu při pohledu na jesle?! Kdyby nebylo jeslí, zoufali bychom si. Jak vysvětlíme, že boháči prodali své domy a oblékli roucho řeholní?

2. Jesle jsou školou prostoty a pokory.

V jeslích vidíme prostotu, chudobu, skrytost, opuštěnost a osamocenost. Čemu chce nás Pán Ježíš učit? Nalezneme-li někde *prostotu* pravou, nestrojenou, bez přetvářky, co o ní říkáme? - Je to nejkrásnější

vlastnost, která se Spasiteli tak líbí, protože ji sám na zem přinesl. Pohleďme na prostého člověka! U něho není nic než radost a svěžest, jež směřují bezprostředně k Bohu. Když se vskutku zbožné dítě modlí, nehledá sebe, svého uspokojení, modlí se k vůli Bohu. To je prostota. Vnořme se do této vzácné ctnosti! Jak si ji představujeme? Nazýváme ji nyní pravým jménem: *pokora*.

Co je pokora? Odpovídáme slovy svaté Terezie: „Pokora je pravda“, t. j. musíme uznati, že nic nejsem, nic než slabý hříšný člověk a že Pán Bůh je všechno. *To je první stupeň pokory*. Tak poznávali pokoru i pohanští mudrci; ale v tom smyslu není ještě křesťanskou ctností. Ctností se teprve stává, až člověk svou nicotu a velebnost Boží nejen poznává, nýbrž také se podle tohoto poznání řídí.

Druhého stupně pokory jsem dosáhl, když nejen uznávám svou nicotu, ale když jsem spokojen, když lidé mnou pohrdají a já to trpělivě snáším. Když se však z pohrdání těším a po něm toužím, dosáhl jsem *třetího stupně*.

Co náleží k pokoře? Abych uznával Pána Boha za svého neomezeného Pána. Tuto pravdu svým životem osvědčovati, je největším uměním. Tu se táže člověk: „Proč jsem přišel na svět právě v této době, proč jsem se narodil právě zde a proč ne jinde, proč jsem chodil do této a ne do jiné školy, proč jsem tak starý, proč mám ta-

kové nedostatky, tělesné chyby, churavé tělo?" Protože to Bůh chtěl. „Proč jsem právě já sestrou a proč ne tisíce jiných? Proč jsem tak jen prostředně nadaná a jiné mne předčí vědomostmi? Musím se tak namáhati, a čemu se důkladně nenaučím, nevím a jiným to jde hladce. Proč?“ To odbojné „proč“! Poněvadž Pán Bůh tak od věčnosti vše ustanovil a připravil. Jeho vůle to byla, abych žila právě v této zemi, v tomto roce, v tomto povolání a dožila se takového stáří. Musím se odevzdati do vůle Boží a Bohu se úplně odevzdati. *Hříchem naší doby je: „všemu odporovati“*. I nás poněkud tento duch ovládá; také do kláštera vniká. Spasitel praví: „Já jsem cesta“ (Jan 14, 6.), a tomu nechceme rozumět.

My lidé se soužíme, místo abychom se vrhli do náruče Prozřetelnosti Boží. Pán Bůh chce a prosadí svou vůli, ať chceme nebo nechceme. Ustanovil-li, abych zastávala nejnižší místo, musím se podrobiti. Nepodrobím-li se, hřeším; podrobím-li se, získávám si zásluhy. Tážeme-li se lidí, jak se jim daří, slyšíme bédování a nářek. Dobrá řeholní sestra nenaříká. Naříká-li skutečně, že se jí zle daří, že je zneužívána, že musí tolik trpět, není v ní hluboké pokory. Jak se chovám k Bohu, tak musím se chovati i k Církvi svaté, když mi něco nařizuje. Promluvil-li sv. Otec, přestává pro nás kritika. - A jak často se při zábavách i u řeholníků kritisuje! Varujte se toho hříchu!

3. Nářky, které odporují pokoře.

Sestra naříká: „Kdybyste věděl, jak veliké obtíže mám, jak se mi ztrpčuje život! Kdybych byla věděla, jaký kříž mne tu čeká, nebyla bych vstoupila do kláštera.“ Co mám na to odpovědět? Takovou sestru mohu jen politovati. Kéž by byla zůstala ve světě! Nikdo ji nevolal. Měla by jíti do krajín válkou zpustošených, kde lidé nemají co jísti a nemohou ani na ulici, poněvadž nemají šatů ani obuvi! Tu by viděla a zkusila, jak těžko se lidem žije. V takových těžkých chvílích ať si pomyslí: Pán Bůh to věděl všecko od věčnosti, o mne se dobře postaral a mé síly ani nepřeceňoval ani nepodceňoval. Věděl, co mohu a co nemohu snést. Dal Církvi své zákony a více mi nesmí nikdo ukládati. Co nemohu, nemusím dělati. Ale musím jiným přenechat, aby usoudili, co mohu a co nemohu; neboť sama budu vždy mluviti ve svůj prospěch. - To je základní nejjednodušší pokora.

Jiná sestra si zase stěžuje: „Já nejsem na svém místě, jsem odstrčena; jsem u prádla a měla bych býti učitelkou. - Proč to dopouští Pán Bůh?“ Abys mu mohla něco obětovati. Máš-li schopnosti, kterých se v klášteře nežádá a kterých nelze zde upotřebiti, polož je Božskému Spasiteli k nohám a řekni: To a to umím, Pane; kladu ti to k nohám. - Buď ráda, že můžeš něco obětovati Pánu Bohu za své hříchy.

A ještě něco najdeme v klášteře: *Jedné sestry si všichni váží, jsou jí nakloněni, sympatisují s ní; jiná je jako popelka.* To ubohou bolí. Praví, že je zneuznávána. - Co na tom, že druhá je dobře zapsána u představené a já upadám u ní vždy hlouběji, že Pán Bůh tak určil, aby ona postupovala a já upadám? - *Jednou stěžovala si čtyřicetiletá sestra, že si všichni váží mladé sestry pro její tvářičku.* Což může sestra za to, že je krásnější než jiná? Když jí sestra závidí, bude sama krásnější? Taková žárlivost prozrazuje velikou hloupost, neboť sobě tím nepomáhá a jinému neškodí. Tento hřích dělá jen mrzutost. Pokora však praví: Co na tom, že ona postupuje a já upadám. Když to Pán Bůh tak zařídil, je to dobré. Druhé hrozí nebezpečí, když postupuje, a já jsem toho uchráněna. Já nepostupuji, poněvadž to není pro mne dobré a poněvadž Pán Bůh to tak ustanovil. Znáám lidi, kteří mluví jako kniha a píší jako básník, inu dobře; Pán Bůh to tak ustanovil. Chce, abych nebyla tolik nadána jak ta neb ona, poněvadž by to nebylo pro mne dobré.

Jak by bylo neskonale smutno, kdybyste se tomu nebyly ještě naučily! Nebyly byste překročily ani základní prvky pokory, nebyly byste ani v začátcích zbožnosti. A zbožnost přece je připodobnění se Ježíši Kristu.

Často nalézáme v klášteřích t. zv. *duchovní žárlivost*. V klášteře se cítila sestra neodolatelně puzena k nejsvětější Svá-

tosti. Vstávala i v noci tři až čtyřikrát a spěchala do kaple se poklonit svátostnému Spasiteli. Sestra mající hlídku ji uviděla a hned to také vypravovala. Starší sestra, která si mnoho zakládala na svých letech, zašla si na sestru a náležitě jí za to vyplísnila. Celá smutná zasteskla si sestra: „Tak se mi ztrpčuje zbožnost.“ Tázal jsem se: „Byla to vaše představená? Kdyby si představená nepřála nočních adorací, nevstávejte již; cvičte se v poslušnosti a získáte tím dvojnásobnou zásluhu. Můžete i v posteli adorovati. To vám nemůže nikdo zakázati.“ - Duchovní závist je skutečně hříchem. Pán Bůh ustanovuje, kolik milostí má dostati ta neb ona sestra, a zlobí se, když nedělá takové pokroky jako jiné. Měla by se spíše radovati, že jsou sestry, které i v noci adorují. Jak opačné a daleké jest to všecko od pokory!

Praví se ovšem také: „*Co představená o mně generální představené napsala, není pravda; to mne naplňuje nevolí.*“ Pán Bůh má sta a sta způsobů, aby napravil zlé mínění. Nečiní-li toho, vezmu ten kříž a pomodlím se: „Pane, raduji se; teď jsem ti podobnější. Buď mi pro tuto oběť milostiv! Chce-li Pán Bůh mou dobrou pověst zase mi vrátiti, postará se o to; nebude-li chtíti, ponesu kříž svůj dále.“ Řeči lidské nejsou stálé!

4. Hříchy, kterých litujeme, činí nás pokornými.

Mnozí říkají: „Mé hříchy!“ Jsou sestry, které na hříchy dřívějšího života velice těžce zapomínají. Trápí se tím! Znáám křesťana, který celé hodiny klečí v kostele, pláče a naříká a nejsou to ani těžké hříchy, které oplakává. Ptá se pořád a pořád: „Proč to dopustil Pán Bůh právě na mne?! Proč, proč?“ Měl by se vyzkoušet! Pán Bůh dal napsati apoštolem: „Bůh nepokouší nikoho.“ (Jak. I, 13.) Pokušení mělo býti pro něho zkouškou. Měl ve zkoušce obstáti a neobstál. Pán Bůh to dopustil, poněvadž měl asi velkou dávku pýchy. Byl snad velice rozhorlen a pobouřen, když slyšel, jak lidé hřeší; tu mu chtěl Pán Bůh ukázati, jak hluboko by klesl, kdyby mu odňal jen poněkud svou milost.

Četl jsem kdysi u Otce Colombiera: „Blahoslavený hřích, který mne učinil pokorným!“ Stáváme-li se chybami pokornými, buďtež nám chyby vítány. Ano, zdravíme vás více než ctnosti, které nás mohou učiniti pyšnými. Nemohu-li bez chyb býti pokorným, pak jste mi vítány!“

Pán Bůh nemá ničeho, čím by nás učinil skromnými a pokornými; jen naše hříchy to dovedou. Nestáváte se pokornými, když tu a tam někde v koutku pojíte; to jsou věci, které podporují pokání, ale nečiní nás pokornými. Ani když vás představená vyplísí, nebo jste-li z trestu přesazeny,

nečiní vás pokornými. Když vás odsoudí k nejnižší práci, nestanete se tím pokornými. Onemocníte; ale ani tím se nestáváte vždy pokornými. Pánu Bohu zbývá to jediné: *vědomí našich hříchů*. Když vím, co srdcem mým hýbá, jak jsem maličký, sprostý, závistivý, lakomý, žárlivý a smyslný, pak jsem poněkud skromnější. Jen tehdy, když se vyznávám před Bohem z hříchů, jsem poctivý; a kromě toho nanejvýš ve zpovědnici. Zpovědník uslyší tu a tam něco o mých špatnostech. Mnozí vy počítávají sice některé hříchy, ale o tom, co v srdci žije a bouří, zmiňují se jen povrchně. Důkladně máme se zpovídati! Kdo se nezná důkladně a nevyznává se zpovědníkovi i ze skrytých věcí, nevybuduje ani první základy pokory.

Myslíme, že když jsme mohli snésti jedinou tvrdé slovo, urážku, že už jsme pokornými. Ani zdání! Když jsem něco dobře udělal a někdo mně pochválí, jak mne to těší! Jakou radost a zalíbení mám, když se o mně mluví! Jak je to smutné, když sestry pracují, aby si získaly přízeň a lásku dětí, nemocných a navzájem si však ničeho nepřejí! Když něco takového v srdci živím a zpovědníkovi nic o tom neříkám - kdo mne vyléčí? Sama se nevyléčím! Musím to říci zpovědníkovi, aby mne mých chyb zbavil.

Teď víte, co znamená: býti dobré vůle. Jdu spokojeně cestou, kterou mi určil Pán Bůh. On je mým otcem a proto mi neuloží

více, než kolik uzná za dobré. I když si trochu popláči, to nevadí; pravím: „Bože můj, bolelo to, hodně to bolelo. Chci však to tak snášeti, jak jsi ty vše snášel.“ Aj, já přicházím! (Zach 2, 10.)

MYSTIKA, KTERÉ MŮŽE KAŽDÝ DOSÁHNOUTI

Rozjímání u jesliček.

Dnes chci rozjímati o předmětě, který mne uvede na vysoké stezky. Dej Bože, abych nemluvil jako slepý o barvách, aby se nevyplnilo na mně slovo Písma sv.: „Vede-li slepec slepého, padnou oba do jámy.“ (Mat. 15, 13.) Chci vám vypravovat, co vím z vlastní zkušenosti o t. zv. mystice, a vám prozraditi, proč o tom mluvím.

1. Podstata a mimořádné doprovodní zjevy při mystice.¹

Co jest mystika? V poslední době vystupují v různých řádech zbožné osoby, které prý mají zjevení Boží, které jsou snad svatými a píší hluboce a osvěceni o vnitřním životě. Když o tom slyšíme nebo čteme takové knihy, říkáváme: „Je to duch času; dnes všichni mluví o mystice!“

Chápete podstatu mystiky? Četly jste o ní, ale máte o ní také jasný pojem? Slovo mystika pochází z řečtiny a znamená česky „viděti, patřiti“ - toť slovní význam. Co rozumí mystikou bohoslovci? Většina

¹ Biskup přidružuje se více všeobecného pojmu mystiky a nezabývá se blíže podstatou patření. Pro jeho účel to zde stačí.

praví: Mystika je mimořádný život milosti, jehož se dostává jen málo vyvoleným, a to zásahem Božím; ale duše si uvědomuje tento milostiplný zásah Boží. Proč však zasahuje takto Bůh? Aby duši povznesl k vroucímu, užšímu obcování s ním. Jest to mimořádný zásah, mimořádná milost, které se dostává jen nadobyčejným duším, aby se přiblížily ještě více k Bohu. To je mystika ve smyslu katolického bohosloví. Začíná patřením a vystupuje ke klidu modlitby nebo ještě výše podle stupně milosti Boží. Následují někdy - ale ne vždy - veliké zevnější doprovodní zjevy: vise, promluvy Boží, extase, vytržení atd. Takové milosti, zvané charismata, znala již Církev v nejstarších dobách. Tehdy mnozí křesťané rozeznávali duchy a poznávali duševní stav jiných.

2. *Mystika ustavičného vnitřního obcování s Bohem.*

Nebudeme se zabývatí nejvyšším stupněm mystiky, který není vlastní podstatou mystiky; sestoupíme několik stupínků níže a budeme uvažovati o mystice *vědomého, stálého zvnitřnění, vědomého, ustavičného obcování s Bohem*. Duše, které pracují vážně o svém zdokonalování, které okouší Boha denně, denně cítí, ví, jak dobrý je Pán, a prožívají slovo prorokovo: „Dobrotiv je Hospodin a na věky milosrdenství jeho“ (Ž. 99, 5.) a jiné slovo:

„Mým štěstím je býti Bohu blízko.“ (Ž. 72, 28.) Pro nás je tedy *mystika životem vnitřního vědomého spojení s Bohem*. Chci a snažím se, abych se Bohu zalíbil a myslím na něho; to nazývám vědomým spojením. Mystika začíná patřením. Rozlišuji totiž rozjímání a patření. Zajímavé je uvažovati o těchto pojmech. - Jdu do obrazárny. Dívám-li se na obraz, pozoruji každou maličkost a táži se: Proč to udělal malíř tak, proč právě volil tuto barvu a toto pozadí. Když jsem si prohlédl všechny jednotlivosti, viděl jsem obraz. Co je však patření? Dívám se na př. na obraz Rubensův. Nedívám se však na každou jednotlivost: šat, barvu, velikost osob, nýbrž jediný, delší, klidný pohled stačí a já jsem nadšen. Obraťme to na duchovní obor! Dívám se na př. na jesličky. Čtu anebo se mi předkládá, co vypravuje Písmo sv. o jeslích. Má fantasie nyní pracuje. Musím si představití jesličky, dívám se na Božské Děťátko a odpovídám na otázky: K čemu, proč a kdy? Dívám se na Matku Boží, jak klečí, co si asi myslila, jak se modlila; vidím sv. Josefa, jak všechno připravuje, jak poučuje pastýře a uvádí je k jesličkám, aby se Dítku poklonili. Prohlížím si okolí, myslím na zimu, na nepohodlí, na jeskyni, kde jsou jen zvířata přes noc. Napřed nechám pracovati obrazotvornost; pak se táži: Božské Dítko, proč jsi sestoupilo na zem s výšin nebeských? Synu Boží, kdybys byl vzal na sebe podobu anděl-

skou, jak veliký by to byl nepoměr! A ty jsi se ponížil hluboko pod anděly! To nelze skoro pochopiti! Přibírám ku pomoci své srdce. Srdce moje má buď nesmírnou radost, anebo začíná truchliti, že Božské Dítko bývá tak často odmítáno, jak stojí psáno: „Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali.“ (Jan 1, 11.) Kolikrát jsem já ho odehnala a vypudila ze srdce svého hříchem těžkým? - Vůle pracuje. Činím předsevzeti. - Když jsem naplnil srdce své radostí nad tím, že Bůh se tak ponížil, umiňuji si, že budu se svatou radostí jej následovati. Když srdce je plno bolesti, protože svět nepřijal Pána, slibuji, že nebudu již urážeti Božské Dítko hříchem a vzbuzuji lítost.

Při patření postupuji jinak. Vnímavý člověk pohlédne a už ví, co má před sebou. V okamžiku ví, co chce, a je nadšen. Nemusí se namáhati, jediným pohledem chápe všecko. V tom je ten rozdíl: slyší a chápe najednou. O tuto schopnost smím prositi; není to nic neobyčejného. Této milosti dostává se těm, kteří touží opravdově po duchovním životě. Poslyšte, co se mi nedávno stalo! Jedna paní se domnívala, že se jí dostalo od Boha milosti mimořádné a že Pán Bůh s ní bezprostředně mluvil. Když jsem jí její omyl vymlouval, plakala půl dne. - Jak se může domýšleti duše, která neodložila ještě ani hříchů, že ji Bůh tak omilostnil? - O něco mimořádného nesmíme prositi. Mimořádné milosti

uděluje Pán Bůh, komu chce, kde chce, kdy a jak chce. Světci ukrývali tyto mimořádné milosti z pokory, poněvadž nemohli ve své pokoře pochopiti, že jim Bůh dal takové milosti, když sebe měli za veliké hříšníky. Viděli v tom jakési pokoření. Svatý František z Assisi, jemuž na sklonku života vtiskl Božský Spasitel své rány, skrýval tuto milost, jak dlouho jen mohl. Nemohl pochopiti, proč jej Pán Bůh tak vyznamenává.

Proč k vám o této důležité kapitole mluvím? Poněvadž stojíme u jesliček. Vánoce jsou svátky, které nás navádějí, abychom se přičiňovali o mystické spojení s Kristem; neboť Církev sv. vedena jsouc Duchem sv. se modlí: „Ukázala se dobrota a lidumilnost Boha, Spasitele našeho.“ (Tit. 3, 4.) V rozjímání musíme se teprve dopravati k těmto ctnostem. Vnímavé duši je to však úplně přirozené, jako dobrému počtáři připadá lehkým těžký příklad, byť byl sebe těžší; ihned ho vypočítá v hlavě. - Ukázala se dobrota a lidumilnost Boha. Nesmím zapomenouti, že mám před sebou Syna Božího. Myslím si: Pane, Tys od věčnosti žil u Otce, t. j. byl jsi v nejsvětější Trojici podstatně stejný Bůh. Myslím na miliony Cherubínů a Serafínů, kteří mu slouží, a na celé moře radosti, kterou požíval, a všecko opustil, aby sestoupil k nám, aby nám dobrotu a lidumilnost přinesl. Dříve toho lidé na světě neznali; stal se zosobněnou dobrotou a lidumilností. Zdá

se mi, jako by tu ležel, nekonečný, věčný, právě zrozený, malý Spasitel, který trpí zimou: nekonečný Bůh. Jak jest chudičký a přece zároveň nekonečně bohatý Bůh, Pán nebe i země. Rozpíná ručičky, jako by chtěl mne, právě mne obejmouti, jako matka objímá své dítě a vine k sobě. Tu povstává v srdci mém mystická touha přivínouti se k Spasiteli co nejbliže.

3. Mystika vřelého přátelství s Pánem Ježíšem.

Nejsem mu již dosti blízko? Ani dost málo. Často jsem už mluvil o důvěrnosti čili přátelství s Kristem. Chce, abych přišel k němu blíže, a já to chci také. Jak to, že tomu tak není? Svět a obzvláště dějiny duše vypravují o přátelství. Máte přítele? Já přítele nemám. Dovedu si však představit, co to znamená, mít skutečně pravého, dobrého přítele. Ale přátelství, které míní mystika, daleko převyšuje lásku pozemskou mezi mužem a ženou, mezi dítětem a matkou; převyšuje daleko vše, co dovede učinit přirozenost lidská. Znam příklady veliké lásky mateřské a dětské, ale láska mystická všechno daleko převyšuje, je trvanlivější a větší. Lidé touží po ní, ale málokdo jí dosahuje. Myslím, že jedině Bůh jest nám pravým přítelem. Myslím-li na něho, děje se ve mně něco, co nemohu popsati, je to pocit úplné důvěry. Před lidmi jsem opatrný; neváži se

na nikoho. Před přítelem nemám žádného tajemství, jemu všechno zjevuji. Mé srdce je před ním jako otevřená kniha. To je přátelství. Netajená a upřímná důvěra. Přátelé mohou mít různou povahu, jeden může býti silák, druhý zosobněná slabota. Jeden uznaným učencem a vedle sebe má snad jen průměrného člověka. Povaha jednoho je ohnivá, druhého tichá, klidná; ale rozumějí si dobře.

Často jsem se už v životě zklamal, vy asi také. Když poznáme: Ten neb onen je naším přítelem. Úplně mu důvěřujeme, nic na něho nedopustíme, chyby jeho přehlédneme; stane se dokonce naší modlou. Ale najednou vidíme, že jsme se v něm zklamali: Byl bych na něm domy stavěl, říká se pak, a teď mne nechá na holičkách; bylo by to proň bývalo maličkostí, ale ani této mne neuznal hodným. Jsem-li věřícím, uspokojím se slovem: zaplatil jsem za vyučenou! Nevěřím-li, nastoupí nenávisť. - Vysvětlím vám to. Každý z nás ví, že na světě jest jen jediný věrný přítel, a to jest ten, o němž praví apoštol: „Nesnesl se na perutích větrných k nám Hospodin, ale ukázala se dobrotu a lidumilnost Boží.“ (Ž. 17, II. a Tit. 3, 4.) Chce tě mít jako povinnou ctitelku, ale jako přítelkyni. Víme to, ale přiblížili jsme se k němu více? - Nestěžovaly jste si ještě na samotu? Jsem tak sama na světě, nikdo po mně netouží! Kdo z vás si ještě tak nenařikal? Podivno! Přistupujeme tak často k sv. přijímání a

spojujeme se s Božským Spasitelem. Lid-
skými slovy nelze to vylíčiti; a podivno,
cítíme se opuštěnými, samotnými, cizími
na tomto světě. A proč? Pán Ježíš nedosáhl
ještě našeho srdce, nestal se ještě naším
přítelem, ačkoli by to chtěl: nepřiblížili
jsme se ještě k němu. Modlím se přesně,
modlím se všechno, nic nevynechám, mod-
lím se ráda, rozjímám, ale dívám se na ho-
diny, zda už neuběhla půlhodinka. Vyk-
onávám své povinnosti přesně, chodívám
do kapličky denně často, ó ano, a přece se
nedostávám blíže k Pánu Ježíši. Kde to
vězí? Vstávám ve všední náladě; jdu do
kaple, ale s náladou chmurnou, jako je
venku nebe. Modlím se, ale chybí vrouc-
nost a upřímnost. Jest zpověď; zpovídám
se, ale nedotknu se svého sobectví. Dělam
všecko a přece se nedostávám dále. Když
všecko jen dělám, poněvadž musím, když
všecko vykonávám z povinnosti snad přes-
ně a v nejlepším případě zdvořile, *sloužila*
jsem Kristu jen jako slouží komorník své-
mu pánovi, a nikoli z *přátelství*, jako pří-
tel příteli. Neučinila jsem mu po jeho prá-
vu. Odkud to? Ano, vím to vůbec?

Vidím v Pánu Ježíši jen všemohoucího,
velikého Boha, který bude mým soudcem,
a zapomínám, že jest dobrota; zapomínám,
že měl tělo, že snášel hlad, žízeň, únavu,
že měl duši, která trpěla, pečovala, se sta-
rala a rmoutila. Dokonce i pokoušeti se
nechal; na to všechno zapomínám. Nabízí
mi svou dobrotu, mám ji přijmouti. Nabízí

mi přátelství a *žádá ode mne přátelskou
službu*: a to mi chybí. Namlouvám si, že
jsem hodná, ale není to pravda, je to jen
zdání; jsem jen bezvadná, nanejvýš zdvo-
řilá k němu, ale to nestačí. Je to vůbec
možno, abychom byli k Pánu Ježíši v ta-
kovém poměru? Já, která se nechci zřici
svých hříchů, svého sobectví, musím si vy-
čítati, že jsem konala jen službu otroka a
nikdy službu přítele. Tu nezbývá, než sna-
žiti se o přátelské smýšlení. Odcházím od
díkučinění, ale nikoli proto, že minula
čtvrthodinka, ale protože musím, a nesu si
Pána Ježíše i k denní práci. Pak už nejsem
mrzutá, když je na př. špatné počasí. Cho-
dím k modlitbě, ale ne protože musím, ný-
brž protože srdce mé touží po modlitbě.
Při rozjímání rozmlouvám s Pánem Ježí-
šem, jak dovedu a jak mi srdce velí. Zje-
vuji mu své obtíže, trápení, radosti, chyby
a prosím o radu a pomoc pro příští den.

Musím si dobře pamatovati, že Pán Ježíš
jedná se mnou jako se svým přítelem, a
jeho přátelství je nevyčerpatelné. Mám-li
člověka přítelem, může se jeho láska vy-
čerpati. Přátelství s Pánem Ježíšem není
omezeno; nemohu je nikdy vyčerpati. -
Jsou blažené okamžiky, kdy se jeví láska
a přátelství Pána Ježíše sladkým teplem;
jindy zase vážností; někdy nás zkouší, od-
řekne nám něco, aby nás upozornil, zda je
naše přátelství schopno břemen. - Tak to
dělá Spasitel. Vlévá do srdce mého slad-
kosti, jindy je zase vážný a odměřený; ale

přece vždy milý a přívětivý. Nepozoruji však, že mne k sobě citelně přitahuje; jindy zase mám poznati, jaká jsem. Běře mi všecko; to je doba suchopárnosti a vypráhlenosti. Jsem-li jeho přítelem, vydržím to; nejsem-li však, říkám: „To už teď nesnesu, již mám toho dosti.“

„Spasiteli můj, už tak dlouho toužím po Tobě a kde jsem? Jak jsem se Ti přiblížila?“ Pohlízejte na jeho dobrotu a lidumilnost a postavíte svůj řeholní život na jiný základ. Sv. Terezié si také toho vydožila. Blaze nám, bude-li také nám přítelem a bude-li jeho zájem také naším zájmem! Ať jsem moudrá nebo ne, žiji-li dlouho nebo ne, jsem-li zdravá nebo choravá. Nade vším tím jsou Jeho zájmy. - Slyšel jsem o křesťanské mystice. Nevykládal jsem o mimořádné, nýbrž o takové, které může dosáhnouti každý: o stálém, vědomém spojení s Pánem Ježíšem. Světům vlévá Bůh tuto milost, já si jí musím dobytí. - Přítelkyní, apoštolkou, učednicí Pána Ježíše mám býti, která v Kristu žije a snaží se rozlítiti lásku ke Kristu v srdcích lidských, jak jen možno.

JEŽÍŠ KRISTUS MÝM BRATREM, MÝM ŽIVOTEM, MÝM VZOREM, MOU CESTOU

1. Jsem dítětem Božím a bratrem Kristovým, proto jej musím znáti.

Šlechticové přijali heslo: „Šlechtictví zavazuje“. Toto heslo si přisvojíme i my. Sv. Pavel píše k Efeským: „Buďte následovníky Božími jako děti milé!“ (5, 1.) Nikoho by nebylo napadlo říci, že jsme dětmi Božími. A není to domýšlivost, když tak myslíme! Sv. Jan tak krásně praví: „Vizte, jakou lásku nám Otec prokázal, abychom sluli dětmi Božími; a my jsme jimi.“ (1, 3, 1.) Jsem-li dítětem Božím, musím žíti jako dítě Boží, nesmím žíti jako nádeník, nýbrž musím žíti jako dítě Boží. Pak mi nestačí morálka slušného muže. Znám muže, kteří jsou věrnými manžely a starostlivými otci svých dětí. Jsou sporní, pilní dělníci, jen jednoho neznají: Ježíše Krista. A když věří v Ježíše, nemilují ho - a to je neštěstí. Není většího neštěstí, než když hodný muž nechce znáti Ježíše Krista. Čím by byl muž, který již bez Pána Ježíše je tak hodný, kdyby Krista znal a následoval?!

Kdybych mohl voliti, dopadlo by to jinak. Mohla by sestra říci: „Nepřeji si ani patřiti na Pána Ježíše na věčnosti; byla

bych spokojena, kdybych po trampotách životních přišla aspoň někam do koutěčka v nebi, kde bych netruchlila, neplakala, kde není žádných bolestí, kde bych v klidu a radosti žila?" Ale to právě není možné: To je výtvar obrazotvornosti. Nedosáhnu-li blaženosti patřením na Ježíše Krista, jsem ztracena. Nemohu si nic jiného voliti od té doby, kdy Pán Ježíš byl na zemi. Jsem jeho bratrem. Zkusme si to objasnit podobenstvím. Otec, vznešený, bohatý, měl jediného syna. Prací a vzděláním dobyt si vážnosti a bohatství. Těšil se denně, že připraví svému synovi příjemnější život, než měl sám. I přišla doba, kdy syn se měl rozhodnout pro nějaké povolání. I pravil mu otec: „Milý synu, ježto jsi zdědil mé schopnosti, doufám, že budeš též dědicem mého slavného jména.“ Ale syn odpovéděl: „Otče, to je pro mne velice vznešené, já jsem smýšlení demokratického; nechci být vznešeným pánem, budu kočím.“ Na to otec: „Vydělávati si chléb poctivou prací jako kočí nebo nádeník, není nic špatného; vyděláš-li si tím na živobytí, nemám nic proti tomu, ale připomínám ti, že jsem tobě připravil něco lepšího. Když toho nechceš, je konec mezi námi. Jdi a hledej si živobytí.“ - Podle vůle Boží máme usilovati o vznešenější postavení dítek Božích a o vyšší odměnu. Nemáme být jen dobrými lidmi, jak se říká, nýbrž křesťany a to celými křesťany.

2. *Kristus je mým životem; jsem-li s ním, mám všechno.*

Sv. Pavel píše v listě ke Korintským: „Ježíš Kristus jest nám učiněn od Boha moudrostí a spravedlností a posvěcením i vykoupením.“ (I. Kor. 1, 30.) Hledáš-li moudrost, nalezněš ji u něho; spravedlnost jen skrze něho. Hledáš-li posvěcení, hledáš-li vykoupení, jen skrze něho. Všechny poklady moudrosti a vědy má jen on a má je, aby nám je uděloval. Toť rozdíl mezi ním a všemi mudrci, lidsky mluveno. Sv. Pavel nechce nic jiného znáti než Ježíše Krista ukřižovaného. A sv. Pavel osvojil si všechny vědomosti své doby. Takto ozbrojen předstupuje před krále, před Areopag (nejvyšší soudní dvůr řecký); nevykládá učení řeckých mudrců, nýbrž učení Ježíše Krista. Kolosenským píše: „Kristus je váš život.“ (Kol. 3, 4.) Kristus je též *můj* život. Není-li i *tvůj* život, spěješ k smrti. Kristus je *tvá* cesta; není-li, bloudíš. Blaze ti, je-li tobě střediskem a světlem; není-li, vidíš jen klamně odrazy světla, ale světla pravého nemáš. Ježíš Kristus jest věčný a jedině nevyhnutelný. Všeho mohu v životě postrádati: bohatství, krásy, zdraví, dobré jména; ale bez Krista nemohu být. Podle toho posuďte svůj řeholní život!

Divím se mnohdy, jak spletité je modlení mnohých zbožných duší, které mají celé tucty světců, jež si zamilovaly. Nemám nic proti tomu, ale Kristus musí být slun-

cem náboženského života. *Mám Krista a s ním všecko.* Když se modlím, přibírám si Matičku Boží, poněvadž stojí nejbliže Božskému Spasiteli. Proto je má pobožnost úplně jednoduchá. Dělán to jako syrský Naaman. Vykonal dalekou cestu a prorok Eliseus neuznal ho ani za hodna, aby vstal a šel mu naproti. Poslal k němu jen sluhu a vzkázal, aby se umyl sedmkrát v Jordáně. Proto rozhorluje se vznešený tento pán a praví: „Co, posílá mi jen sluhu svého a nepřijde, aby mi to osobně řekl?“ Chtěl rozhořčeně odcestovati. Přistoupili však k němu služebníci jeho a domlouvali mu: „Otče, i kdyby věc velikou byl přikázal ti prorok, jistě bys ji učinil; čím více, když řekl: Umyj se a budeš čist!“ I umyl se v Jordáně sedmkrát podle rady muže Božího. I bylo tělo jeho čisté jako tělo malého dítěte. (4. Král. 5, 10-14.) Poslechl rady svých služebníků a byl uzdraven. Epizoda tato je vzorem, jak jednoduchá má být i naše zbožnost. Jen žádných spleťostí! Mám-li Ježíše Krista, mám všecko!

3. *Ježíš Kristus je mým nedostižitelným vzorem.*

V evangeliu sv. Jana čteme: „Když se Pán Ježíš loučil před svým umučením s apoštoly, pravil s dojemnou něžností: „Dítky, ještě maličko jsem s vámi.“ (Jan 13, 33.) Když Pán Bůh tak mluví, a Pán Bůh nenadsazuje, a praví apoštolům: „Dítky“,

můžeme si něco něžnějšího mysliti? Slovo toto jistě hluboce došlo tyto otužilé muže, kterým bylo často bojovati s rozbouraným mořem. A byli také dojatí! Proto prosil Filip: „Pane, ukaž nám Otce!“ a Ježíš řekl jemu: „Tak dlouho jsem s vámi a nepoznali jste mne? Filipe, kdo vidí mne, vidí i Otce. Kterak ty pravíš: Ukaž nám Otce? Nevěříš, že já v Otci a Otec ve mně jest?“ (Jan 14, 8. 9.) *Ježíš Kristus jest jednorozený Syn Boha Otce, pravý Bůh pravého Boha; je však také Syn člověka,* poněvadž měl tělo, pravé tělo lidské, z Panny utvořené. Jeho duše úplně svobodně stvořená měla rozum a svobodnou vůli jako my, měla fantasií a pamět jako my. I vášním byl podroben, ale ne jako my nezřízeným, nýbrž vášním v nejušlechtlejším, nejvyšším stupni. Když viděl znesvěcování chrámu, vzplanul vášnivou touhou, šířiti čest a slávu Boží. Vše, co souvisí s hříchem, musíte si od přirozenosti lidské u Pána Ježíše odmysliti. Sv. Pavel praví: „Proto se měl ve všem připodobniti bratrům,“ kromě hříchu (Žid. 2, 17.). V něm nebylo nevědomości ani omylu. Nebyl podroben nemoci, neboť nemoc je následek hříchu dědičného.

Pozorujme Pána Ježíše v jeho sporech s farizeji! Nic nemusil odvolati. Co řekl, platilo; nemusil opravovati, nic omlouvati. Který člověk nemusí ve slovní a věčné potyčce s jiným nic opravovati?

Ježíš Kristus byl unaven, jedl a pil jako

my. Unaven posadil se u studnice Jakubovy a čekal na samaritánku. Co mohl člověk trpěti, trpěl i on. Ve všech ctnostech se cvičil, v nichž se může člověk cvičiti. Věřiti nemusil, neboť duše jeho neustále viděla všechna tajemství. Věřiti jest mít všecko za pravdu, co nevidím. Doufati, v přesném slova smyslu, přirozeně také nemohl, neboť měl všecko: Otce a blaženost v nejsvětější Trojici. Jen oslavení své lidské přirozenosti mohl očekávati. - Byl naplněn *pravou láskou*, kterou cítí srdce lidské. Tajemstvím jeho lásky bylo, plniti vůli Otce nebeského; proto praví: „Můj pokrm jest činiti vůli toho, jenž mě poslal, a konati dílo jeho.“ (Jan 4, 34.) I lidi miloval. Ó ano! Jak hluboce, jak čistě a něžně miloval, když někoho miloval! Vzpomeňte si jen na Lazara a jeho sestry! Plakal u hrobu Lazarova, jako jen člověk může plakati, a nebyly to slzy jen na oko, nýbrž slzy, jež prýštily z hlubokého lidského citění. A když pravil Magdaleně: „Nedotýkej se mne!“ (Jan 20, 17.), chtěl říci: „Myslíš, že bys mohla nyní zase v nebeském vytržení se vznášeti; ale nyní naděla pro tebe doba oběti, zápasu a víry. Pak přijdeš tam, kam já nyní vstupuji.“ - „Já vás předejdu, a vy přijdete za mnou,“ (Mat. 26, 32.) praví apoštolům. Jak veliká byla jeho *mírnost, pokora a poslušnost!* Ze žádného zákona se nevyklučoval. I zákonu o dani chrámové se podrobil. Když měl kdysi tuto daň platiti a neměl ani haléře,

pravil svému apoštolu: „Jdi k moři a vrhni udici a tu rybu, která se chytí nejprve, vezmi, otevři ústa její a nalezeš stater; ten vezmi a dej jim za mne i za sebe.“ (Mat. 17, 26.)¹ Chodíval, jsa sám nad zákonem, podle příkazu na svátky do chrámu, aby nám dal příklad. - A o jeho *milosrdenství* nemusím ani mluvit.

4. Jako přijaté (adoptované) dítě Boží mohu Spasitele následovati a s ním pak věčně na Boha patřiti.

Jest možno Pána Ježíše, Syna Božího, následovati? Ano, vždyť praví sám: „Příklad zajisté dal jsem vám, abyste i vy činili tak, jako jsem já činil.“ (Jan 13, 15.) A na jiném místě praví: „Buďte dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest.“ (Mat. 5, 48.) Jeho svatosti nemohu dosáhnouti, ale nesmím zůstat státi v duchovním pokroku, nýbrž se musím přičiňovati, abych den ze dne byl dokonalejší. Tu není klidu ani odpočinku. - My katolíci máme nejkrásnější kulturní úkol!

Ježíš Kristus je pravý Syn Boží, my jsme byli milostí jeho přijati za děti Boží: v tom záleží vlastně celé křesťanství. Křesťanství je skutečné, pravé synovství Boží. Toto přináší nám křest; skutečnou změnu našeho stavu. - Jsem dítětem Božím! K tomu mne musil uschnout. Zůstávám, čím

¹ Stater, peníz, asi 3 K, stačil na daň pro dvě osoby. Pozn. překl.

jsem byl dříve, člověkem se zděděnými vlohami, které jsem měl. Jsem-li sanqui-
nické nebo flegmatické povahy, toho mi
synovství Boží neodnímá. Milost Boží stává
na přirozenosti. Jako dítě Boží, i když
jsem povahy vznětlivé, dám temperament
tento úplně do služeb Božích a budu plnit
své povinnosti. Jsem-li povahy flegmatic-
ké, přičiním se ještě více. - Ježíš Kristus
nás povýšil do tohoto stavu milosti posvě-
cující, kterou nám vlévá při křtu sv. a tak
jsme skutečnými, pravými dětmi Božími.
Když pak žijeme jako děti Boží, nemáme
nejmenší příčiny báti se smrti. Nevím,
proč by se dítě Boží mělo báti smrti? Pře-
stal-li jsem býti dítětem Božím hříchem
těžkým, uvrhl jsem se do největšího ne-
štěstí, jaké může jen býti.

*Poněvadž jsem dítětem Božím, musím žít
podle vůle Boží.* Milost posvěcující jest
nejen příčinou, že jsem podoben Kristu,
ale také příčinou, že budu *na Boha věčně
patřiti*, poněvadž jsem Kristu úplně подо-
ben, jako bych byl skutečným jeho brat-
rem. Sv. Pavel mluví o prvorozených
mezi mnoha bratřími". (Řím. 8, 29.) Posvě-
cující milost dává mi také právo na dědic-
tví Kristovo! Jako mi nikdo nemůže za-
bránit, abych vstoupil do královského pa-
láce, jsem-li synem královským, *tak mu-
sím též jako dítě Boží přijíti do nebe.*

Milost posvěcující působí také, že *skut-
ky mé jsou záslužny před Pánem Bohem.*
To je též rozhodující bod v mém životě!

Pán Bůh je nejvýš spravedlivý; odměňuje
úplně podle zásluh. Nemůže mne uvést
do nebe, jako nosí rolník otýpky sena na
půdu. Nevědí, jak se tam dostaly. - Musím
si jako dospělý, sebevědomý člověk nebe
získati.

Když uvažuji o svém skutečném životě, co
vidím? Kolik hodin patří Pánu Bohu? Kolik
to dělá v celém životě? Srovnajte to s o-
brovským počtem hodin, které byly oběto-
vány světu! Kdybyste žily jako Metusalem
a pořád a pořád se modlily a postily, myslí-
te, že byste si tím zasloužily věčnou blaže-
nost? - Kdybych žil velice spořádaným ži-
votem bez hříchu jen ve službě Boží 70 let
a za to dostal 700 let přirozené blaženosti,
byl bych nadšen takovou dobrotivostí! A
kdyby mi dal Pán místo 700 let blaženost
7000 let, padl bych na kolena a zvolal:
„Ó jak dobrý jsi, Pane můj!“ Ale Pán pra-
ví: „U mne se budeš radovati a na mne
patřiti *celou věčností.*“ Zásluha musí přece
odpovídati odměně. Proto povyšuje mne
do stavu dítěte Božího. - Moudrost a láska
Boží nám toto tajemství nejen zjevila, ale
i ve skutek uvedla. *Proto musíme pracova-
ti jako děti Boží a nikoliv jako obyčejný
člověk.* Ježíš Kristus nám k tomu přidává
ještě nezměrnou cenu ze všech svých vý-
konů a zásluh; když pak zemřeme ve stavu
milosti posvěcující, máme všemi těmito
skutky nárok na věčné blažené patření na
Pána Boha. - Jsou sice různé stupně blaže-
nosti; ale budeme zachráněni. A kdyby-

chom jen jednu vteřinu byli Pánu Bohu sloužili v milosti posvěcující, jsme zachráněni pro celou věčnost. - A tuto blaženost musíme si zasloužiti. - Abychom na zemi v Boha věřili a po smrti na něho patřili a věčně se s ním radovali; to je nejsvětější vůle Boží.

A co může člověk jako ditko Boží pro Pána a Spasitele svého vykonati, vykládá sv. Pavel ve svém druhém listě ke Korintským. Apoštol má učenou hádku se svými nepřátely, kteří se chlubili, co všecko vykonali. Sv. Pavel musí tu chtěj nechtěj odložit svou skromnost a vypravuje, co všechno pro Krista vykonal. (II. Kor. 10 a 11.) Tu vidíme, jak dovede člověk pro Ježíše Krista mluvit, pracovat, trpět. Když si to přečteme, poznáme, že co jsme my pro Krista vykonali, není ničím. - Pracujme pro Krista, jak je nám možno a Pán Bůh odmění naši dobrou vůli.

DUCH KRISTŮV V EVANGELIÍCH

Povinnosti naše k Bohu jsou velice vážné. Chci vám ukázati, jak nám líčí evangelia ducha Kristova, celého Krista.

1. Duch pokárání a odpuštění.

Čteme u sv. Matouše 18, 15: „Zhřešil-li pak proti tobě bratr tvůj, jdi a pokárej ho mezi sebou a jím samým!“ O této větě mohl by člověk rozjímati celou hodinu. Zhřešil-li proti tobě člověk, pokárej ho. Nečiníš-li to, chybuješ. Mám bližního upozorniti. Není to příjemné, ale nesmím toho opomenouti. Kristus Pán tak velí. Nestojí tam: učiň to, neboť ti to prospěje; ne, ty musíš. Je to povinností bratrského, sesterského napomenutí. Svým spolusestrám jsme to povinny; cizím, velí to láska. Nesmím si nevšímati ani cizích hříchů. „Lituje-li bratr, odpusť mu!“ Odpusť mu ne podmíněčně, nýbrž bezpodmínečně! Když přijde sedmdesátšedmkrát a řekne, že lituje, odpusť mu sedmdesátšedmkrát! Hlásejte tuto větu všude a pak jste obrátili svět! (Slovem sedmdesátšedmkrát myslí Pán vždycky.) Jedna podmínka platí jen zde: činí-li to s lítostí! Mnozí říkají: „Já mu odpouštím, ale Pán Bůh ho již najde.“ Je to odpuštění? Ne. Chceš odpustiti, ale Pán Bůh má pomstíti. Jiný praví: „Já mu odpouštím, ale zapomenouti nemohu.“ Kde

je tu duch Kristův? Musíš zapomenouti urážku, musíš úplně odpustiti.

2. Duch víry.

I řekli apoštolé Pánu: „Přidej nám víry!“ (Lukáš 17, 5.) A Pán řekl: „Budete-li míti víru jako zrno hořčičné a řeknete tomuto fíku: Vykořeň se a přesad se do moře, poslechne vás.“ (Luk. 17, 6.) Proč prosili asi apoštolé: Přidej nám víry? Pán Ježíš uložil jim přísnou povinnost odpouštěti a zapomenouti, bratrsky, sestersky napomínati; varují se říci: „To přesahuje naše síly“ a proto prosí raději: přidej nám víry. Tak máme i my činiti. Víru máme, ale máme i ducha víry? Co tím rozumím? Slyšte! Ať se stane, co chce, otáží se napřed sám sebe: Co praví k tomu Pán Ježíš? Táži-li se tak často, mám ducha víry. Někdo má na př. moc v rukou, vyřkne vzácná slova, celý svět mu naslouchá. I ptám se: „Co na to říká Pán Ježíš?“ Jiný vede život rozmařilý: „Co tomu říká Pán Ježíš?“ Víra musí mne pořád řídit od rána do večera. Bez víry nemožno pro věčnost něco učiniti. Je-li však sestra proniknuta duchem víry a přeče tak málo pracuje pro Boha, neprohřešuje se velkou lehkomyšlností?

3. Duch důvěry.

Pán Ježíš praví: „Začkoli budete prositi v modlitbě, věřte, že to obdržíte.“ (Mar.

11, 24.) Proč mnohdy dlouhá léta o něco prosíme a přece jsme toho neobdrželi? Modlíme se s pevnou důvěrou? Prosí-li malé, čtyřleté dítě o něco, není u něho žádné nedůvěry. Je tomu tak u nás také? Bohužel! Prosíme, ale vyslovujeme prosbu, máme na jazyku poloviční nedůvěru a v srdci úplnou. Když vás někdo o něco prosí a vy vidíte, že pochybuje o vaší dobrotě, nedáte mu nic. - - - Modlím se a prosím, a Bůh mne nevyslyšel. Prosil jsi snad o něco škodlivého nebo nesprávným způsobem. - V evangeliu sv. Marka čteme, že otec přivedl k Pánu Ježíši svého syna, který byl trápen od zlého ducha a prosil: „Mistře, přivedl jsem k tobě syna svého, který má ducha němého. Ale můžeš-li, pomoz nám a měj s námi slitování.“ (Mar. 9, 18.) Ježíš však řekl jemu: „Můžeš-li věřiti?“ Co chce tím říci? - Své moci užijí v té míře, jak veliká je víra tvá. Je-li víra tvá neochvějná, uzdravím tvého syna. Otec padl na kolena a zvolal: „Věřím, Pane!“ A v tom okamžiku uzdravil Pán syna. To jest Bůh své lásky a moci povinen. Mám právo na pomoc Boží, když věřím. Božský Spasitel chtěl zároveň těmito slovy říci otci: Věříš-li a žádáš-li ode mne i zázraku, dosáhneš ho, je-li ti to prospěšné. Ani matka nedá všechno svému dítěti. Chce-li tříleté dítě nůž, nedá mu ho, i kdyby ještě více křičelo.

4. Duch pokory a vděčnosti.

I řekl Pán Ježíš: „Když učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, rcete: Služebníci neužiteční jsme; co jsme měli učiniti, učinili jsme.“ (Luk. 17, 10.) Pán Ježíš upozorňuje na jednu chybu. - Na kterou? - Když se modlíte trochu déle, než se máte modlití, hned vás snad napadne myšlenka: „Pane Bože, musíš mi býti vděčný, že jsem to udělala.“ Jakoby Pán Bůh musil býti obzvlášť spokojen, jako by sestra mu prokázovala zvláštní milost, když něco vykonala nebo že vstoupila do kláštera. - Člověk je už tak domýšlivý. Je nám tak bláze, když víme, že si nemusíme nic vyčítati, že můžeme předstoupiti před Pána Boha a říci: „Nemáš ze mne radost?“ I když to nevyřekneme, vězí to v nás. To je opak ctnosti, o níž praví Pán Ježíš: „Když učiníte všechno, co vám bylo přikázáno, rcete: Služebníci neužiteční jsme.“ (Luk. 17, 10.) - Mluvíme-li s někým, naříkáme si obyčejně na mnoho práce. A mohly byste se tázati: Vykonalas skutečně všechno, cos vykonati mohla? - Nikdo na světě nevykonává všechno, co má. Všichni jsme dlužníci Pána Boha, i kdybychom využili sebe lépe času. I když svět nám svědčí, že jsme vzácní lidé, musíme přece doznati: Služebníci neužiteční jsme. Toužím-li po modlitbě a klečím-li před svatostánkem dvě hodiny, je to má zásluha? Nebyl-li jsem roztržit při modlitbě, je to má zásluha? Vstoupila-li

jsi do kláštera, je to tvá zásluha? Ve světě je také tolik a ještě více dívek, které touží sloužiti Pánu Bohu dokonaleji, které přijdou také do nebe, které nejsou v klášteře. Proč? Pán Bůh jim toho nedopřál. Dala jsem si sama řeholní hábit? Ani pomyslení! Pán Bůh mi jej dal. Nebyla bych přišla blíže k Pánu Ježíši. Já musím Pánu Bohu děkovati za tu milost a ne, aby Pán Bůh mně děkoval. Musím mu nyní a po celou věčnost za to děkovati. - Ze jsme katolíky a smíme se modlití, dopřál nám Pán Bůh. On nám udělil všechny milosti, a jedině sobě musíme připsati vinu, že jsme nepracovali s milostí, jinak bychom byli mnohem dále . . . ! Zneužívati a nevšímati si milostí, to umíme znamenitě. Kdo ti odstranil překážky z cesty, že jsi se stala, čím jsi a jaká jsi? Pán Bůh. - Napadne-li tě dobrá myšlenka, je to tvé dílo? Když jsme vykonali všechno, co nám bylo přikázáno, máme vždy říkati: Služebníci neužiteční jsme. Já musím říci: Děkuji tobě, Pane, že jsem se *směl* státi knězem. Děkuji ti, že jsem se *směla* státi sestřičkou. Děkuji ti, že jsem se *směla* naroditi v Církvi katolické. Děkuji ti, že *smím* k tobě přicházeti, že se *smím* modlití a že jsi se neodvrátil ode mne. Jiní méně hřešili než já, a já jsem se *směla* vrátiti k tobě a *smím* toužiti výše, *smím* přijímati svatě svátosti. Tisícere díky Tobě!

5. Důležitý důsledek: Co by dělal Pán Ježíš?

Vidíte, jak krásně poznáváme z Písma sv. ducha Kristova. Ukládá-li nám zákon Kristův oběti, ptejme se: Co by na mém místě dělal, myslil, mluvil Pán Ježíš? Dostane-li představená daňový platební rozkaz, ať zůstane klidná! - Nic mi nemůže duševní klid porušit. Vše kladu do ochrany Boží. Když se procházím, nebo mám přednášku, nebo se bavím, ptám se: Co o tom říká Ježíš? Nechce-li něco, zavrhuje-li něco, poslechnu rád; nic si z toho nedělám, ať o tom někdo soudí tak nebo jinak. Kristus žádá, abych to nečinil; dobrá, zavrhnou to. Kristus praví: Pryč s tím! To škodí! Poslechnu. Kristus ti praví: Buď skromná, dělej svou povinnost! Nepřikládej tomu ceny! Ustup do pozadí! Kdyby mi někdo největší zábavu sliboval, zlaté zámký nabízel, když Kristus to zapovídá, je to odbyto.

Tento prostředek, kterým se stáváme podobnějšími Pánu Ježíši, zdá se jednoduchým, ale vyžaduje ustavičného boje. Musíme si však pamatovati, že musíme toho dosáhnouti do smrti. *Musíme býti duchem Kristovým úplně proniknutí.* Dobrá sestra se modlí: „Toužím každý den postoupiti aspoň trochu. Pán Ježíš mi k tomu dá svou milost. Kdybych byla odkázána jen sama na sebe, zmalomyslněla bych. Poněvadž vím, že milost Boží jest mi k služ-

bám, jsem bez starosti. Nedostatek, který zjistím večer, odstráním při sv. zpovědi nejsvětější krví Pána Ježíše a pak začnu zase. Myšlenka na smrt mne nestraší, přijde jistě. Denně se přibližuji smrti. Ale není mi úzko, když jsem se snažila vtisknouti v sebe ducha Kristova. Pak budu zpytovatí svědomí, budu hříchů litovati, vyzpovím se, dá-li mi Pán Bůh tuto milost. Pane, nezoufám si, ač četné jsou hříchy mé, poněvadž mi zoufalství zapovídáš. Doufám ve tvé milosrdenství, poněvadž naději poroučíš. Víím, že znáš hříchy mé. Ty víš, že jsem měla dobrou vůli, ale moje možnost zůstala za chtěním. Nebudeš mne souditi podle skutků mých, ale podle dobré vůle mé.“

JEŽÍŠ KRISTUS - DOBRÝ PASTÝŘ - ŽADÁ OD NÁS OBĚTAVOU LÁSKU

1. Tři pruty dobrého pastýře.

Znáte jistě evangelium o dobrém pastýři. Není krásnějšího podobenství, kterým chtěl Pán Ježíš vysvětliti něžnou lásku svou k nám ubohým lidem! Jednoduché podobenství a přece tak vznešené a veliké! Tak si představuji Pána Ježíše v jeho nevyslovitelné lásce.

Láska bez oběti není ničím. Dobrý pastýř dává život svůj za své ovečky! Nemrzí ho spěchati daleko na poušť za ovečkou, která se ztratila, i když nohy i ruce drásá trní a kamení. Nemá pokoje, dokud nevloží ztracenou ovečku na ramena. Stačil by tento důkaz jeho lásky, ale pro něho je to ještě málo. Dává krev svou! Jest zde ve svatostánku a hledí na nás tak laskavě, ačkoli ho nevidíme. Jest zde, aby pečoval o nás.

A vedle pastýře staví nájemníka. Proč haníme světáky, že s námi necítí? Tažme se sami sebe! Hleďte, nájemník se nestará o své ovce; pracuje jen za mzdu. Máme dosti příčin zpytovatí svědomí. - Nájemník nemá srdce pro ovce, plní ledabylo svou povinnost, ale srdce jeho je daleko. Tak vypadá i nájemník v duchovním šatě. Také se mu mnohdy podobáme!?

Dobrý Pastýř se stará o každého z nás.

Zkoumáme-li osudy života svého, jak často můžeme zvolati: „Pane můj, neumdléváš, pořád chodíš za mnou! Všech prostředků užíváš: Dobroty, shovívavosti, lásky, milosrdnosti - a když všecko nepomáhá, užíváš přísnosti, která je však vždy podnícená láskou.“ Znamenitý vůdce duchovní kdysi pravil: Dobrý pastýř má tři pruty: Polepšení, zkoušku a trest. Polepšení děje se utrpením, zkouška pokušením a trest dopuštěním křížů.

Těmito pruty poznává člověk svou nicotnost, svou slabost, pomíjejícnost a musí se pokořiti; ale vycítuje také velmi dobře svou hříšnost a svou duševní bídu, že by ji mohl rukama hmatati. Pro útěchu opakujeme si slova sv. Pavla: „Těm, kteří milují Boha, všechny věci napomáhají k dobrému.“ (Řím 8, 28.) A sv. Augustin dodává „dokonce i hříchy“. - - - Je pravda, že si myslíte na počátku duchovního života, když jste v prvním nadšení a domníváte se, že máme dar slz: není to přece těžké býti dobrou sestřičkou, rychle se jde ku předu ke křesťanské dokonalosti. - Ale bylo-li by tomu tak, musil by Pán Bůh na nás učiniti zázrak. Ale zázrak udělal Pán Bůh jen u sv. Pavla, u sv. Maří Magdaleny, Marie Egyptské; to však jsou výjimky, na to nemá člověk práva.

2. *Dílo našeho posvěcení není kromě milosti ničím jiným než dílem oběti.*

Začátek je obtížný, pokračování neznamenné, dokončení blaživé. S námahou se zasévá zrnko; pomaloučku roste, skromně, ani toho nepozorujeme, až najednou vidíme rostlinu. Starého člověka nelze tak snadno odložit. Šaty můžeme změnit, ale těžko odložit přirozenost, která se hluboko zakořenila. Když jsme s dobrou vůlí začali a dlouhá leta pracovali, že v tiché, zbožné hodině si můžeme říci: Chvála Bohu - tu najednou upozorujeme vášeň a celý domek z karet se zboří. Plni údivu spínáme ruce a voláme: „Můj Bože, jak to přišlo?“ - Ano, nedbala jsi na svou bídu a přeceňovala své síly. *Chceš-li se státi pobožnou, musíš pracovati dlouho, trpělivě a namáhavě po celý život.*

Jako každý den pomalu umíráme, tak musíme denně svým přirozeným nedokonalostem odumírat. Dokud jsme nezemřeli a nestali se svatými, potud musíme snášeti bídu své přirozenosti.

Od křehkého člověka můžeme očekávati jen chyby. Proto nesmíme zmalomyslněti, když ještě často chybujeme. Jdeš-li k sv. zpovědi a měla bys těžké hříchy, že by ses červenala jako šarlach - neboj se, řekni je prostě, pokorně a zkroušeně - a každý zpovědník bude míti s tebou soustrast. Když však přijdeš se svými chybami a naříkáš: „Já jsem ztratila všecku odvahu“ -

jsi na tom nejhůře; to ničí duši a vede k zoufalství. Jest to dílo zlého nepřítele. Je rád, že přivedl duši od Boha, malomyslností způsobí, že se duše nepřibližuje k Bohu. Duše ztratí všecku vzpruhu. Vzbuzujeme často víru a lásku, ale zřídka pravou naději, obzvláště když nás sužuje malomyslnost. To je prut trestu. Tážeme-li se: „Pane můj, proč to činíš?“ Dostane se nám odpovědi: Abych tě učinil pokornou. Písmo sv. mluví často o pýše. - Ani nevíme, jak hluboko v srdci našem je zakořeněno toto zlo. Jak často se řekne: „Nemohu pochopiti, jak může člověk něco takového udělati,“ to jest, libujeme si ve své ctnosti; proniká všecky naše výkony. Když ve zpovědnici všecko upřímně říkáme, že zpovědník srdce naše jasně poznává, není to pýcha, která se v nás hýbá a nám namlouvá, jak jsme srdce pokorného? Světec jeden píše o hříchu Petrově a udává tři příčiny: 1. Petr si příliš důvěřoval; 2. Opovažlivě se vydal do zlé společnosti; 3. Petr zhřešil, protože byl povolán, aby měl soustrast s hříšníky. Sám to musil zkusiti na sobě a se učiti, aby dával hříšníkům dobrý příklad.

Život je školou. Ani zlí lidé tu nechybějí. Ale vše to nepřemáhá naši pýchu, ano, často ji v nás ještě upevňuje. Vlastní naše hříchy však nám ukazují naši křehkost. Tím se přimkneme více k Bohu. Upadne-li dítě, běží pak hned k matce. Při povaze

našeho srdce nebyl by povstal takový poměr mezi Bohem a námi, kdybychom nemusili se k němu blížit s pokorným a kajícím srdcem. Sv. Františka Chantalská vypravovala sv. Františkovi Sal. o sestře, která pro každou chybu nesmírně plakávala. Světec pravil: „Její slzy jsou následkem jejího sobectví.“ Hrozíme se svých hříchů, poněvadž zapomínáme, že denně hřešíme. Nutně potřebujeme pokory a lásky k Bohu.

3. Praktický návod k životu v duchu obětí.

Jak můžeme zaříditi duchovní svůj život? 1. Odřekni se hříchů i těch, které neráda zanecháváš. Žádného, ani nejmenšího, vědomého, úplně dobrovolného hříchu. Pak jsi již učinila veliký krok dopředu. 2. Všechny příhody v životě přijímej odevzdaně jako vůli nebo dopuštění Boží, vzbuzuj ctnosti: mírnost a trpělivost, snášej slabosti své povahy. 3. Co se týče práce denní, vlož hned ráno při probuzení srdce své do Božského Srdce Páně. Potom ať následuje ranní modlitba a rozjímání, od kteréž pobožnosti není nikdo osvobozen. Nepřijímám-li ničeho, nemohu nic vydávati. Při rozjímání ať mluví srdce. U žen jde to lépe než u mužů. Představíme si Spasitele jako nejkrásnějšího, nejdobrotivějšího, milování nejhodnějšího Pána a povznese se v lásce k němu. Tak při-

nese nám rozjímání jistě užitek. Sestra se modlí již tolik let, rozjímá denně a přece nepřijde dále. Jak se snesou její chyby s modlitbou, je nepochopitelné. To je tajemství zloby. - Rozjímání je začátek i konec duchovního života. Moje modlitba musí mou chybu buď vymýtiti nebo jí odpírati. - Při rozjímání nemusím se vázati na to, co jsem četl nebo co bylo čteno, poslechnu vnuknutí milosti Boží. Musím usilovati o svobodu ducha, přinésti dobrou vůli; musím míti pevný úmysl, že budu plniti vůli Boží. Nesmím meditaci obrátiti v opak. - Pak následuje mše sv. Mše sv. je sluncem všech pobožností, středem celého náboženství. Při mši sv. si představme, jak se celá Církev vítězná i bojující spojila ve velký chvalo zpěv Boží. Jsem vám tou radou, abyste zavřely knihu modlitební od pozdvihování až po sv. přijímání. V těchto okamžicích až k sv. přijímání máme přistoupiti co nejbliže k Spasiteli. Od pozdvihování do sv. přijímání se obzvláště doporučuje vzbuzovati lásku k němu. Tu mluvím s ním, jak umím, ujišťuji jej svou vírou a láskou a upřímnou ochotou, že chci vždy a všude plniti jeho sv. vůli. - Při sv. přijímání ať pronikne nás láska a víra, zapomeňme na všechno kolem sebe, buďme sami se Spasitelem, odevzdejme se jemu zcela se všemi svými schopnostmi, s rozumem, pamětí, vůlí a obrazotvorností!

Na to spěchejme k svým pracím v povolání. Pracujme velkomyslně a s láskou, od-

ložme své náklonnosti, vrtochy, nálady a citlivůstkářství a cvičme se v přemáhání! Pracujme vždy, nepřijemné práce napřed. Zhřešíme-li, litujme hned svého provinění a učinme předsevzetí, že budeme Bohu věrnější. - Když bijí hodiny, vykonejme svou modlitbičku, která povznáší naše práce k Bohu a učiní je Bohu milými. - Všecko na světě je marnost kromě věčnosti. Co na tom, je-li přechod z časného života na věčnost krátký nebo dlouhý, bolestný nebo lehký? Jen když je svatý a šťastný. Kéž útrapy pozemské rozmnoží naše zásluhy! Proč máme takový odpor proti tomu všemu? Musíme osvoboditi své srdce od přichylnosti k místu, osobám, slavnostem a pobožnostem . . . Svůj klid, mír a svou útěchu hledejme v kříži a utrpení Božského Spasitele! Na kříž Kristův kladu všecko. Člověk musí pro Boha mnoho trpěti, než ho smí požívat. Není třeba, abychom svou přirozenou povahu zničili a umrtvili, ale máme ji zušlechtiti. Mohu někoho milovati, ale nesmím k němu tak přilnouti, že mne rozloučení velice bolí.

Hledejme konečně uklidnění a útěchu v myšlenkách na milosrdenství Boží! Když jsme mohli prokázati někomu milosrdenství, jest to slastí, radostí, nadšením pro nás. Když naše ničemné srdce je milosrdenstvím tak nadšeno, co cítí teprve srdce, které je láska sama!? S jakou slastí, s jakým nadšením prokazuje milosrdenství Pán Ježíš! - Když rozjímáme o životě Kris-

ta Pána, kdy vidíme Spasitele ve větší Božské velebnosti? Zajisté, když beze slova výčitky odpouští Magdaleně nebo cizoložnici! Pán Ježíš praví: „Nikdo tě neodsoudil?“ A ona řekla: „Nikdo, Pane.“ Ježíš pak řekl jí: „Ani já tě neodsoudím. Jdi a již nehřeš.“ (Jan 8, 10, 11.) Kdy je Pán Ježíš velebnější, než když praví lotru na pravici: „Ještě dnes budeš se mnou v ráji?“ (Luk. 23, 43.) - Teď rozumíme vyzvání jeho: „Pojďte ke mně všichni, kteří se lopotíte a jste obtíženi, a já vás občerstvím.“ (Mat. 11, 28.) Jest Pánu Ježíši velikou rozkoší, když nám zas a zase může odpouštěti naši bídu. Utíkejme se tedy vždy při každém poklesku do náruče milosrdenství Božího!

ZACHEUS V ZRCADLE HLUBOKÉHO DUCHOVNÍHO ŽIVOTA

1. Zacheus a milost pomáhající.

Mnohá sestra již snad přemýšlela, proč se evangelium o Zacheovi čítává na svátek Posvěcení chrámu Páně. Jak přichází Zacheus k tomu? Jak souvisí s tím svátkem tento muž, který byl vrchním celníkem a bohatý jako všichni ostatní celníci? - Zacheovi dostalo se vnuknutí Božího, utíkal, aby viděl Pána Ježíše. Dříve než vylezl na strom, viděl ho Pán - hledal ho. Tato událost v životě Zacheově je obrazem milosti pomáhající - byl povolán. „Nikdo nemůže přijít ke mně, nepřitáhne-li ho Otec, který mne poslal.“ (Jan 6, 44.) Otec nebeský ho táhne a hlas Páně nalézá srdce připravené. - Dříve než nás Pán vidí a volá, posílá nám milost svou. „Zachee, sestup spěšně dolů, neboť dnes musím zůstat v domě tvém.“ (Luk. 19, 5.) Jak rychle a ochotně poslechl Zacheus! Jest jistě obrazem věrné duše, která poslouchá vnuknutí Božích. Nestará se, co si o něm pomyslí shromážděný zástup. - Na duše, které věrně poslouchají hlasu Páně, čeká Pán Ježíš. Zacheus byl tak šťasten, že mohl přijmouti Mistra. - Pln radosti zvolal Zacheus: „Hle, polovičku majetku svého dávám chudým, a oklamal-li jsem koho v čem, navrátím čtyřnásobně.“ (Luk. 19, 8.) Slyšíte to vy-

znání? Veřejné vyznání! Kde taková pokora, která nestarajíc se o posměch a opovržení, vyznává své poklesky, tam nemůže odpuštění býti odepřeno. Proto řekl Ježíš jemu: „Dnes stalo se spasení domu tomuto, neboť i on je syn Abrahamův. Přišel Syn člověka hledat a spasit, co zahynulo.“ (Luk. 19, 9, 10.) Dům Boží je domem spasení, štěstí a míru. Tentýž Bůh, kterýž se díval na Zachea, žije vpravdě, skutečně a podstatně mezi námi.

2. Zacheus vzorem řeholní sestry.

Pán Ježíš volal ho jménem. „Zachee, sestup dolů a pojď!“ Ale než ho povolal, připravil srdce jeho. Tak připravil i srdce vaše, aniž jste to pozorovaly. Tisíce tajemných nitek již připoutávalo vás k Pánu Ježíši, dříve než vás jménem volal: Dcero, pojď ke mně! Vy jste poslechly volání. Následujte Zachea i v jeho věrnosti a zůstaňte Pánu Ježíši věrné. Každý klášter je malou oasou ve veliké zahradě Boží, t. j. ve světě. Pán Bůh má sice připraveny pro ty, kteří tu přebývají, tytéž milosti jako pro každého jiného člověka, ale přece opatruje tato tichá místečka se zvláštní láskou, horlivostí a radostí. Tyto myšlenky chovejte dobře v paměti; v tom je vaše veliká přednost, velikost vašeho povolání. - Pán Bůh se smilovává obzvláště nad těmi, které povolal. V srdcích jejich nejraději přebývá, jsou domem Božím: „Chrámem

Ducha svatého jste vy." (2. Kor. 6, 16.) Srdce lidské, v němž bydlí Bůh, je nekonečně cennější, než největší Dóm, který byl kdy postaven ke cti a chvále Boží. Srdce lidské, které smí přijmouti Boha, jest něčím nekonečně vznešeným. Kéž bychom to dobře pochopili! V tom je naše vznešenost, že nekonečný, věčný Bůh, Pán nebe a země, chce přebývat v našem srdci, hříchy poskvrněném. V Bohu pak je pro nás pramen všech milostí a všech ctností, v nichž se máme cvičiti. Z toho pramene vyvěrají všechny ctnosti: Láska, radost, trpělivost, mírnost, dobrotivost, shovívavost, věrnost, střídmost, odříkání a cudnost. A když z tohoto ovoce Ducha sv. jest v nás jen troška, je to dílo Kristovo. Potřebujeme Ducha sv. a jest na nás, abychom jeho vnuknutí poslouchali; neboť to je základem duchovního života.

3. Zacheus, obrazem světců, jejich povolání, spolupůsobení a lásky k samotě.

Napadá nás často myšlenka, jako by svatí a světice měli jiné tělo, jinou přirozenost než my. - Chodili přece stejným prachem jako my, ale překonali ho, my se mu často poddáváme. Světci měli tutéž mši sv., tytéž svátosti, jako my, ale byli věrnější a obětavější. Byli vyvoleni a povoláni jako Zacheus, ale mnohem vážněji toužili po dokonalosti a nevzdávali se tak snadno, byli odolnější než my: v tom je onen roz-

díl. Proč čítáváme tak rádi jejich životopisy? Působí na nás tak mile, když vidíme, jak zápasili a bojovali, a jak daleko bychom též mohli dospěti, kdybychom chtěli. - A jak můžeme dospěti k takovému spojení s Bohem? Pozorujeme-li potůček, jak přeskakuje kaménky, překážky a dále spěchá, jak chlapec staví vlnkám mlýnek a jak se kolečko točí, když vidíme, jak z potůčka se stává potok, řeka, veletok, jenž nese těžké náklady, máme obraz duchovního života světců. Napřed je to paprsek milosti, který posílá Bůh jim do srdce. - Kde začal na př. život veliké světice sv. Terezie? V chudé, tiché světničce, kde hledala jen Pána Boha. - Tak působí Pán Bůh, tentýž Bůh, který položil drahocenné perly do hlubin mořských, který rozsel drahokamy v písčítých pouštích, tentýž Bůh, který v noci přišel na svět, jemuž pastýři se přišli poklonit, který třicet let žil ve skrytosti. Přivádí duše do tiché samoty, jako přivedl Zachea do tichého domku; tak uváděl světce do samoty. Samota a obětavost vytvořily světce. Pozorujme zase sv. Terezii, tuto prostou duši, jak je poslušna, jak reformuje veliký řád! Odkud čerpala svou sílu v těchto těžkostech? Hledala jen Boha. Hledati Boha! to se snadno řekne, ale jakou to vyžaduje pozornost, kolik obětí a odříkání. Jakmile se naučíme roztrhnouti tisíce nití, které nás se světem spojují, pak se staneme svatými. - Co všechno potkalo tuto světici? Celá bouře rozhořče-

ní vypukla proti ní, rozdmýchaná vlastními jejími spoluřešnicemi. Ona stála neohroženě; nic ji neděsilo, ničeho se nezaletkla! - Jako seschlý jalovcový keř připadá mi opora lidí. - Sv. Terezie vnořila se do lásky Boží. Duše, které jako ona hledají Boha, bývají proniknuty takovou láskou, že si nemohou pomoci. Svěťice volá sama: „V hlubinách srdce svého cítím bodnutí; meč Boží pronikl srdce mé.“ Dopisovala si s králem, papež a duchovenstvo přicházelo k ní o radu; ale v tom nebyla její sláva, nýbrž ve veliké lásce k Bohu. Hrozíme se slibu, který učinila: „Vždy činiti, co za dokonalejší uzná.“ V tomto vážném těžkém slibu spočívá její hrdinství; tohoto by se byli zhrozili mnozí svatí, ale sv. Terezie to provedla. Sv. Alfons praví, že tento slib i svatě může naplnit strachem. Jediné přání měla tato svěťice: býti spojenu s Pánem Ježíšem. - Naší starostí budiž, abychom denně aspoň krůček postoupili. O ostatní necht se postará Pán Bůh. Čím větší pokroky budeme dělati ve spojení s vůlí Boží, tím rychleji dospějeme k dokonalosti. Jde-li mi opravdu ze srdce, když se modlím: „Buď vůle tvá!“ pak jsem už na cestě k spojení s Kristem. Užívejme zbytek svého života k boji proti sobě. „Co mne připoutává k zemi, k lidem, obětují tobě, Pane!“ Pak mohou zvolati se sv. apoštolem: „Pro mne žítí jest Kristus a umřítí zisk!“ (Filip. 1, 21.)

MŠE SVATÁ

1. Mše sv. podobá se studnici na poušti.¹

Sv. Pavel píše ve svém listě ke Korintským: „Na místě Kristově konáme posláni, jakoby Bůh skrze nás napomínal; prosíme na místě Kristově: „Smiřte se s Bohem! Toho, jenž hříchu nepoznal, učinil pro nás hříchem, abychom my stali se v něm spravedlností Boží.“ (II. 5, 20.) Když jsme tedy vykoupeni Ježíšem Kristem, na něž byly vloženy hříchy celého světa, jakoby byl jediným velikým hříchem, že jsme se proto stali spravedlností před Bohem, co znamená pak toto napomenutí? Nejsme smířeni s Bohem? Což nejsou jeho zásluhy dost veliké, nejsou nevyčerpatelné? - Zajiště. Jest mi ještě třeba se smiřovati s Pánem Bohem? - Ovšem že ano. - Objasním to podobenstvím. Nestačí, že Kristus Pán za mne umřel, že jeho nekonečných zásluh mohou použití - musím si tyto zásluhy přivlastniti. - Karavana jest na poušti v nebezpečí, že zahyne žízni. Již myslí, že se nedostane dále, že zahyne. Tu nalezne oasu a studni s nejlepší čerstvou vodou. Vodu má, nikdo nemusí žízni zahynouti. Ale přece musí každý člen karavany, nechce-li

¹ Biskup nevolí zde liturgickou metodu, t. j. modlitbu s knězem, nýbrž metodu čistě vnitřnou: Modlitbu plynoucí z živé víry ve čtverý účel sv. oběti. Také tento způsob modlitby při mši sv. má veliký význam.

zahynouti žízni, pokleknouti a vody si nabrati; jinak zahyne přece žízni. - Tak vydožity jsou mi sice zásluhy Ježíše Krista, ale musím si je přivlastnit tím, že přijímám svaté svátosti a jsem přítomen mši sv. - Díky Bohu, že máme mši sv.! Blahoslavený národ, který dovede oceniti mši svatou!

2. Podstata, potřeba a vznešenost oběti mše svaté.

Pán Ježíš umřel na kříži a přirozená smrt nastala, když se duše odloučila od těla. Čtyři ženy byly pod křížem a - musím s hanbou přiznati - jen jediný muž. Mělo jen těchto pět osob míti užitek z oběti Kristovy a ostatní odejiti s prázdnou? Díky Bohu, že Kristus Pán na Zelený čtvrtek ve své lásce již napřed obětoval tuto obět, kterou v pátek na kříži krvavě vykonal, když řekl: „Toto jest tělo, které se za vás vydává.“ (Luk. 22, 19.) Ve čtvrtek obětoval tělo nekrvavě, v pátek krvavě. „To číňte na mou památku!“ To, co jste viděli mne dělati, číňte i vy nejprve na mou památku, abych nebyl zapomenut; číňte to však také, abyste si přivlastnili milosti mé smrti na kříži. Obět na Velký pátek byla obětí vykupitelskou, obět na Zelený čtvrtek, kterou nám poručil opakovati, byla obětí přivlastňovací. Byli jsme vykoupeni jen jednou, a to se stalo na Velký pátek.

Proč má býti opakována obět na kříži? Kdybychom mohli duši svou tak naplniti milostí krvavé oběti na kříži, abychom mohli z toho vždy trávit a měli bychom dosti. Ale duše naše toho nedokáže. - Podobně je tomu též v přírodě. Nestačí, aby slunce ozařovalo zemi jen jeden den; neboť země nemůže za jeden den tolik světla a tepla přijati, aby jí to stačilo na celý rok. Slunce dodává tedy zemi každý den potřebné množství světla a tepla. - Tak je tomu i u nás. Potřebujeme denně milosti, vždy ji spotřebujeme. Vždyť jest nám pořád bojovati s pokušením, pořád se cvičiti ve ctnostech. Každý den se narodí také děti, i ty potřebují milost. - Musí býti tedy prostředek, kterým se nám denně dodává milost oběti Kristovy na kříži a tím je mše sv. - Pán Ježíš mohl jen jednou zemřít; ale ve své nekonečné moudrosti a dobrotě našel prostředek - nejsvětější obět - aniž by opakoval krvavou smrt. Příklad: V roce 1866 byla bitva u ostrova Visu. Dejme tomu, že by tu byl ještě ostrov Vis a bylo možno zase shromáždit lodi, které tam tehdy byly, a zrovna tak postaviti, jak stály v červenci 1866. Pozval bych všechny, jichž se týkalo, a dal bych znamení. Střelba by začala, lodi by pluly jako tehdy za hřmění děl. Bitva by se odehrávala tak jako roku 1866 s tím však rozdílem, že by nepadl ani jediný voják. Všecko by tu bylo: Místo, voda, ostrov, lodi. - - - Jen jedno by bylo jinak, nebylo by krveprolití.

Při mši sv. mám před sebou téhož Ježíše Krista, ovšem nikoli krvácejícího, zraněného, umírajícího Spasitele, ale přece téhož Pána, Pána v jeho proměnění, v jeho zázračné slávě a vznešenosti a s toutéž obětavostí jako na kříži. Tak stojí přede mnou. Nyní se má dítí rozloučení těla a krve; a to se děje dvojitým proměňováním. Nemohu ovšem rozdělit Pána Ježíše, ale jest zde nekrvavé zobrazení, zpřítomnění smrti jeho. Mohu říci: Teď nastala smrt Pána Ježíše. To je tajemství mše sv.: Obnovení, obnovené zobrazení, zpřítomnění smrti Ježíše Krista. - Když nastávají tyto nejsvětější okamžiky a kněz pronáší tiše několik slov, když tato slova jsou tak mocná, že se otvírá nebe a že tentýž Ježíš Kristus, před nímž jsou všichni národové jako kapka vody v moři, slovem kněze sestupuje do jeho rukou, když v kostele zavládne posvátné ticho a hlas zvonku zazní a vše se v pokoře sklání, nemáte tu přesvědčení, že klečíte před velikým, vznešeným tajemstvím? Nyní tuším, co je mše sv. - To je věroučná pravda o mši sv.! Nemusí tu zvolati sestra: „Kdybych měla hlubokou víru, myslím, že by se mi v žilách musila krev zastavit při myšlence, že Ježíš Kristus je v pravdě, skutečně a podstatně na oltáři přítomen. - Můj Bože, člověk je přece jen hrozná bytost! Přivykne všemu, přivykne i Nejsvětějšímu. Jak je možno, že mohu být při mši sv. tak lhostejnou, suchopárnou jako písek na poušti, chladnou jako

led?! Má pozornost není dostatečná a má víra není dosti pevná. Na oltáři je přece tentýž Ježíš, jenž mne bude soudit! Když ho po své smrti spatřím, jaký to bude pohled!“ Sv. Kateřina Sienská klečela v biskupském kostele. Tu ukázal jí Pán obraz, tak strašný, že myslila, že musí umřít. Ukázal jí však pouze duši poskvrněnou hříchem všedním. - Jak bude mi u srdce, až Pána Ježíše uvidím?

3. Mše sv., pramen milosti a její čtverý úhel.

Ježíš Kristus jen při mši sv. u mne. K čemu? Chce býti pro mne pramenem milostí. Dostanu všechno, co pro den potřebuji. Má duše nemůže najednou tolik přijmouti, proto dostávám tolik milostí, kolik mi přidělil, kolik potřebuji, nebo kolik jsem si zbožností při sv. oběti zasloužil. Mše sv. je nekonečný poklad. Kdybych byl nekonečnou bytostí, měl bych dosti na jedné jediné mši sv. - Ze mše sv. čerpá každý více nebo méně podle toho, jak zbožně je mši sv. přítomen. Jeden čerpá vědrem, jiný snad jen náprstkem. Jeden je dobře připraven pln živé víry a naděje, jiný je rozervaný, roztržitý, chladný jako led. Tomu bude se spokojiti s málo milostí. Mše sv. ozbrojí mne pro celý den. Nyní mohu statečně a s důvěrou začítí denní svou práci, mohu vyplnit všechny povinnosti.

Mým úkolem jest, *chváliti Pána Boha*. Je-

remiáš, prorok, byl povolán, aby tvrdošíjněmu lidu zvěstoval pravdu. I pravil Hospodinu: „Ach, Pane Bože, aj neumím mluvit, nebo dítě jsem já.“ (1, 6.) Mám zvěstovati slávu Boží. Kdo jsem já, co pak já vůbec vím, jak mohu Pána Boha náležitě chváliti? Uvážíme-li všechno: co vlastně jsme? Nic. Ale při mši sv. máme někoho, skrze něhož můžeme nejsvětější Trojici chváliti, jak zasluhuje, máme Ježíše Krista, s jeho vznešenou obětavostí.

Mým úkolem jest *děkovati Pánu Bohu*. Velikým našim hříchem jest nevděčnost. Jednáme, jakoby Pán Bůh plným rukama musil rozdávat, jakoby měl býti rád, že jeho dary vůbec přijímáme. Nesluší se, abychom je na kolenou s díkyčiněním přijímali? Při mši sv. činíme tak skrze Ježíše Krista, který zničen žije pod způsobou chleba.

Jest mou povinností pykati za své hříchy. Hřích je mým neštěstím. Hříchy kalí mi pokoj a radost v životě. Jsou-li to hříchy těžké, odpouštějí se jen ve sv. zpovědi. Jsou však ještě jiné hříchy. Jak se jejich tíže zbavím? Pracuji, trpím, pykám, ale všechno je nedostatečné, mé dobré skutky jsou zkaženy sobectvím a sebeláskou; pro Pána Boha zbývá málo. Co mohu mu tedy nabídnouti, abych zadost učinil spravedlnosti Boží? Obětují Syna Božího Otci nebeskému. Ježíš Kristus při mši sv. je velikým smírem za mne. - Viděl jsem vzdělané muže, kteří zbožně a spravedlivě žili, kaž-

dou neděli byli na mši sv.; ale k sv. zpovědi nešli, nechtěli ani slyšet o sv. zpovědi. A podivno! Mnoho takových mužů jsem znal a nikdo z nich nezemřel bez sv. svátosti. - To je požeňání, kterého získali mši sv. I když mši sv. se neodpouštějí hříchy těžké, dosahuje hříšník milosti, aby poznal svůj duševní stav a litoval svých hříchů. Mám-li všední hříchy na svědomí, odpouští se mi jich mnoho. Chodím-li často na mši sv., mohu právem předpokládati, že mi byly hříchy, kterých jsem se nepozorností dopustil, již dávno odpuštěny, dříve než jsem se z nich zpovídal. Poněvadž však nevím, které hříchy mi byly odpuštěny, jedním rozumně, když se z nich ještě zpovídám. S hříchy všedními odnímá mi Spasitel i časné tresty.

Mám také *prositi* při mši sv. Jakou cenu má naše modlitba? Často je tak špatná, že bych mohl prositi: „Pane Bože, odpusť mi, že jsem se modlil.“ Čeho dosáhnou takovou modlitbou? - Mou nadějí je však Pán Ježíš ve mši sv. Položím mu k nohám všechna svá přání a prosby a on béře je k sobě do svatyně vyslyšení. Čeho nedosáhneme mši sv., nedosáhneme od Boha vůbec. Kdo to ví, a ačkoli snadno může jíti na mši sv. a přece ji zanedbává, škodí si sám. Nemůže svou nedbalost a své pohodlí omluviti. Mnozí jsou sice přítomni mši sv., jsou v kostele a poslouchají jen, jak se ostatní lidé modlí nebo jak zpívají. Ale máme mši sv. prožívat; musíme to, co se na oltáři děje, při-

jímati do své duše a znovu prožívati, aby-
chom si přivlastnili milosti, které jsou tam
pro nás uloženy.

4. Jak máme slyšeti mši sv.

Chci vám dáti několik pokynů. Není
přesných pravidel, které by určovaly, jak
máme slyšeti mši sv., ale já to dělám takto:
Po pozdvihování odložím modlitební kníž-
ku. Myslím jen na to, že Pán Ježíš je přede
mnou na oltáři. Začínám rozmlouvat s ním.
Napřed vzbuzuji, jak jen možno, *pevnou*
víru: „Pane Ježíši, věřím, že obnovuješ,
opakuješ a zpřítomňuješ obět na kříži, abys
mi udělil milosti oběti své na kříži. Chtěl
bych míti tak pevnou a stálou víru, abych
mohl za toto nejsvětější tajemství i život
obětovati. Věřím tomu, poněvadž Ty jsi
to řekl. Mé smysly mohou se klamati, ale
Tvé slovo nemůže klamati.“

Pak se *klaním*. „Pane Ježíši Kriste: Byl
bych rád ničím, abys Ty mi byl vším. A-
bych svou úctu před Tebou vyjádřil, klaněl
bych se hlouběji než Cherubíni a Serafíni
se klaněji.“

Děkuji: Zač? Že žiji, že jsem katolíkem,
že věřím v nejsvětější svátost oltární. Dě-
kuji za každý hlas svědomí, za každé vnuk-
nutí, za každé hnutí srdce svého, za každé
osvětlení, za útěchu, již mi popřál, za poku-
šení, které jsem přemohl, za lítost, za kaž-
dou sv. zpověď, za každé rozhřešení, jehož
se mi při každé sv. zpovědi dostalo, za

každý okamžik, kdy jsem směl dlíti před
svatostánkem. Děkuji, že mne k tomuto
stavu povolal, že mi daroval svůj život,
své práce, svou péči, své utrpení a slzy,
svou krev a smrt. Děkuji mu za každý kříž
a trápení, které na mne dopustil, za kaž-
dou nemoc, kterou mi bylo snášeti.

V modlitbě *smírné* vypočítávám Pánu Je-
žíši všecko, zač mám pykati. Prosím za od-
puštění pro všechen chlad, všecku vlaž-
nost, roztržitost, kterých jsem se dopustil
sám a jiní při mši sv. se dopustili, za lidi,
kteří zanedbali mši sv.

Na konec přednáším Pánu Ježíši své *nej-
dražší potřeby*. Má důvěra je při tom bez
konce, poněvadž Pán Ježíš předkládá mé
potřeby Otci nebeskému.

Výsledek modlitby nezávisí na citu. Ne-
ní citová pobožnost nejlepší, která vidí
takořka makavě Spasitele před sebou, ne-
boť pak by zmalomyslněli lidé, kterým
jest snášeti duševní zkoušky a kteří musejí
žítí zcela z víry. Takoví by musili zmalom-
myslněti. Ježto však žijí z víry, nepozbý-
vají mysli. - Pán Bůh vede duše různými
cestami a já jdu cestou, kterou mne vede;
ta je pro mne nejlepší. Mohu zkusiti jíti
cestou pohodlnější. To učinil i Spasitel,
když na Hoře Olivetské se modlil: „O-
dejmi kalich tento ode mne.“ (Mar. 14, 36.)
Tak mohu i já podle příkladu Spasitelova
se modliti. Není-li to však vůle Boží, mu-
sím přidati: „Ale ne jak já chci, nýbrž jak
Ty chceš.“ Kdo se tak modlí, nemodlí se

nikdy nadarmo. Když se Pánu Bohu líbí, mne nechati ve tmách jsem spokojen. Chybí mi pak jen vnitřní uspokojení. Každý potřebuje občas záblesk, malé znamení, podle něhož poznává, že není opuštěn od Pána Boha. Dostává se toho obyčejně každému. „Nepozbývej mysli, jsem ti blízko; i když nepřetékáš sladkostí a rozkoši, jsem přece týž.“ Takový záblesk lásky dává Bůh každé zkoušené duši. Činí to, abychom nezmalomyslněli, klidně bojovali dále a žili z víry. Vezměte všechny mše sv. na pomoc, abyste ve víře tak rostly, jak to Pán Bůh pro vás ustanovil, aby vaše víra byla tak pevná, jako byste Pána rukama objímaly.

MŠE SV. A SV. PŘIJÍMÁNÍ ZADRŽUJÍ POKLES V DUCHOVNÍM ŽIVOTĚ

Jak žívím své duchovní spojení s Pánem Ježíšem? Mám něco v srdci svém, co rozněcuje ustavičně oheň lásky mé? Neviděti spíše u mne vzestup a zase sestup, vlnitou čáru, již probíhá můj duchovní život? Musí to býti? Ne. - Ale je snad tomu tak? - Bohužel. Chci vám poraditi lék proti tomu. Jest něco, co mne přivádí do ustavičného společenství s Pánem Ježíšem. Je to mše sv. a sv. přijímání nejsvětější Svátosti. Proč je Pán Ježíš v nejsvětější Svátosti? Pro mne. Jak to chápu, závisí na mé víře. Víra musí býti panující mocí v duševním životě. „Klekám, Pane, před Tebou. Kéž jsem si zcela vědom, koho mám před sebou! Sejmí závoj s očí mých a hned můžeš přede mnou státi a mne - souditi! Pane můj, jak to, že vidí Tebe oči mé a lítostí neslzí; že srdce mé Tě přijímá a přece nestráví je plameny lásky?!“

1. Hlavní důvod, proč je Pán Ježíš v nejsvětější Svátosti přítomen, jest tento:

1. Pán Ježíš obětuje se nejsv. Trojici jako obět smírná a předstupuje za nás před ni se všemi svými zásluhami. To činí při každé mši sv. a za své stálé přítomnosti ve svatostánku. Nejsem-li o tom přesvědčen, nemohu čerpati ze mše svaté. Chci-li ze mše

sv. čerpati, musím s Pánem Ježíšem obětovati.

2. Naše zpovědi nám tak málo prospívají, poněvadž nečerpáme ze mše sv.

Při mši sv. můžeme litovati svých hříchů a nečiníme toho. A přece jsou v životě pokušení, při nichž nestačí obyčejná milost. Potřebuji v takových případech mimořádnou milost mše sv. Při mši sv. učím se zříkati sám sebe a obětovati se úplně Pánu Ježíši. Modlím se: „Pane můj, všechnu svou nedůtklivost, vznětlivost, sebelásku, nedbalost, necitelnost, ctižádost, všechno, co mne včera tak trápilo, všechno, co mé svědomí tak znepokojuje, Pane, odkládám - toho všeho dnes na mně nevidíš! Přijmi mé ubohé tělo, mou ochotu ke všemu. Všecko Ti obětuji. - Podávám Ti všechnu svou ubohost!“ Přes den musíme si často připomenouti, že jsme Pánu Bohu všechno obětovali. Pak se již nelze zříci oběti. Ne, půjdu cestou rovnou, dám mu všechno. Toto úplně obětování má pak jinou cenu! Pane, kéž nezruším slova! Ó, často jsem tak učinil, Pane! Stydím se. - - -

3. Musíte se úplně zříci samy sebe, abyste se jemu vzdaly; činíte to při sv. přijímání.

Mám Pána Ježíše čtvrt hodinky vpravdě, skutečně a podstatně v sobě. Nyní chce ve mně a se mnou obětní úkon dokončiti.

Napřed jej využiji, abych usmířil svého Otce nebeského. Pak všechno, co má, vezmu; abych přikryl svou ubohost. Nyní předstupuji před Otce nebeského a modlím se s odvahou: „Vidíš jej zkrvaveného, zničeného ve mně? Tento pohled na Syna Tvého jistě se ti mnohem více líbí, než-li mé hříchy.“ Nyní modlím se jednotlivě: „Přijmi jeho obětování za mé vzdorování, jeho lásku za můj chlad, svatost za mé hříchy, jeho nadbytečné zásluhy za má opomenutí, jeho chudobu za mou lakotu, jeho poslušnost za mou neposlušnost, jeho čistotu za mou necudnost, jeho velkomyslnost za mou malomyslnost, jeho odříkání za mou smyslnost, jeho pokoru za mou pýchu, jeho shodu s vůlí Tvou za mé vrtochy, jeho horlivost za mou vlašnost.“ Tento obětní úkol musím obnovovati denně. Pak mohu úplně se oddati liturgickým obřadům mše sv. Tento obětní úkon vykonám, i když nepřijímám. Když s díkem pak odpoledne, sestry, navštívíte Pána, opakujte: „Vidíš, jak jsem slovu svému dostála? Jsem bídné stvoření. Pohleď, to se mi zase přihodilo, to a to . . . přijmi všechno ode mne, obětuji Ti to, Pane; přijmi všechno a milosti dej jiným!“ . . .

DUCHOVNÍ PŘIJÍMÁNÍ

1. *Noci klidné a rušné.*

Žalmista Páně praví (138, 12.): „A noc bude mi světlem v rozkoších mých.“ Noc je tak tajemně krásná. Když svatý klid se rozložil po zemi a hvězdičky na nebi září, když lomoz světský ustal a zemdení lidé se ukládají k odpočinku, aby načerpali nových sil pro příští den. Ano, tu je noc tak klidná, milá, pozeňnaná. Mnozí lidé i světci si stěžují, že člověk, takofka polovici života prospí. Ale přijměte to odevzdaně; neboť Pán Bůh to tak zařídil. Stroj, který pořád pracuje, se předčasně upotřebuje. - Nynější svět zaměňuje noc za den; nestačí mu už den, přibírá noci, aby mohl více hřešiti.

2. *Noci svaté.*

Jak posvátné byly noci, když božský Spasitel byl na zemi! Často vystupoval sám na pahorek, aby se modlil. V tichu nočním šel po moři; v tiché noci zjevil se apoštolům; v tiché noci začalo jeho utrpení na hoře Olivetské, v tiché noci vstal z hrobu, jako vítěz nad smrtí a hříchem. A kdyby nyní, nesa těžký kříž, vstoupil Spasitel v cestu ubohým lidem, kteří prožívají noc hříšnými radovánkami, a na ně pohleděl a řekl: „Lidé, noc jste proměnili v den. Co mám

ještě učiniti, co bych nebyl učinil,“ co by mu odpověděli? V nejlepším případě „nic.“ Hřích by slavil dále své vítězství a Ježíš Kristus by zůstal sám a zaplakal by, jako plakal nad Jerusalemem. Na nás jest, abychom jemu zadostiučinili, nejen horlivým klaněním nejsvětější svátosti, nýbrž i tím, že smírnou pobožnost konáme i v noci. Musíme noc posvětit. Přece však nepřisuzují vám, sestry, tuto obět, abyste po hodinách probdělly na modlitbách před svato-stánkem. Kdo to nemůže, ať si ve zbožných myšlenkách ulehne. Ale kolikrát se v noci probudí, ať přijímá duchovně. Duchovní sv. přijímání! Jak vznešený to úkon, vzácná ctnost?! Nepodceňujte duchovního sv. přijímání! Jak často přijímali takto Matka Boží a sv. apoštolé. Přijímali takto i sv. mučedníci a sv. panny, když jim bylo utíkat v době pronásledování. Jest ono také přijímáním andělů a bylo přijímáním poustevníků. Duchovní sv. přijímání má velikou sílu a svatí žili z těchto úkonů. Navykněme si, často duchovně přijímat, abychom přinesli Pánu Ježíši obět smírnou za hříchy spáchané v noci. Jsme svým povoláním povinni tuto smírnou obět přinášeti i tak dostičiniti. Co lidstvo tak málo koná, to máme my nahraditi. To je vznešený váš úkol v klášteře . . .

VŽDY ROSTOUCÍ, NESMRTELNÁ LÁSKA SV. JANA

„Tak Bůh miloval svět,“ píše apoštol lásky sv. Jan, „že Syna svého jednorozeného dal, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul.“ (Sv. Jan, 3, 16.) Nikdo snad nezažil tak hluboce a silně slova ta, jako sv. Jan.

1. Vzrůst jeho lásky.

Sv. Jan rozuměl nejlépe, co znamenají slova: Syn Boží přišel na svět ve své nekonečné lásce tak osamocen a opuštěn, obklopen jsa jen několika milujícími lidmi. Po desíti letech sepsal pak své evangelium a on, jehož srdce se zatím stalo výhni láskou planoucí, píše: „Do vlastního přišel a svoji ho nepřijali.“ (Jan 1, 11.) S jakou bolestí psal asi tato slova! Planul přece horoucí touhou, obrátiti celý svět a učiniti podobným svému srdci! - Sv. Jan je nám krásným příkladem. Na něm vidíme, jak roste láska, základ to života. Vždyť nám sdělil, co se s ním dělo. Připomíná si onen den, kdy ke čtvrté hodině odpoledne potkal Pána Ježíše a tázal se: „Mistře, kde bydlíš?“ Pán Ježíš odpověděl jemu a jeho bratrovi: „Pojďte a vízte.“ (Jan 1, 38, 39.) Šli tedy s ním. Tak přišel apoštol po prvé do školy Mistrovvy! Co se tu asi dělo v srdci jeho! Jedno je jisté: Každé slovo Mistrovo vlévalo se hluboko do jeho srdce. A jako se v hor-

ském jezeře vše zrcadlí, rostliny a stromy, rostoucí na břehu, záře měsíční a třpytící se hvězdy, tak zrcadlila se v duši apoštolově láska Mistrova a rostla a učinila jej miláčkem Páně. A odměna za to? Pán Ježíš zasvětil ho do všech svých tajemství i do těch, které ostatním zamlčel. Sv. Jan viděl Pána v jeho oslavě na hoře Tábor, při poslední večeři směl odpočívati na prsou Páně a naslouchati tlukotu srdce jeho; směl viděti Pána v nejsmutnějších a nejhorších hodinách: pod křížem. Vidíme jej také u hrobu, vždy je blízko u Mistra.

2. Nesmrtelná jeho láska.

V poslední kapitole svého evangelia vypravuje sv. Jan podivuhodnou událost. Mistr shromáždil kolem sebe apoštoly a oznámil jim na rozloučenou, co je očekává. Když jim dal plnou moc rozšiřovati jeho království a oznámil jim, co je vše potká, řekl sv. Petrovi: „V pravdě pravím tobě: když jsi byl mladší, opasoval jsi se sám a chodil jsi, kam jsi chtěl, když však zestárneš, vztáhneš ruce své a jiný tě opáše a povede, kam nechceš.“ Evangelista dodává: „To pak pověděl naznačuje, kterou smrtí oslaví Boha.“ Mezi bratry rozšířila se domněnka, že sv. Jan nezemře. Tělem zemřel, ale horoucí láska jeho k Spasiteli nezemřela. Sv. Jan, miláček Páně, bude žíti jako vzor lásky až do konce světa. Apoštol tento zajímá nás, duchovní osoby,

více než jiné. Netouží každý a každá z vás po podobné lásce? Bez této lásky k Bohu nemůže řeholní sestra, nemůže kněz žít; bez lásky jest jen nájemníkem, dělníkem, který se o ovečky nestará, je nevodí na dobrou pastvu. „Ale, Pane, rci mi přece, jak je to možno, že toužím upřímně, abych Tě miloval, prosím Tě o to, a přece nejsem vyslyšen?“ - My jsme vinni. Pán Ježíš se sice zavázal, že vyslyší duše prosící o lásku k Bohu, ale v srdci našem jsou ještě chyby, které této hluboké, pravé, živé lásce stojí v cestě. Je to choulostivá věc, mluvit o takových chybách. Snadno by se mohla ta neb ona duše domnívati, že podávám její obrázek. Nejpokornější je ta, která slyší o chybách mluvit a nemyslí na sebe. - Někteří chyby vyvěrají ze společenského života k našemu užitku a polepšení. Mnohá sestra na př. touží po tom, aby se oči všech obracely k ní; nebo pod rouškou horlivosti skrývají se náruživosti a různá přání; a přece bychom měli žít, pracovat a trpět pro Boha. - Požehnání Boží doprovází práce naše tam, kam nás postavil Pán Bůh, kam nás vedla poslušnost. - Jak krásný příklad dává nám o tom Pán Ježíš! Sám je na poušti, čtyřicet dní se postí, nespí, modlí se, neukazuje se světu. - Tak má se chovati i sestra: „Když se mi přidělí jednoduchá práce, skrytá, chci býti spokojena. Dokud Pánu Bohu se líbí, chci vytrvat.“ - Pod rouškou horlivosti bují často sobectví, sebeláska. Jak přece tato náruži-

vost člověka klame, když se jí oddá! Je-li však srdce naše proniknuto láskou k Bohu, varujeme se těchto chyb a jdeme skromně cestou, kterou nás vede Pán. To je alfa a omega, začátek a konec vši zbožnosti.

UTRPENÍ A ZKOUŠKY

1. Podle úradků Prozřetelnosti Boží máme jíti cestou utrpení.

Pán Ježíš šel jednou s učedníky do Emaus. Když byli celí ustrašení a nemohli pochopiti tajemství kříže, ačkoli Mistr často už dříve o tom mluvil, pravil jim Pán, kterého nepoznali: „O bláhoví a váhaví srdcem k věření. Zda-li nemusil do Kristus trpěti a tak vejíti do slávy své?“ (Luk. 24, 46.) Tak určil jeho Otec nebeský. Napřed měl jíti cestou utrpení a pak přišlo povýšení: zmrtvýchvstání a nanebevstoupení. Věříme to také? Jsme takovými jako oni učedníci. Že cesta naše k povýšení musí jíti ponížením, nejde nám do hlavy. Musíme jíti zde na zemi cestou, kterou nám ustanovila Prozřetelnost Boží, cestou, kterou šel také Spasitel. Pro nás není jiné cesty k Otci, než kterou šel Spasitel, a on šel cestou utrpení. To je něco, co nemohu pochopiti, a co mi připadá tak těžkým. Vyslovím-li větu: *Utrpení jest láska*, kdo to uzná? Když nás stihne utrpení, považujeme to za trest; to je první myšlenka. Kterým hříchem jsem si toho zasloužil? Tak hluboce mám v sobě strach před utrpením. - *Utrpení jest milost*. Kdybys mi to ty, Pane, neřekl, na věky bych tomu nevěřil. Odkud vím, že utrpení jest milost? Neřekl to Pán Ježíš sám? „Blahoslavení lkající“

V kázání na hoře se praví: „Blahoslavení, kteří protivenství trpí.“ „Blahoslavení jste, když budou vás tupiti a pronásledovati a mluvíti všechno zlé proti vám lhouce.“ (Mat. 5, 5, 10, 11.) Nejste mými učedníky? „A není učedník nad mistra,“ (Luk. 6, 40.) a „když mne pronásledovali, budou pronásledovati i vás.“ Pán Ježíš musí věděti, co mluví. Lidé mohou snadno nadsazovati, ale co řekne Pán Ježíš, musí býti pravda. Přece jen mi nejde do hlavy, že musím trpěti. - *Utrpení je pro mne dokonce důkazem lásky Boží*. Nemám-li víry, zdá se mi pravým opakem. Jedině rozumem, vírou osvíceným, mohu utrpení chápati. Který filosof, není-li věřící, vidí v utrpení lásku Boží? A přece praví Spasitel: „Již vás nenazývám služebníky... ale nazval jsem vás přáteli.“ (Jan 15, 15.) Kdyby to nebyl řekl Ježíš Kristus sám, nevěřil bych, že tak chudé, hříšné muže povýšil za své přátele. Poněvadž jsou jeho přáteli, povstane svět proti nim. „Vy budete kvíletí a plakati, ale svět se bude radovati. Z náboženské obce vás vyloučí, ano, jde hodina, že každý, kdo vás zabije, bude se domnívati, že tím Bohu slouží.“ (Jan 16, 2, 20.) Hrozná to slova pro člověka, nemá-li víry v jeho božskou moudrost a moc!

2. Utrpení známkou mého vyvolení.

Nemám-li žádného utrpení, pak mohu učiniti velký otazník za svou záchranou. Při-

vedete-li mi člověka, který se o Pána Boha nestará, ani nohou do kostela nevkročí, nemodlí se a řeknete-li: Tento člověk jest šťasten, zdrav a svěží, má na růžích ustláno, pak zvolám: Běda tobě! Přijals již odměnu svou. Za málo dobra, cos vykonal, už jsi dostal odměnu. Proto se tázali všichni světci, když je právě nic netrápilo: „Pane můj, odstoupil jsi snad ode mne?“ Utrpení jest potěšitelnou známkou, že Bůh nás miluje. „Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne.“ (Luk. 8, 23.) To je základní zákon v království Kristově, který platí pro všechny, pro malé i velké, mladé i staré, bohaté i chudobné, pro laiky i kněze. Zapříti sebe sama znamená: odumřítí svému sobectví. Můžeme umíratí bez bolesti? Denně, dokud Bůh chce, mám trpělivě a odevzdaně snášeti malé nepříjemnosti, které mi Bůh ve své lásce ukládá. Jsem spokojen se svými slabostmi, bolestmi svého těla, s pokořováním, které přivádí můj úřad a povolání a uznávám ve všech událostech a příhodách, byť byly mé přirozenosti velmi nepříjemnými, vždy a všude vůli Boží a dopuštění Boží? - Mám následovati Božského Spasitele. Co je to? Spasitel byl ozdoben všemi ctnostmi, ale zvláště doporučoval nám dvě ctnosti k následování. Nepravil: Buďte chudí duchem, shovívaví, moudří jako já, ale praví: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem.“ (Mat. 11, 29.) Tyto dvě ctnosti napa-

dají právě mé sobectví. Svou přirozenost a své tělo musím pro něho přemoci. - Nemohu k němu přijíti, nechci-li jíti cestou utrpení. To je to veliké přikázání evangelia. Z úst Pána Ježíše slyšel jsem, že musím trpěti, chci-li býti oslaven: Učedníkům jdoucím do Emaus řekl: „Zda-li nemusel to Kristus trpěti a taktó vejíti do slávy své?“ Co Otec jemu uložil, to ukládá Syn také nám, chceme-li býti jeho učedníky; jiné cesty pro nás není. Kolikrát jste to již slyšely, četly a rozjímaly! Stalo se to již majetkem vašeho srdce? I když jste to poznaly při rozjímání a projevilys Pánu Ježíši ochotu malá utrpení snášeti, nebylo vám, jako byste to ještě nikdy nebyly slyšely, kdykoliv vám bylo i sebe menší bezpráví trpěti? Nechce to do mé hlavy! Proč právě já mám trpěti? namítám snad. Kéž bych jen uznal, že Pán Bůh smýšlí se mnou dobře a že jeho Prozřetelnost mi utrpení poslala! Ale kdepak, zlí lidé jsou to. „Musím vždy já trpěti? Což jsem nejhorším člověkem?“ naříká naše přirozenost. Když jsme to pak sami na sobě zkusili, tážeme se: Kdy budu po prvé již skutečně věřiti a věrou vše vnímati? Snad teprve, až Tě spatřím u soudu? Pak bude pozdě! Kdy tedy? Víím, že Pán Bůh utrpení nikomu nedaroval. Každý musí svůj příděl vytrpěti, tu není žádné dispense. Kdo nechtějí trpěti, musejí trpěti; a pak nemají z toho užitku, ale škodu; to jim mělo býti k spasení, přičítá se jim za vinu. Ani světce neosvobodil Pán

Bůh od tohoto základního zákona. Kolik bylo trpěti Matce Boží! Byla nejčistší a čím více ji povyšoval, tím více útrap bylo jí snášeti. Po ní byl sv. apoštol Pavel nejdokonalejším učedníkem Kristovým - a kolik vytrpěl! Každá cesta byla poseta utrpeními. čteme-li Skutky apoštolské, žasneme, jak mohl tento muž všecko to vytrpěti. V listě ke Korintským píše: „Nad svoji sílu byli jsme soužením stíženi tak, že jsme ztratili naději i o životě. (2. Kor. 1, 8.) Když něco takového napsal, byla to skutečná pravda a ani slovíčko přehánění a klamu.

3. Utrpení je skutečnou a pravou částí mého života.

Díváte se nyní na svůj život a řeknete: „Kolikrát jsem už vytrpěla ustavičným kolísáním a nestálostí v duchovním životě! Jednou jsem plna radosti a nadšení, jindy zase, jakoby mi ustříhl křídla; teď plna sladkosti, pak rozestře Pán závoj a já jsem naplněna suchopárností, chladem, temnotou. A nechce býti jinak, ačkoli úpěnlivě prosím a se modlím; Pán Bůh, jako by mne neslyšel, a nechává mne v temnotě a chladu. Přeji si, aby v jeho přítomnosti, obzvláště po sv. pozdvihování, srdce mé přetévalo vroucností a oddaností - a nedovedu niče- ho. Není to utrpení?! Ano, kdyby bylo jen dosti na tom! Jak často přepadne v dobách chladu a temna mé svědomí úzkost a strach,

představující mi Pána Ježíše jako přísného soudce a hříchy mé v hrozných podobách! Třesu se a strachuji, zda nebudu zavržena, zda byly mi všechny hříchy opuštěny! Není to utrpení? Kdy přestane?“ - Budeš to musiti snášeti až do posledního okamžiku. Musíš býti vyzkoušena, když se ti Spasitel zdánlivě úplně vzdálil a když tě ponechává v temnu až do smrti. - „Je to už vše, co trpím? Kdybych neměla nic jiného než život tak jednotvárný jako železniční kolejnice! Ale tu přijdou mrzutosti, bezohlednost spolusester, necitelnost, povrchnost! Kolik je mi tu den ze dne snášeti! Vidím, že má dobrá vůle se neuznává, že jsem zneuznávána, že se mi vytýkají věci, které podle mého mínění nejsou ničím, než omylem, ale u jiných se jeví jako skutečnost, nevyvratitelná skutečnost. Jeden pracuje znamenitě, ale nebývá pochválen, jiný dělá tu a tam něco, ale umí se postavit do světla, a bývá uznáván a chválen. Když tomu něco tedy slouží k chvále, pak jinému se sype snad jen zneuznání, ba i opovržení. Falešně, tvrdě, nelaskavě se o mně soudí; musím žíti s lidmi, kteří nedovedou míti jazyk za zuby, jiným řeknou vše do očí bez ohledu, zda to pravda nebo ne. A když jsem k tomu ještě nemocna a Pán Bůh mne položí do bolestné postele a ostatní nemají pro mne chvílečky, není to utrpení?“ Velmi těžko snášejí lidé opuštěnost v nemoci. To je veliká zkouška ctností. Kdo to zkusil, chápe to; ale vysloviti to

nelze. Člověk musil zkusit, aby věděl, jak často zármutek naplní duši. Když nemocný vidí, že svojí ani si ho nevšimnou. A když pak nemoc tu a tam se zlepší a trvá léta, bez konce; jak je to těžké, ale také záslužné! „Pane Bože, budu někdy uchráněna této cesty? Ty máš mé osudy v rukou a učiníš má utrpení spasnými.“

4. Láska k utrpení měřítkem mé lásky k Bohu.

V utrpeních a zkouškách se ukazuje, je-li veliká nebo malá láska naše k Bohu. Když sešle radostné chvíle a já volám: „Bože můj, já Tě miluji, učiň se mnou, co chceš;“ tu už ví, co si má o mé lásce myslet. Nechá mne klidně domluvit, ale napíše na konec veliký otazník. Snadno se to řekne. „Tisíckrát jsem to opakovala, ale ani jednou to nebyla pravda. - Kdy to bude pravdou?“ - Když obstojíš ve zkoušce, kterou ti uloží Pán. Jako se čistí zlato v ohni, tak i ty v soužení a utrpení. Snášíš-li, co ti Pán Bůh ukládá, nejen trpělivě, ale s radostí a vděčností, pak věz, že jsi ve zkoušce obstála. Pamatuj, že ti Pán Bůh nenaloží více, než je tvým ramenům přiměřeno; ani o lot více, než můžeš unést. Vše od věčnosti pro tebe připravil, zařídil a ustanovil. V listě k Židům píše sv. Pavel: „Koho Pán miluje, toho kárá“ (k Žid. 12, 6). Naše přísloví: Koho Pán Bůh miluje, toho křížem navštěvuje. To jsem poznal už jako mladý kněz,

žil-li jsem podle toho, ukáže se u mého soudu. Když se slzami v očích říkám: „Pane, já Tě miluji“, nemůže to být pouhá fráze; tu musím přece mluvit pravdu. Utrpení je generální zkouška mé lásky. Chudobu a utrpení rád beru na sebe. Tak mohu Pánu něco předložit, co má před jeho očima nějakou cenu. Když mne nezkouší jako zlato, jsem-li v očích jeho jen železem, víte, co dělá? Odstraní rez, spálí ho. Čtěl jsem se snad více oddat lidem, tu přichází Pán a posílá bolest jednu za druhou, ztrpčí mi pobyt a já se tážím: „Kdy přijdeš, Pane, a vezmeš mne k sobě?“ Když mi řekne lékař: za 24 hodiny zemřeš, odpovím: Za 24 hodiny budu patřit na Tebe, Pane!

Pán Bůh vodí své miláčky tvrdou, křížovou cestou, až krev teče. Nemůže jinak, on šel také tou cestou. Musí s námi tak jednat, poněvadž ve svých úradcích takovou cestu pro nás předepsal a uznal za potřebnou. Tato cesta vede nás k povýšení a slávě. Není to mnoho, rozjímám-li o tom denně!

Svatá Terezie šla jednou v zimě navštívit klášter; zbloudila v lese a dlouho nemohla nalézt pravé cesty. O půlnoci přišla konečně ke klášteru. Zazvonila, ale nikdo ji neslyšel. Zazvonila silněji, ale vtom sklouzla a zlomila si nohu. Konečně přišla vrátaná a našla světici. Sv. Terezie pak se modlila: „Pane, co jsi to učinil? Hleď, teď tu ležím a daleko široko není lékaře. Dlouho

mi bude ležeti a víš, že mám tolik práce!"
A Pán odpověděl: „Tak to dělám všem, kdo jsou mými přáteli.“ - „Tak?“ odpovídá sv. Terezie, „teď chápu, že máš málo přátel na světě.“ Jak hluboká, svatá pravda! Pán má málo přátel na světě. Kdybychom je mohli spočítati! Kolik skutečných přátel máš ty mezi lidmi?

DUCHOVNÍ ŽIVOT VE SVĚTLE VELIKONOČNÍHO POSELSTVÍ

Jest spravedливо a slušno, jak se modlíme v prefaci, abychom se oddali svaté radosti velikonoční. Vítězství Spasitelovo musí nás úplně proniknouti. Rozjímalý jste již o radostech velikonočních, proto jen zkrátka se o tom zmíním a vyložím vám, co jste asi neslyšely. Snažme se přiblížiti Spasiteli svým srdcem! Na Velký pátek a Bílou sobotu viděly jste celou beznaděj jeho postavení. Zdálo se, že jest všechno ztraceno. Lidé zapomínají i na dobrodiní v okamžiku, když přijde tak zvané neštěstí. Pán Ježíš skutečně ztratil všecko: svou dobrou pověst, své jméno, vše, co měl, i své šaty. Na žádného člověka nenahromadilo se tolik potupy a pomluv jako na něho. Všecko se zdálo ztraceno. Nedivíte se, že se apoštolé rozprchli a věrny mu zůstaly jen ženy s Matkou Boží na prvním místě? - Nastalo jitro velikonoční. Rázem se vše změnilo. Ten, o němž jsme rozjímalí jako o tom, který byl pln hany a vyvrhelem lidstva, se stal najednou mocným, oslaveným. Nyní vzrostla statečnost apoštolů, a kteří zůstali věrnými, byli utvrzeni. Vpravdě i my se radujeme upřímně.

1. Chceme se radovati ve svátcích velikonočních.

Mým předsevzetím velikonočním musí

býti: Hluboká, vnitřní, vroucí radost. Raduji se, že Ježíš Kristus nevývratně dokázal celému světu, že je vítězem nad smrtí a hříchem. Poněvadž je vzkříšení Páně dějinnou nezvratně dokázanou skutečností, je také má víra pevná: vše je pravda, co učil Pán, všechno, do poslední písmenky, obzvláště také, co učil o nejsvětější Svátosti. Kdyby nebyl Kristus vstal z mrtvých, nebylo by ani sv. svátostí. Zmrtvýchvstání mne úplně přesvědčilo. Pak následuje svátek Nanebevstoupení Páně. - Část radostí nebeských máme již zde na zemi! Mám-li pevnou, živou víru a dívám se duševním okem na Spasitele, o němž vím, že je ve svatostánku, mám již nebe na zemi. Závisí na mé víře, zda nejsvětější Svátost jest mi nebem na zemi. Ačkoli mnoho jest tu utrpení, obětí a pronásledování, přece mohu býti šťasten, dokud mám nejsvětější Svátost. Není mi život příliš dlouhý, pokud mám nejsvětější Svátost. Proto je církev nepřemožitelnou i tam, kde je krvavě pronásledována. Proto je má velikonoční radost tak hluboká; jsem vnitřně uspokojen, to je následek mé víry.

2. Ve svých řečech chceme zachovávatí rozumnou míru.

Po svém zmrtvýchvstání nebyl Pán Ježíš podroben zákonům přírodním. Kde chtěl býti, tam byl hned. Zjevuje se apoštolům, vykládá o království Božím, poučuje je

o své církvi, kterou mají šířiti a spravovati; a zase mizí. Dokonal úřad učitelský, nezjevuje se jim na delší dobu. Jednou trvalo to tak dlouho, kdy se jim neukázal, že apoštolé byli celí zmateni a Petr pravil: „Jdu lovit ryby.“ (Jan 21, 3.) Trvalo jim to dlouho a své apoštolské povolání hned odložili. Zjevil se jim pak u jezera. Čemu se tu můžeme učit? Pán Ježíš ukazuje nám svým příkladem, jak máme spojovati práci s modlitbou. Zůstává u apoštolů tak dlouho, jak je třeba; ale pak jistě rozmlouvá někde na hoře v modlitbě s Otcem svým nebeským. Pokloním se před každým, kdo pochopil tajemství, spojení práci s modlitbou. Jest se mi stýkati a mluvit s lidmi; ale jak dlouho mám s nimi mluvit? - Jak dlouho je toho třeba, a můj úřad toho vyžaduje. Spravedlnost a láska k bližnímu tu rozhoduje. Ale musím zůstatí ve spojení s Pánem. Při zpytování svědomí se táži denně sám sebe: Dnes byl ten a onen u mne. Jak dlouho jsem se s ním bavil? Nemohla rozmluva býti kratší, aniž jsem porušil povinnost lásky k bližnímu? Získám-li více času, mohu se déle modliti. I vy se musíte stýkati s lidmi; tažte se při zpytování svědomí, nemohlo-li to býti rychleji odbyto. Jak krásně ukázal nám Spasitel svým příkladem, jak máme spojovati rozjímavý život s činným. Jsou sestry, které pro samou práci zbytečnou nemohou přijíti k modlitbě a při zpytování svědomí na to zapomínají. Chci-li opravdově, najdu čas ke všemu.

*3. Chceme na všechna vnuknutí dávat
pozor a milovati rozjímání a usebranost
mysli.*

Pán Ježíš ukazuje mi na učednících, jak důležitá jsou vnuknutí. Běží tu o hlavní část duchovního života, které duchovní osoby často nerozumějí. Vnuknutí jsou tak důležitými událostmi, že bych je měl červeným inkoustem zapsati do deníku. Spasitel jde s učedníky, kteří byli smutní, a dokazuje podle prorocství, počínaje Mojžíšem, že všechno se musilo vyplniti tak, jak se skutečně stalo. Tato vzpruha konečně vzplanula, slovo dalo slovo a Pán přivádí pomalu učedníky k věření. - Kdo se chce k Pánu Ježíši přiblížiti, musí se hleděti s ním spojití a skrze něho pak se sv. usebraností přijíti k Pánu Bohu; musí vnuknutí v životě svém velmi přísně bráti. „Nikdo nepřichází k Otci leč jen skrze mne.“ (Jan 14, 6.) K Pánu Bohu přijdu tedy jen skrze Pána Ježíše. Toto opakuji si často: Duchovní život je možný jen skrze něho. Kdo to nechápe, nepřijde k tomu. Když jsem již zestárl a přečetl na 20 knih o mystice a duchovním životě, děkuji Pánu Bohu, že mne přivedl k poznání této pravdy; ačkoli jsem v tom jen hudlařem. Spojuji se duchovně s Pánem Ježíšem a skrze něho patřím Bohu Otci. A jako, že jsem tvorem jeho, krví jeho vykoupeným, nedá mi zahynouti, i kdybych se měl dopustiti těžkého hříchu. Cena, kterou za mne zaplatil,

jest příliš vysoká, než aby mne nechal zahynouti. Neučiní toho, hledá mne vnitřním vnuknutím. - Chci-li vychovati dítě, myslím-li to s ním dobře a čestně a laskavě mu domlouvám, a když dítě nedbá slov mých a nechce poslouchati, dělá mi to starost; ano rozčiluje mne taková nevšímavost. - Když pak Ježíš Kristus ve své nekonečné lásce mne neustále oblažuje svými vnuknutími, kdy mne ani okamžik nespustí s očí, a já neberu jeho vnuknutí vážně, nechybují také? - Zajisté! Poslouchám-li vnuknutí, je všecko v pořádku; když jich nedbám, nejsem klidný. Proč neposlouchám Pána? Protože jsem povrchní, lehkomyslná duše. Jsem-li zabrán do práce, není pro mne nic jiného, nedbám na vnuknutí Boží vůbec nebo velice málo. Snad následuje hřích za hřichem. - Jak je to možné, když jsem tolik let sestrou a nenaučila jsem se držet jazyk za zuby. A pak to ustavičné pohoršování! Ničeho není na světě, nad čím bych se musil horšiti! Jsem-li usebraná duše, není to možné; nejsem-li usebraná, všecko mne přivede z rovnováhy. Sestra, která není usebraná, sestra povrchní a rozptýlená nikdy se nebude ani důvěrně chovati k Pánu Ježíši ani nedosáhne zvláštních, mimořádných milostí. - Znám řeholníka, který je korektní, řádný, pořádku milovný, přesný a svědomitý, plní své povinnosti, ale nemá srdce pro Pána Ježíše. Takový neobdrží zvláštních milostí, nerozehřeje se a nedospěje k důvěrnosti

s Pánem Ježíšem. Takové chování nazval bych jednáním „úředním“. To jsou lidé, kteří nejsou usebrání, jsou chladní k Pánu Ježíši. Kdo chce přijít k Pánu Ježíši, musí být usebráný. Kdo není usebráný, nepřejde k Pánu Ježíši, byť se dožil let Metusalemových. Takovým duším nedopřává Pán svatých radostí. Jak veliké zázraky milostí činí však u mnohých duší! - I rozjímání je velice důležitým úkonem. Ale nerad bych předepisoval nějakou zvláštní metodu. Účelem rozjímání není pouze, abych nějakou pravdu poznal a pochopil, ale abych přišel blíže k Spasiteli a učil se, jak se mám k němu chovati. Nedosáhnu-li toho, považuji čas, kdy rozjímám za ztracený. Mé srdce se musí rozehrát a musím se naučiti, jak se mohu k Pánu Ježíši více přikloniti. Proto píše sv. František Sal.: „Nejlepší způsob rozjímání je, že se učíme s Pánem Ježíšem vroucně rozmlouvati.“ Každou duši nelze naraziti na stejné kopyto; Pán Ježíš má různé cesty. Jak přijdu blíže k Pánu Ježíši? Myšlenka ta musí mne vždy vésti. Musím vždy pevněji a pevněji se s ním spojovati. A když se den ze dne jemu více oddávám, že se stávám jeho obětí a může se mnou nakládati, jak chce, a když mi uloží sebe více obětí a já k tomu říkám „staň se“, jsem na pravé cestě. Na látku rozjímavou nevažte se otrocky! Začněte rozmlouvati se Spasitelem neumělkovaně, jednoduše, dětsky upřímně. Denně ať se přiblížíme k Pánu Ježíši v obětech; pak

přestává pohodlnost. Ale nemyslete, milé sestry, že toho dosáhnete svým rozumem. Co a jak se máte modliti, neřekne vám rozum, nýbrž Duch svatý. Proto se připravme k modlitbě a prosme Ducha sv., aby nám vnukl správný způsob! Modliti se znamená přednáseti Pánu Ježíši, co jsme mu v srdci připravili. Můžeme se jen pomocí Ducha sv. modliti.

4. *Chceme se ode všech lidí odpoutati.*

Když pilně rozjímáme, nevykonali jsme již všechno, je se třeba též odpoutati ode všech lidí. - Nesmí tedy sestra žádnému člověku býti nakloněna? Musí všechny svazky přerhati? - Sv. František Saleský píše: „Není dokonalostí nemít přitele, ale chovati v srdci svém svatě přátelství.“ Nemám lnouti celým srdcem k lidem, chci říci: Když mi je Pán Bůh odebral, neoddávám se přílišnému neklidu a zármutku. Běže-li mi někoho, několik minut musí stačit, abych se vzchopil a řekl: „Bože můj, hluboká je ta bolest, ale staň se vůle Tvá!“ I já mám rád lidi, ale obětuji je, žádá-li tak Pán Bůh. - Ale také k různým věcem nemám lnouti, neboť pak nemůže Pán se mnou nic začít. - Jaký význam mají šplhavost a žárlivost v klášteře? Kdo se těmto nectnostem oddává, o toho Pán Bůh nedbá. Co by měl z tak titěrných duší? K vůli nim nebude činiti zázraky, a jinak nelze jim pomoci. - Odpoutám-li se od mnohých vě-

cí, vrací mi Bůh mnohem více. Nesmím mu nic odříci. Zapište si to dobře do srdce! Chce-li mne vychovávat, přijímá mne do své školy. Jsem-li rozptýlen, nevím ani, co chce. Abych to věděl, musím napřed poslouchati. Jsem-li mluvkou a je-li mi něco snášeti, hned musí o tom věděti celý svět; nespím-li jednou, vypravuji o tom každému. Kdo je spojen s Pánem Bohem, nezjevuje nikomu svých tajných utrpení a svých žalostí; leda že byl tázán svými představenými. Kříže snáším sám s Kristem Pánem. Nežebroňte o soustrast! Myslíte snad, že taková askese je pro vás příliš těžká? Neříkejte to! Nikdy není těžká, koho milost Boží v tom podporuje. Kdo chce vystoupiti výše, nesmí Pánu Ježíši nic odříci.

5. Chceme ducha dítek Božích přinášeti k modlitbě.

S jakou myslí - duchem mám jít k modlitbě? Pán Ježíš měl jistě takové promluvy k apoštolům, jako já k vám. Mluvil asi k nim také o modlitbě, že zatoužili naučiti se modlitbě a sv. Petr pravil: „Pane, nauč nás se modliti.“ A on jim řekl: „Když se modlíte, rcete: Otče náš...“ (Luk. 11, 1. 29.) Chtěl říci: Když se modlíte, vzpomeňte si, že jste dítkami Božími. Modliti se znamená: Pánu Ježíši vypravovati, co dítko Boží chce svému Otci říci. Nesmím říkati: Modlím se, co musím. Jaká práva máš jako dítko Boží, a co chceš jemu jako

dítka Boží říci? Jsem skutečným, pravým dítkem Božím. - Jak píše sv. Pavel? „Bůh poslal Syna svého, abychom byli přijati za syny.“ (Gal. 4, 5.) Křtem sv. jsem se zrodil pro Boha. Při tom však nezapomínám, že jsem tvorem Božím. I když jsem sebe chudobnějším, opírám se o Ježíše Krista; v něm jsem bohatým. I kdybych byl sebe suchopárnější, v srdci jeho hoří oheň lásky. I když jsem hříšníkem, jeho krev napravuje všechny hříchy. Tak přicházím při modlitbě skrze Ježíše k Otci. Když přijdete do kaple jako dítko k svému dobrému Otci, bude vaše modlitba docela jinak vypadati; pak nemusíte prositi: „Pane Bože, odpusť, že jsem se modlila.“ Překvapí mne snad nějaká myšlenka, která do modlitby nepatří; pryč s ní! Všecko skrze Krista a s Kristem! Tak jdu jako dítko Boží, kterým jsem se stala skrze něho, svým životem; nic mne nemůže rozrušiti. Přijdou snad starosti a strasti, ale Pána Ježíše mi nikdo neuloupí. On je mým Pánem, více nepotřebuji; v něm najdu všecko. Ježíš Kristus je mým prostředníkem, jehož nemohu postrádati. Kdo neučinil jej středem svého života, nebude se nikdy dobře modliti. - Rozjímání a mlčení má nás přiváděti k Pánu Ježíši nebo má duši naši dokonce učiniti obrazem Pána Ježíše. Čím jasněji poznají Otec a Duch sv. ve mně obraz Ježíšův, tím více mne budou milovati a udělovati mi tím více milostí. Obraz Kristův! Toť můj poslední cíl!

DUCHOVNÍ SPOJENÍ S PÁNEM JEŽÍSEM

1. Mé jediné štěstí a tajemství.

Jediným štěstím života je: poznati a milovati Pána Ježíše. Kdož chtějí vésti opravdově duchovní život, nesmí zůstatí stát u přísných povinností, které musí každý křesťan na zemi plniti, ale musí navázati důvěrnější styky s Pánem Ježíšem. Pán předpisuje každému povinnosti podle milosti. Poněvadž jej jako řeholní sestry jasněji poznávají, bude od vás také více žádati. Spojení s Kristem, to je to tajemství. - Mnozí lidé mají opravdovou vůli sloužiti Pánu Ježíši, ale nevědí, jak to zaříditi. Poněvadž to nevědí, dopouštějí se denně nesčetných chyb i při modlitbě. Jak často nejsou na př. důvody úplně čisté! Poznávají, jak jsou slabí, chladní; večer napočítají mnoho chyb, a tu ochabují. Myslí si: Nic to nepomáhá! a tak se plíží životem. To nesmí u nás býti. Kdo se umí s Pánem Ježíšem stýkati, bude zbaven nebezpečné duševní nemoci - zbabělosti a malomyslnosti. Kde vězí často chyba? Ráno sestra vstane, pomodlí se ranní modlitbu a začne pracovati. Je tělem i duší při práci, na Pána Ježíše ani nevzpomene. Při práci spěchá a dopouští se nesčetných chyb. Přijde oběd a o Pánu ani zmínky. Odpoledne zase pracuje. Přijde večer. Pomodlí se spěšně ve-

černí modlitbu, zpytuje nebo nezpytuje svědomí a jde spát. - To má býti duchovní život?! Prvky jsou ovšem zde; ale kdo tak žije, nezbaví se svých chyb. Modlitbu cení zrovna tak jako práci. Při modlitbě je většina lidí částečně aspoň spojena s Kristem, při práci asi nikdo.

2. Jak spojím práci duchovně s Pánem Ježíšem.

Můj úkol lze vyjádřiti otázkou: Co mám dělati, aby Ježíš Kristus pronikl mou denní práci? Objasním to napřed theologicky. Když Syn Boží se chtěl státi člověkem, mohl stvořiti přirozenost lidskou podobnou, jako měl Adam před hříchem, bez lidských slabostí. Ale Syn Boží přijal lidskou přirozenost se všemi ubohostmi: Lačněl, žíznil, byl slab a unaven. Všecko trpěl na těle i duši. Mohl tomu všemu ujíti, ale on nechtěl. Mohl na sebe vzíti lidskou přirozenost osvobozenou ode všech slabostí; jediná kapka jeho krve stačila, aby miliony světů bylo vykoupeno. Tak drahocenná je Božská krev! A teď se táži Pána Ježíše: „Když jsi nebyl k tomu nucen, proč jsi to učinil? Když jsi nemusil trpěti hlad, proč jsi hladověl? Když jsi nemusil býti unaven, proč jsi chtěl býti unaven? Proč jsi se trápil, když jsi nemusil?“ - Dělal to, poněvadž nás nekonečně miluje a chtěl připravití nevyčerpatelný poklad zásluh, který nám měl býti k dobru. Kdybychom nevě-

děli více než toto, musili bychom Spasitele již proto vroucně milovati.

Jak se staneme účastnými těchto nezměrných pokladů? V tom je právě tragika života, kterou nemůžeme dosti oželetí, že to poznáváme až v pozdních letech! Vstávám v předepsanou hodinu, přemohu svou pohodlnost. V okamžiku, *když vstávám*, vzpomenu si, že i Spasitel vstával. Modlíval se sice často celou noc na některé hoře nebo kde právě bydlil; ale také celou noc spával. První mou myšlenkou má býti, aniž co jiného mám v hlavě: „Můj Ježíši, Tobě patří tento den!“ Pak mohu dodati: „Můj Ježíši, budiž veleben v nejsvětější Svátosti, klaním se a děkuji Tobě, že jsi mi dal se dožítí tohoto dne. Spasiteli můj, přiznávám se, že tento den má proto tak velikou cenu pro mne, poněvadž mohu na Tebe v nejsvětější Svátosti patřiti a Tebe přijati. A vidíš-li, můj Ježíši, že toto smýšlení mého srdce není dosti živé, že je snad jen zbožnou frází, učiň, aby se stalo mým živým, pevným přesvědčením. Tento den patří Tobě, můj Ježíši, i všecky mé myšlenky, slova, skutky a bolesti. Spasiteli můj, spojuji své vstávání se vstáváním Tvým. Daruj mi aspoň částku svých zásluh!“ Spojuji takto své výkony s jeho a nebudou mne cizí myšlenky tak snadno znepokojovati. Při svém vstávání získávám takto nadpřirozených zásluh, které mi zůstanou pro věčnost. - Jdu k umyvadlu. I Spasitel se umýval. Mohl, jak jsem již pravil, vzítí

jinou přirozenost, ale on nechtěl. Chtěl nám dobýti zásluh. *Při umývání* modlím se asi takto: „Pokrop mne ysopem, Pane, a očištěn budu, obmyj mne a nad sněh budu zbilén. Spasiteli můj, jak umývám své tělo, tak obmyj mou duši, aby byla před očima tvýma tak čistá jako tělo mé před očima máma.“ Zase jsem něco získal a zbavil se cizích myšlenek. Spasitel se též oblékal; i spojím se s ním *při oblékání* a modlím se: „Jak odívám tělo své, tak oděj duši mou svatebním rouchem, posvěcující milostí. Tisíckrát pozdravuji Tebe!“ Pak se modlím *ranní modlitbu*, při níž jsem bezprostředně spojen s Pánem Ježíšem. *Když vstupuji do kaple*, pozdravím svátostného Spasitele slovy: „Ty jsi král slávy, Kriste. Ty jsi Otce věčný Syn!“ (Tu rex gloriae, Christe. Tu patris sempiternus es Filius!)

Pak přijde *rozjímání*. Prosím Rodičku Boží o pomoc: „Odstraň, Matko má, z paměti mé vše ostatní, aby tam zůstala jen vzpomínka na Syna tvého! Očišť můj rozum od každé jiné myšlenky, mou vůli od náklonnosti, abych myslil jen na Syna tvého. Vždy chci opakovati slova tvá: „Aj, já dívka Páně! Mluv, Pane, chci poslouchati jako Maria v domku nazaretském!“ *Na oficium* se připravím v několika minutách a vzbudím úmysl smírný: „Spasiteli, chci se nyní modliti. Modlitbu, kterou složil Duch sv., spojuji s vroucími modlitbami tvými ve svatostánku. Obětuji Ti tuto modlitbu za své roztržitosti a za všechny, kteří

modlitbu zanedbávají anebo nedbale konají. Pomoz mi a dej mi k tomu své požehnaní!" *Po modlitbě* prosím svátostného Spasitele, aby nahradil, co bylo v ní chybného a modlím se: „Můj Ježíši, čím jsem pochybil, nahraď vroucí modlitbou svou ve svatostánku a vyslyš mne!" *Poklekám před nejsvětější Svátostí* s největší uctivostí a modlím se: „Můj Spasiteli, kdybych mohl, vložil bych do toho pokleknutí veškeru víru, úctu a poklonu celého světa za své dřívější nedbalosti a chyby, kterých se ještě nyní dopouštím. *Judex crederis esse venturus.* Věříme, že přijdeš soudit svět." *Pak začíná mše sv.* Připravím se a doprovázím v duchu Spasitele až na Kalvarii. Prosím Rodičku Boží, aby mne vzala s sebou k sv. oběti a modlím se: „Matičko moje, vezmi mne s sebou na Kalvarii, nauč mne obětovati, jak jsi Ty obětovala s Ježíšem, skrze Ježíše, v Ježíši a podle příkladu Ježíšova, jemuž bych se rád poklonil, zadostučinil, poděkoval a přednesl své vroucí prosby. Skládám obět svou k tvé oběti; přijmi obět mou." Při mši sv. jsem přítomen s nejhlubší zbožností. Pak *jdu k snídání.* Spasitel také jedl, ačkoli nemusil - zase zásluha. Nechodím ke stolu bezmyšlenkovitě, jen abych jedl, nýbrž modlím se: „Spasiteli jím, protože chceš, aby lidé jedli. Spojuji své jídlo s Tvým." Pořád jsem ještě spojen s Kristem a nenamáhá mne to. Jsem chráněn před chybou, nejím podle žádostivosti, ale tolik, kolik potřebuji.

Tak žiji střídě a získávám si tímto úkonem u Boha zásluhu, poněvadž spojuji přirozenou, potřebnou práci s jeho. Pak *jdu za svou povinnou práci.* Tu mohu ještě více své výkony s jeho spojovati. Jako chlapec vykonával jistě Pán Ježíš i domácí práce. Každou práci, kterou činíme, dělal jistě i on. Myslím, že se neprohřešuji proti účtě k Spasiteli, když radím na př. kuchařce, aby se při pracích v kuchyni učila od něho. - Spasitel požehnal a zušlechtil všechny práce domácí tím, že své Matičke doma pomáhal. Sám pak připravil apoštolům jídlo po svém zmrtvýchvstání. Apoštolé se báli, Ježíš stál na břehu . . . Jak vystoupili na zem (lovili totiž ryby), spatřili ležeti uhlí žhavé a rybu na něm i chléb. (Jan 21, 4. 9.) - Můžete svou práci spojit s jeho prací i při vaření a takto posvětíte práci svou a získáte velikých, věčných, nadpřirozených zásluh. Jest to nesnadné? - Lehounké! - A takto budete vždy spojeny s Pánem Ježíšem. Ať mluvíte nebo rozkazujete, nepřerušujete spojení s ním. *Přijde návštěva.* Musíte ji přijati a ztratiti čas. I to lze posvětit. Jaké byly návštěvy, které Pán Ježíš přijal za svého života na zemi! Nepřijal dokonce Nikodema v noci, poněvadž byl tak zbabělý, že si ve dne netroufal k němu? I v noci tedy návštěvy přijímal. Jakmile se návštěva ohlásí, myslím si: „Chci přijati návštěvu, Pane, tak, jak Ty jsi je přijímal, s nimi jednal a s nimi se stýkal." Takovým způsobem zapomenete na všeli-

ké diplomatické umělkování a přijmete návštěvu upřímně a poctivě. Nebudete předstírat falešnou konvenci, ale přijmete ji s upřímnou laskavostí a budete pozornější na svůj jazyk. Budete skromně mluvit, nebudete přehánět a se vychloubati, budete laskavé, přívětivé a uctivé. Ježto jste musily návštěvu přijati, můžete prositi: „Popřej mi z tvých zásluh, ó Pane!“ Tak jste se uvarovaly pochybení. Na návštěvníka jste udělaly dobrý dojem a získaly si zásluh před Pánem. Umění je v tom, abyste nemluvily příliš mnoho, abyste věděly - teď je dost. - - - „Dobře tedy, děkuji Vám za návštěvu“ a propustím ji. Věc byla vypravena, návštěva spokojeně odchází a já mám zásluhu.

I zotavení můžete posvětit. Spasitel byl také k apoštolům milý a dobrý. Věděl, čeho člověk potřebuje. Projednával s apoštolý i vážné věci; ale když byli smutni, sedl si k nim a byl veselý. Tak čteme v Písmě sv., že zpíval žalmy, písně a hymny, že v poslední den, než vstoupil na nebesa, se s nimi radoval při večeři. Spasitel se s nimi zotavoval a rozveseloval. Mohli se bavit podle libosti; ale hříchů nestrpěl. - Než vstoupím do místnosti, vzpomenu si na to a prosím: „Dej mi, ó Pane, abych tak smýšlel jako Ty, když jsi chtěl rozveselit apoštolý, když jsi se s nimi bavil. Spojuji se s Tebou. Popřej mi také zásluh, kterých jsi získal!“ - - - Tak jsem se rozveselil a měl zároveň zásluhu. Nešel jsem se rozveselit

z přinucení, ale z lásky k Spasiteli. - I nejmenší maličkosti mohu spojovat s Pánem Ježíšem. - Tak to dělám celý den. Přichází večer, jdu konečně spát. Než usnu, spojuji též spánek se Spasitelem, „Spasiteli svátostný, klaním se Tobě. Rád bych s Tebou bděl, ale musím spát, abych se posílil. Popřeješ-li mi zase ráno vstát, pak jen za tím účelem, abych Tě víc a více miloval a v nejsvětější Svátosti na Tebe patřil a Tebe směl přijmouti.“

Tak bude má denní práce spojena s Pánem Ježíšem. Než usnu, uvažuji, jak jsem se choval po celý den. Co chybělo na vroucnosti mého spojení s Kristem, zjišťuji a lituji.

Jak bohatí bychom byli, kdybychom tak byli se chovali již dvacet nebo třicet let! Kde bychom byli dnes! Kolik zásluh jsme ztratili, poněvadž jsme tak nečinili?! - Tak se stáváme duchovně dokonalejšími, když všecko i nejmenší výkony spojujeme s Kristem. I dítky můžete tomu učit. Než vstoupí učitelka do třídy, ať si živě představí, jak Pán Ježíš dítky vyučoval a s nimi zacházel. „Spasiteli můj, popřej mi té milosti, abych se k dítkám tak chovala, jak jsi se Ty k nim choval. Celé své vyučování spojuji s Tvým vyučováním.“ Pak se bude učitelka docela jinak dívat na děti; nebude dávat přednost bohatým a nadaným, nýbrž k chudobným bude zvláště laskavá. Vidí v dítkách miláčky Ježíšovy, ano, Ježíška samého. Zacházení s dětmi bude zcela jiné. Vyučo-

vací hodina se krásně rozdělí a svědomitě využije; neboť je učitelka přesvědčena, že Pán Ježíš se na ni dívá, a ona se chce jemu zalíbiti. - Jsem-li sváděn k netrpělivosti, modlím se: „Spasiteli můj, jak jsi byl trpěliv ke mně! Kdybys se mnou jednal podle hříchů mých, měl bys dostatečnou příčinu mne přísně trestati. Pane, dej mi trpělivosti!“ - Zmocní se mne odpor a chci se mu poddati a odpor svůj projeviti: „Teď toho mám dosti! Už to nevydržím!“ Kdo je spojen s Kristem, nebude tak mluvit. - Tak se má také ošetřovatelka nemocných a pradelna spojovati s duchem Kristovým. Nepracoval i Božský Spasitel? Nepotil se při těžké práci tesařské? - Spojuji s ním také své oběti a svá utrpení? Není údu na těle, na němž by nebyl trpěl. Není duševní bolesti, kterou by nebyl snášel. Jsi zle posuzována, nespravedlivě se s tebou zachází; nestalo se to též Spasiteli? Cítíš se osamělou; nebyl i on osamělý? Pomlouvají tě, netrpěl pomluvou i Spasitel? Jsi křivě obžalována, zarmoucena, nestalo se i to Spasiteli? Není vskutku duševní bolesti, kterou by nebyl Spasitel snášel. - Když nemohu večer starostí a hořem usnouti, myslíte, že stavím ve vzduchu zámky? Nikoli, spojím se hned s Pánem Ježíšem, který často celou noc nespál. Vzpomenu si okamžitě na to a modlím se: „Ježíši můj, Ty jsi se často modlíval celou noc, já spojuji své nedobrovolné nespání s Tvým dobrovolným. Prosím, dovol, abych se modlil s Tebou!“ Tu

mi nepřijde za těžko nespát dvě nebo tři hodiny. Získal jsem zásluh a pak se začnu modliti růženec. Nenudím se a nezlobím se, nemohu-li v noci spát. - Zkuste to také! - Nemohu-li spát pro bolesti, vzpomenu si na hroznou noc, kdy Božský Spasitel byl ve vězení. „Ježíši můj, vzpomínám na bolestnou noc ze Zeleného čtvrtku na Velký pátek. Kladu své bolesti, pro které nemohu spát, k Tvým bolestem.“ Tak ubíhá život spásonosně. A když se jednou skončí život, žasne člověk, že na tento krásný zvyk dříve nemyslel. Jaké pokroky byli bychom vykonali, kdybychom byli tak činili 20 nebo 30 let. Tím, že jsem se vždy spojoval s Pánem Ježíšem, mohl ke mně snadno mluvit. Jste-li zabrány úplně svou prací, nemůže Pán Ježíš k Vám nebo vy k němu. Jste-li spojeni s ním, mluví k vám ustavičně. „To jsi mohla lépe udělati! Máš být pilnější! Buď opatrnější! Tu jsi měla mlčet! Musila jsi mluvit? Musila jsi spláceti nezdvořilost nezdvořilostí? Nemohla jsi raději mlčet!?”

I na cestě se mohu spojovati s Pánem Ježíšem. Napadne-li mne někdo hrubými slovy, nebudu spláceti mu stejnou mincí; nýbrž řeknu snad: „Mohl byste klidněji se mnou mluvit!“ Nejsem-li spojen s Kristem, přichází k urážkám a hříchům bez počtu. Člověk, který užívá toho prostředku, docela jinak se chová k svému okolí. Budeš-li aspoň čtrnáct dní spojena s Kristem, ukáže se na tobě úplná změna.

Poněvadž jsem usebrané mysli, může Pán Ježíš se mnou mluvit a já ho slyším. To je vnitřní usebranost. Ta chybí milionům lidí, proto nemohou kupředu. Tím můžeme léčit nebezpečnou duševní nemoc - věčnou rozptýlenost. Tak musíte žít. Jste-li pořád roztržité, jak může Pán Bůh ve vás působiti? Milost musíte vděčně přijímati, jinak nemůže působiti.

„Při sv. zpovědi jest se vám z toho vyznati. „Jak to vypadá u mne se sebraností mysli?“ „Musíte-li vyznati: „Jsem rozptýlená,“ pak není třeba, abyste více vykládala, vypočítám vám všechny vaše hříchy. Potřebuji uměti jen katechismus a znám všechny vaše hříchy. Vnitřní usebraností se stáváme lepšími. Kdo si ji neučinil životní zásadou, zůstává pořád na jednom místě, anebo jde zpět. Jste rozmrzelé, nevrle a vaše okolí slabé ve víře se domnívá, že Pán Bůh je vinen, že milost nepomáhá, jinak by byla ta neb ona lepší. Nejste-li kontrolovány zpovědníkem, musíte se sami zkoušet.

3. Cvičení není těžké, jen statečně k dílu!

Mnohá sestra snad řekne: „To je těžké.“ O nikoli! Ovšem, cesta k mistrovství je daleká a pracná; nám však jde o vpravdě záslužnou práci, která se vyplácí.

Teď chápu konečně, jak to vlastně v duši vypadá, a že bohužel mnoho lidí si nenavyklo hlouběji se dívat do svědomí a pak při večerním zpytování ničeho nenalézají.

Přijdou k sv. zpovědi a zpovídají se, že byli roztržiti při modlitbě; více hříchů nemají a proto nemají ani lítosti. U člověka vnitřně usebraného se to nestane. Jdu-li v sobotu ke sv. zpovědi, potřebuji ve zpovědnici nejméně čtvrt hodiny; tolik toho nabírám. Čím hlouběji budete hleděti do srdce svého, tím více najdete a o své hříšnosti se přesvědčíte ještě více; budete pak také pokornější. Ano, doznáte: „Dříve jsem to nepoznala. Proč nyní? Pán Bůh mi to poznati dopřál. Proč? Poněvadž jsem s ním pořád spojena. Dříve jsem byla mu na polovic cizí. On byl mi Pánem a Soudcem, kterého jsem se bála, nanejvýš byl mi Synem Božím, který sedí na pravici Boží a nic více. Má mi však býti přítelem, vůdcem, rádcem, utěшитelem. Proto jsem neměla pravé lásky ke Kristu, proto jsem byla tak nasmělá a ustrašená a více se ho bála, než milovala. Proto jsem se varovala hříchu. Člověk nepadne do těžkého hříchu, protože se bojí pekla. Ale aby z lásky k Pánu Ježíši něco dělal? To nikoli!

Tak veliký je cíl, který jsem vám stanovil. Teď byste se měly srdečně radovati. „Smím býti Pánu Ježíši přítelkyní, učednicí, apoštolkou! To zní jako nové zjevení!“ Pro duši poctivou, hlubokou, věrnou, čistou je to vskutku nové zjevení.

Teď přiložte ruku k dílu a myslíte si: „Bohu díky, že jsem to slyšela. Nyní nastane změna. Již nebude v srdci mém panovati strach před peklem, ale láska k Pánu Ježí-

ši, ať se stane cokoli. Můj Ježíši, už se ti nestanu nevěrnou! Nikdy už toho u mne nespátíš! Tak mluvím teď. Dříve jsem řikala: Kdybys nebyl, Pane, tak přísňm, spáchala bych ten hřích; bojím se tě tak velice." To nebyla služba Boží, to byla služba otrocká.

Zapamatuj si to dobře, cvič se v tom a uč tomu též jiné! Tisíce lidí touží po takovém zjevení. Dokažte svou vděčnost Pánu Ježíši za toto poučení a sdělujte toto vznesené tajemství jiným, i kdyby to byly jen děti. Veliký skutek před Pánem Bohem vykonal, kdo přivedl jednu duši k němu. Nemůže nám býti lhostejno, zda lidé věřící, kteří chtějí přijíti k Pánu Bohu, se v prachu koří anebo se povznosou a s radostí slouží Pánu Ježíši. Přiblíží-li se jen o kousíček k němu, budete odměněny větší blažeností pro celou věčnost. Jak odmění teprve ty, které mu přivedly mnoho duší, které vykonávají úřad apoštolský!

Pracujte pilně, kde jde o čest a chválu Boží! „Spasiteli můj, z lásky k tobě!" To je mým jediným životním heslem.

„Není dobře člověku býti samotnému." (Gen. 2, 18.) Slova ta se vztahují v první řadě na manželství. Jako strom o samotě stojící se stává obětí první bouře, tak se stává i člověku, který sám je vydán bouři příležitostí a pokušení. Kdyby stál strom v lese, nestalo by se mu nic. - Tak se daří i lidem samotným. Jak snadno klesají! Proto zakládá Církev řeholní společnosti,

kongregace a řády. Tu podporuje sestra sestru. Sestra má býti sestře upřímnou přítelkyní, rádkyní a těšitelkou. K tomu přichází povinnost, bych vrostla v lásku k Pánu Ježíši. Čím častěji budu navštěvovati nejsvětější Svátost, tím větší a mohutnější bude má láska k Spasiteli. To je klíč k rozluštění všech hádanek. Takto budu čím dále, tím důvěrnější k Spasiteli. Je-li však Ježíš se mnou důvěrným, pak nejsem samotným, pak nejsem stromem o samotě.

Kdo se chce přiblížiti k Pánu Ježíši, musí jíti cestou, kterou šla Matka Boží. Musím plniti své povinnosti a celým životem svým usmiřovati Spasitele, který je tak zneuznáván. Tak musí býti založen můj život.

Žijte tak, jak jsem vám naznačil, a nebudete kolísati, ani kdyby hvězdy s nebe padaly. Jdu za Pánem Ježíšem, kam mne povede. - Tak ubíhá klidně život můj. Ať se rozpoutá bouře okolo mne, jak chce, budu spojen s Kristem a moje služba nebude mne tížiti, nýbrž bude mi sladkou. - Není nic lehčího, jako sloužiti Pánu Ježíši a nic sladšího, jako milovati Pána Ježíše.

TAJEMSTVÍ VZESTUPU V LÁSCE JEŽÍŠOVĚ

1. Lásky k Bohu se jeví láskou k bližnímu.

Kdo z nás by se nenamáhal, aby se den ze dne více přibližoval k Pánu Ježíši a vystupoval v lásce k němu? Jest to přece účelem nejen kněžského a řeholního života, ale také každého katolíka. Když pak vím, vidím a zakouším, kolik obětí toto povolání denně ukládá, a kdybych tyto oběti musil přinášeti 10, 20 a 50 let a musil doznati: Já jsem se ještě nepřiblížil k Pánu, nebylo by to k zoufání? Chci vám proto dnes tajemství vzestupu k Pánu Ježíši odhaliti. Jeden prostředek slouží k tomu, a máme ho všichni v rukou; a nazývá se: Miluj bližního svého, své spolusestry.

Když se chystal Spasitel dokončiti pozemský život svůj a ustanovil veliké tajemství svého Těla a Krve, proslavil významnou řeč (Jan 13), kterou doporučuji vám za duchovní četbu a ke studiu. Začíná slovy: „Dítky, ještě maličko jsem s vámi.“ Vězte, tu by se člověk zastavil a dojat zaslzel. Řekne-li Bůh něco, není to pouhá fráze, nějaké krásné rčení, je to pravda. Jak veliká a mocná byla tedy láska Jeho, když apoštol, chudé muže, oslovil: „Dítky!“ (Jan 13, 33.) A oslovení to neplatí pouze jim, ale i nám všem. Když je tak oslovil a zaplavil nekonečnou svou láskou, odhalil jim po-

klady srdce svého a dal jim poslední přikázání. Jak zní toto poslední přikázání? „Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek; jako jsem já miloval vás.“ (Jan 13, 34.) Nové přikázání! Ano, bylo to nové přikázání; neboť dříve lidé tak nemysleli. U sv. Matouše čteme: „Slyšeli jste, že bylo řečeno: „Oko za oko, zub za zub.“ (Mat. 5, 38.) - Nové přikázání dávám vám! Na to navazuje celou svou řeč a na konec opakuje ještě: „To je mé přikázání, abyste se milovali vespolek.“ To bylo poslední přikázání v jeho životě. Tím se rozloučil s apoštolý. Abychom nezapomněli, dodává: „Po tom poznají všichni, že jste učedníci moji, budete-li míti lásku jedni k druhým.“ (Jan 13, 35.) Rád bych věděl, co by měl Spasitel ještě říci, aby nám toto veliké přikázání vepsal do srdce. Dal je při poslední večeři. Líčil tehdy také celý postup při posledním soudu a vypravoval, jak bude lidi souditi. Řekne těm, kteří budou na pravici: „Pojďte požehnaní Otce mého, vládněte královstvím připraveným vám od ustanovení světa; neboť lačněl jsem a dali jste mi jísti . . .“ Tu odpovědi jemu spravedliví: „Pane, kdy jsme tě viděli lačného . . .? Kdy jsme ti prokazovali tyto služby lásky?“ A odpovídá je, řekne jim: „Vpravdě pravím vám: Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, mně jste učinili.“ (Mat. 25, 34 n.) Jaká to pochvala pro ty, kdož konají skutky milosrdenství, tedy i pro vás! Bude se Spasi-

tel jen takto tázati? Neotáže se také, zda jsme se celé noci modlili? Nebude se ptáti, zda jsme se postili a se bičovali? A bude se jen tázati, zda jsme milovali? Tu bych odpověděl: První není bez významu, ale kdo miluje, plní i to druhé. Kdo se jen modlí a postí, ale příkázání nezachovává, toho zbožnost je klamná. Pravá zbožnost, pravá svatost se jeví v touze, poznání a konání vůli Boží. - Jsou zbožní lidé, kteří dovedou být tvrdými až ukrutnými, chladnými k jiným jako led. Proto praví jeden duchovní učitel: „Zbožní lidé nejsou u jiných dobře zapsáni.“ A bývá tomu tak. Každý z nás má dosti příčin tázati se, zda není také takový, zda není při své zbožnosti jako led k bližnímu.

2. *Láska k bližnímu jako projev lásky k Bohu jest v Písmě sv. jasně vyjádřena.*

Dříve než dal Spasitel toto veliké přikázání, učinil na tom závislým své chování ke mně. Praví: Odpustíš-li ty, odpustím i já tobě. Odpustíš-li ty mnoho, odpustím i já tobě mnoho. Odpustíš-li ty málo, odpustím já tobě málo. Neodpustíš-li ty, neodpustím ani já tobě. Žádáš-li milosrdenství, musíš býti milosrdným. Žádáš-li shovívavost, musíš býti shovívavým. Míru dobrou, vrchovatou a natřesenou dám ti za to jako odměnu. „Přinášíš-li dar svůj k oltáři a tam se rozpomeněš, že bratr tvůj má něco proti tobě, zanechej tam daru svého před oltá-

řem a jdi prve, smiř se s bratrem svým a potom přijď, obětuj dar svůj.“ (Mat. 5, 23, 24.) To stačí, aby nám bylo toto veliké přikázání dobře v paměť vštípeno. Spasitel tak tomu chtěl. To je skutečnost, kterou nemohu pominouti: Učinil nás bratřími hned od svého narození; pravdy této si tak málo všímáme, oní tak málo uvažujeme. Otevřete si listy sv. Pavla na př. ke Korintským a přečtěte si, co píše o mystickém Těle Ježíše Krista. Nevíte-li to ještě, musíte se tomu učiti. Kristus je hlava, my jsme údy. Život těla přestává, chybí-li hlava. Kristus je hlavou mystického těla; neboť všichni lidé, žijí-li v milosti Boží a věří-li, patří k jeho tělu. Kdo nevěří a není v milosti Boží, patří k tělu Kristovu jen po právu. Musíme i smýšlení své křesťansky upravit. Musíme se do tohoto tajemství vmyslit i vžít. Když byl Pavel ještě Šavlem a pronásledoval církev, přišel do Damašku, kde pak se obrátil ke Kristu. Tu pravil Pán: „Šavle, Šavle, proč mne pronásleduješ?“ (Sk. 9, 4.) Neptal se: „Proč pronásleduješ mé učedníky?“ Šavel pak řekl: „Kdo jsi, Pane? A dostal odpověď: „Já jsem Ježíš, jehož ty pronásleduješ.“ Tak se sjednocuje Pán se svými učedníky! Pronásleduješ *mne!* Teď rozumím slovu, když řekl Pán Ježíš: „Pokud jste to učinili jednomu z nejmenších těchto bratří mých, *mně* jste učinili.“ (Mat. 25, 45.) Chápete teď, proč i vaše spolusestry náleží k mystickému tělu Kristovu? . . .

3. Ježíš Kristus a sv. Pavel jsou nám příkladem lásky.

Jak dokazoval Pán Ježíš skutkem svou lásku? Nezáleželo mu na ničem jiném, než aby lidem dobře činil. Životem svým dával nám příklad. Čtete-li na př. o zázraku v Káni nebo o jiných zázracích, vždy vidíme jeho lásku. „Lítost mám nad zástupem.“ (Mar. 8, 2.) A tuto lítost, nejhlubší myšlenku jeho srdce, vidíme na každé stránce Písma sv. - „Sestup spěšně dolů, maličký, abys mne viděl,“ volal na Zachea. (Luk. 19, 5.) Nebo čtete dojemnou scénu o Lazarovi a jeho sestřích! Pamatujme si dobře: „Kdo se nesnaží a nechce jiným z lásky ke Kristu dělati radost, není zbožný, byť i celé noci trval na modlitbách. Zbožným být znamená milovati podle příkladu Ježíšova, a kdo to nedělá, nemá ducha Ježíšova. Kdybychom znali Písmo sv., vypadal by život náš docela jinak. Čtete a rozjímáte o událostech v Písmě sv.! Čtete také jednou krátký list sv. Pavla k Filemonovi! Vzácná to ukázka lásky Kristovy! Svatý Pavel se odvolává na lásku a ne na moc. Řeší tehdejší sociální otázku láskou a ne násilím a posílá Onesima, který utekl Filemonovi jako otrok a sv. Pavlem byl pokřtěn ne již jako otroka, nýbrž jako bratra milého Filemonovi zpět. Znáte něco dojemnějšího? „... Jestli ti v něčem ublížil nebo dluhuje, přičti to mně; ... já to zaplatím.“ (Fil. 18.) To jsou právě úkony lás-

ky! Jak daleko jsme od nich! Důvod je psychologický, duševědný. Není většího přikázání než toto. Proto píše sv. Pavel: „Kdo plní přikázání lásky bliženské, plní všechna přikázání.“ - Představuji ti úplně nestranně spolusestru. Má jiný temperament, ty také jiný; má svou povahu, ty také svou! má své zájmy, ty právě opačné - zkrátka rozdíly, protivy jsou veliké. Když se na ni podíváš, bouří se v tobě žluč, stáváš se nervosní. A tu přichází Spasitel a praví: „Nové přikázání dávám vám!“ Které pak? „Milujte se vespolek!“ Kdo toto plní, modlí se dobře, postí se dobře, koná svědomitě své povinnosti.

Představme si, že by někdo nám nebyl nakloněn. Mám jej milovati! Činím-li to, naplní Spasitel duši mou slastí. Teď si pamatujte tuto pravdu: Dokud je sebemenší chlad proti spolusestře v srdci vašem, nedovolí Pán Ježíš, abyste se k němu přiblížily. Přidruží-li se k tomu ještě ostré posuzování nebo příkrost, nevystoupíte k Pánu Ježíši. - V tom je ono veliké tajemství, proč se tolik modlíme, obětujeme, trpíme, snášíme a bojujeme, a přece se k Pánu Ježíši nepřibližujeme. - Jest to trest za náš chlad, odmítavé chování, tvrdost, ukrutnost. V každém z nás vězí k tomu sklon.

4. Velepíseň lásky.

Vezměte ještě do rukou to nejskvostnější, co napsal sv. Pavel. Světová literatura za-

nikne, ale sv. Pavel bude žít až na konec světa, a také nevěřící budou jeho listy čísti, obzvláště list ke Korintským 13. kapitolu: „Velepíseň lásky“. Něco krásnějšího, velebnějšího žádný básník nenapsal. Proto pravím: „velepíseň lásky.“ *Láska jest shovívavá, dobrotivá.*“ To je podstata lásky. Láska jest dobrotivá. Mohu dělati vše možné, mohu rozdati svůj majetek chudým a nejsem s to, abych byl dobrotivý. *Láska nezávidí, nechlubí se, nenadýmá se, není ctížádostivá, nehledá svého prospěchu, neroztrpčuje se.* Slyšíte, jak sv. Pavel vyškrtává „roztrpčenost“ z křesťanského slovníku?! Neroztrpčujte se! *Láska nemyslí o zlém, neraduje se z nepravosti, nýbrž raduje se s pravdou; všecko snáší, všemu věří, všeho se naděje, všecko přetrpívá.* Napsal už některý básník něco vznešenějšího než sv. Pavel? A proto pravím vám: „Chcete-li věděti, zda máte přátelství Boží, zda žijete v milosti Boží, zda skutečně a vpravdě jste učednice Ježíše Krista, zda jednáte v duchu Kristově, ptejte se samy sebe, zda milujete bratra svého, sestru a spolusestru svou, zda milujete všechny lidi. A pak slyšte odpověď! - A odpověď vás nezklame. Předložte si tuto otázku po sv. přijímání!

TAJEMSTVÍ PŘEBÝVÁNÍ JEŽÍŠE KRISTA V NÁS

1. Kdo zná jen historického Krista, nezná Krista úplně.

K sv. Otcí Piu X. přišel jednou misionář z Indie a vypravoval, jak velikým pozhánáním pro obec bylo zavedení denního svatého přijímání. Svatý Otec odpověděl: „Tomu se nedivím. Hodně dlouho jsme odníмали bohužel křesťanům Krista.“ Nevím, neměl-li by se i u nás mnohý předsudek opravit. Známe Pána Ježíše a známe jej úplně?

Není jiného základu než Ježíš Kristus. Nikdo nemůže býti spasen bez Ježíše Krista. Kdo zná Ježíše Krista jen jako Boháčlověka, který před 1900 lety v Palestině žil a působil, kdo jej zná jen jako dítě v jesličkách, na útěku do Egypta, v Nazaretě, v dílně, z doby jeho zázraků, kdo jej zná jako muže bolesti, který nás svou smrtí na kříži vykoupil a z hrobu vstal, zná jen historického Spasitele. Kdo jej zná jako učitele, který pravil: „Já jsem cesta, pravda a život,“ (Jan 14, 6) nezná jej úplně. Kdo zná Ježíše jako Vykupitele, který jest přítomen v nejsvětější Svátosti vpravdě, skutečně a podstatně, nezná jej přece úplně. Můžeme ještě více o něm věděti? O zajisté! O tom chci nyní mluvit.

2. Veliké tajemství přebývání Kristova v nás.

Veliké jest to tajemství. Dokud působil Pán veřejně, nikdy se o tom apoštolům nezmínil. Proč asi? Jak by byl mohl Pán vyloužit těmto prostým apoštolům takové tajemství, které těžko chápeme! Když se však blížil konec jeho života, když nám chtěl odevzdati všechny poklady svého srdce, zjevil jim přece toto tajemství. Jednou kráčel mezi vinicemi a tu pravil: „Vidíte tyto vinné kmeny? Co tu spatřujete v obraze, jest duchovně skutečně mezi vámi a mnou. Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti, můj otec je vinař. Suchou ratolest odřízne; ratolest, která zůstává na vinném kmeni, byť byla tenoučká, očistí, aby nesla více ovoce. Kdo zůstává ve mně, přinese ovoce. Dokud jest ratolest na vinném kmeni, živí se jeho šťávou. Uschne-li, nebo je-li odříznuta, nehodí se k ničemu, než aby byla vržena na oheň a shořela. Beze mne nemůžete nic činiti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho.“ (Jan 15, 5.) Vypadá to jako podobenství, ale jest nám to bráti doslovně a tak tomu také rozuměti.

3. Svatý Pavel vysvětluje toto tajemství.

Toto tajemství hlásal sv. Pavel. Neslyšel ho od Pána, ale Pán mu ho zjevil. Sv. Pavel pojednává o této pravdě jako o tajemství,

kteří jest skryto i mnohým kněžím a řeholníkům. Kdyby všichni toto tajemství znali, žili by jinak. - Co si tu myslím? Sv. Pavel učí, že Ježíš Kristus není jen Spasitelem, který na nebe vstoupil, že není jen přítomen v nejsvětější Svátosti, nýbrž že přebývá živý v každém z nás. Ježíš Kristus žije v každém z nás a působí v nás bez ustání. Jak vysoko jsme tu vystoupili! Přijímá nás a žije svým životem v nás. To není klam, je to článek víry. Sv. Pavel vykládá o tom v listě ke Korintským. *Užívá tu podobenství o těle a jeho údech.* Dokud jsou údy spojeny s tělem, živí je tělo. Jako je i nejmenší úd s tělem spojen a jest jim živ, tak je i každý z nás přivtělen Ježíši Kristu. Jsem tedy Ježíši Kristu živě přivtělen, jsem údem Ježíše Krista jak každý úd mého těla. Všichni tvoříme tajuplné tělo Ježíše Krista. Kdo nezná toto dogma, nevyzná se v tajemství křesťanském: v povýšení člověka do stavu milosti Boží a tím i do živého spojení s Ježíšem Kristem. Jakmile žiji v milosti Boží, které se mi dostává jen Ježíšem Kristem, jsem povýšen k božství a co nejúžeji spojen s Ježíšem Kristem. Patřím k Spasiteli jako větev ke stromu, a jako ratolest je živena vinným kmenem, tak jsem živěn i já Ježíšem Kristem.

Jsem povýšen v Ježíše Krista a on žije svým životem ve mně. Jak si to mám myslet? Já bídny človíček se svým ubohým duchem, se svou ubohou modlitbou, se

svou skrovnou láskou, s maličkými oběťmi, které mohu přinášeti, s mizernou prací, kterou mohu konati, já mám býti živým údem Ježíše Krista? A Ježíš žije ve mně? - Teď chápu, jak může Pán Bůh míti přece zalíbení ve mně, bídném stvoření. Otec vidí ve mně Ježíše Krista, svého jednorozeného Syna, a v něm a jím má Bůh zalíbení ve mně. Teď rozumím, jsem-li v milosti Boží, že můj život, mé odříkání, má práce, mé utrpení a smrt v Ježíši Kristu má takovou cenu a tak veliký význam. Teď chápu, proč Ježíš Kristus Šavla shodil s koně a oslepil a ptal se: „Proč mne pronásleduješ?“ Pronásledoval přece jen jeho učedníky. Tu doznává Pán sám: „Kdo pronásleduje ty, kteří jsou v milosti Boží, pronásleduje mne.“ „Teď chápu,“ praví sestra, „proč služba u nemocných, kteří jsou v milosti Boží, je Spasiteli a nebeskému Otci tak milá. Dříve jsem to věřila, ale nevěděla. Ubohý nemocný, žije-li v milosti Boží, jest jaksi Ježíš Kristus sám. Prokáži-li jemu něco dobrého, prokazují to Spasiteli.“ O dětech, které jsou v milosti Boží, pravil Pán Ježíš: „Kdo přijme dítě takové pro jméno mé, mne přijímá.“ (Mat. 18, 5.) Kdo nezná tuto pravdu, nezná úplně křesťanství. Ježíš Kristus jest v nebi, ale je také ve mně a působí ve mně bez ustání, pokud jsem v milosti Boží.

Teď vím, proč se nejen světci, ale všichni dokonalí, tak úzkostlivě varovali nejen hříčů, ale i nedokonalostí. Uvažují-li, kdo

jsem, nesmím se spokojiti s tím, že se varuji hříčů. Kdo sám sebe zná, neříká: „K tomu nejsem povinen!“ Kdo by tak mluvil, není si vědom svého šlechtictví, nerozjímal ještě o tomto tajemství, neví, kdo v něm přebývá a v něm žije. Jaké výčitky činil Spasitel sv. Marketě Alacoque, když se prohřešila i nejmenší nedbalostí, až se polepšila! To není lehká úloha. Neber to na lehkou váhu! Nedovol si žádné nedbalosti ve škole nebo při ošetřování nemocných nebo ve službě jiné. Znáte-li tajemství o přebývání Kristově v nás, budete nemocné ošetřovati docela jinak. - V životě mnohých svatých na př. sv. Karla Boromejského následuje tvrdost za přisností pořád, že se nám zdá, jakoby chtěli vystoupiti až na nejvyšší vrchol. Neznají pohodlí, liknavosti, nedbalosti. Poznají-li na př. sestra, že to neb ono je Spasiteli milé a nečiní toho, ačkoli by snadno mohla, má nepokojné svědomí, pak se nechová k Pánu s patričním ohledem. Kdyby to byla dříve věděla, kolika chyb byla by se uvarovala: Chyb jazykem v úradě, proti bližnímu! „Jak jsem mohla Pánu Ježíši to učiniti! Nebyla bych si dovolila jej uraziti ani v nejnepatrnější věci! Mám přece téhož Pána v sobě, nosím jej pořád v sobě, jsem v něj povýšena, žiji v něm. Jakou cenu mají mé modlitby, i když jsou chudičké, mám-li jen dobrou vůli! Otec vidí ve mně svého modlícího se jednorozeného Syna. Nyní chápu, proč má Otec nebeský v mém utrpení ta-

kové zalíbení a proč mohu Církvi tak prospěti! Poněvadž Kristus ve mně trpí a já v něm. Přistupuji k lůžku nemocného s úctou; zde trpí Ježíš Kristus. A když si nemocní stěžují, že nemohou pracovat, zneuznávají své postavení: jejich utrpení má nekonečnou cenu, nejsou sami - Spasitel trpí s nimi a v nich. I když nemohou nic jiného dělati než ležeti a trpěti a když to trvá měsíce a léta, jest to něco velikého a mohou pro Církev vykonati mnoho." - Při duchovních cvičeních bývá po každé přednáška o hříchu. Ale slýchal jsem jen, co hřích jest: vzpoura, vzbouření proti Bohu, ale co jsem vám nyní vykládal, neslyšel jsem nikdy; co mám totiž dělati, když nosím Ježíše Krista v sobě, když jsem s ním živě spojen, když jsem mu přivtělen. Čtete I. list ke Korintským! Sv. Pavel si představuje spojení duše s Ježíšem Kristem tak vroucí, že ho přirovnává s křesťanským manželstvím. Jako lidé vcházejí manželstvím v úzké vroucí spojení, tak i duše s Bohem. Když proto někdo takové spojení hříchem těžkým roztrhne, nazývá to svatý Pavel důsledně cizoložstvím. A když údů svého těla zneužívá k hříchu, jest to ještě mnohem hroznější.

4. Tajemství přebývání Kristova v nás vede k duchu smíření.

Sv. Pavel proslovil ještě jinou větu, která je také těžko srozumitelná. Pravi: „Vypl-

ňuji na svém těle, co zůstává z útrap Kristových pro jeho tělo!" (Kol. 1, 24.) Kdo nezná pravdy, kterou jsem vyložil, řekl by: Jak je to možno? Zásluhy Kristovy jsou přece celé a něčím celým, ty nemohu přece vyplňovat; nemohu rozmnožiti, co je nekonečné. Umučení Kristovu ničeho nechybí. Zde je míněno zastupující usmíření za všechny, kteří si nepřivlastňují nekonečné zásluhy Ježíše Krista ani svatými svátostmi ani mši sv. Jsme spojeni jako údy těla. Léčím-li ránu na jednom údu svého těla, léčím celé tělo. Churaví-li oko, churaví celé tělo. Trpí-li noha nemocí, trpí celé tělo. Tak musí mystický úd údu pomáhati, ne aby rozmnožil zásluhy Kristovy, ale aby ovoce těchto utrpení zjednal těm, kteří se o zjednání toto nestarají. Jsou totiž katolíci, kteří mají jen čtvrtinu víry. Kdo těmto ubožákům může pomoci? My: vy a já. Když se modlíme brevíř jak možno nejlépe, když řádně rozjímáme, trpělivě snášíme nevlídnost, přijímáme bez stěžování nespravedlivé pokárání, zasluhujeme si milostí. Ty přijímá Ježíš Kristus jako dobrý pastýř a dává je tomu neb onomu, který by byl jinak ztracen, ale pak je zachráněn. Jsou mezi námi lidé, kteří zevně sice správně žijí, ale chybí jim duch modlitby, poslušnost, přesnost, kteří se klidně vydávají v nebezpečí, kteří se klidně stýkají s osobami druhého pohlaví, ačkoli je to pro ně, jak vědí ze zkušenosti, velikým nebezpečím. Spasitel chce tedy, abychom těmto osobám po-

máhali. Musím svá utrpení, své oběti, své povinnosti dobře konati. Pán je přijímá a rozděluje milosti, takže ten pokušení přemáhá; onen, který snad upadl do hříchů, se poznává, hříchů lituje a zase povstává.

5. Tajemství přebývání Kristova v nás chrání nás od mnohých opomenutí dobrého.

Přicházíme samo sebou k otázce o hříchu, kterého se dopouštíme opomenutím dobrého. Mohl jsem na př. býti přítomen ještě jedné mši sv., mohl jsem ještě tuto modlitbu vykonati, k tomu člověku se laskavě a přívětivě chovati, ale neučinil jsem toho; tím jsem ztratil milosti. Byl-li jsem v těch věcech horlivým, získal jsem mnoho milostí, které Pán přidělí duším v nebezpečí postaveným. Někdo umírá a nemá ještě lítosti; Pán žádá ji ode mne. Kdybych byl býval ještě na jedné mši sv., dobře rozuměl, byl bych získal té milosti. Z pohodlnosti a lenosti jsem to neudělal; a následek? Zklamal jsem Pána, nesplnil jsem velikou jeho naději. Milost nebývá získána, kterou Pán ode mne očekával, a člověk, kterému měla býti přidělena, padl snad do hříchu. V domě vypukly nepokoje; nebylo by se tak stalo, kdybych byl vykonal, čeho ode mne Pán očekával. - Že máme spoluvinu na těchto hříších, málo dbáme. Toť opomenutí dobrého! Nesčetných nedbalostí jsme se dopustili v životě;

kolik jsme toho promeškali svou pohodlností - kdo myslí na to? Ale nebudme proto úzkostliví, zůstaňme zcela klidnými; ale dobře bychom pochodili, kdybychom si těchto věcí dostatečně všímali. Pokora a lítost by tím mnoho získala. V hodince smrti nebudeme míti na očích jen hříchy, ale uvidíme také, čeho Pán od nás žádal, a co jsme nevykonali. Kolik milostí jsme promarnili nejen sobě, ale také jiným! Umírajícím Pán dává zvláštní milost, povinen není, ale může. Kdybychom byli vykonali, čeho od nás žádal, byli bychom umírajícího zachránili. Kdo zná tuto velikou tajuplnou pravdu, neoddá se tak snadno nedbalosti, pohodlnosti, sebelásce, podrážděnosti, nedůtklivosti; pojímá život docela jinak. Kolik jsme mohli zameziti, kdybychom byli horlivější! Kolik kněží a řeholníků bylo by přišlo na pravou cestu! Kolik pohoršení byla by diecése ušetřenal Vědomí viny mohlo by nás zhroustiti, ale neztrácejme důvěry! „Spasiteli můj, dnes Ti začnu horlivěji sloužiti. Nové světlo mi vzešlo. Jsem něčím velikým v Ježíši Kristu. Mám se na pozoru před hříchem docela jinak. Přijde-li hřích, vzpomenu si na své duševní šlechtictví, pak nepadnu tak lehce do hříchu.“

Ještě slovo sv. Pavla: „Žiji pak již nikoli já, nýbrž žije ve mně Kristus.“ (Gal. 2, 20.) On žije skutečně ve mně, ježto jsem přivtělen Spasiteli. Mám mysliti jako Ježíš Kristus, mám hleděti jako Ježíš Kristus,

mám slyšeti jako Ježíš Kristus, mám trpěti jako Ježíš Kristus a mám umíratí jako Ježíš Kristus.

Tu máte nyní dosti látky pro rozjímání, návštěvy eucharistické a díkyčinění po sv. přijímání. I když přestal býti vám skutečně přítomen, je přece ve vaší duši. „Spasiteli můj, mluv přece ke mně!“ Co mám říci Otci? A co já řeknu Otci, řekne Spasitel se mnou a zhodnotí má slova. Mé city a ušlechtilé vášně nemají samy o sobě veliké ceny, ale Pán, který je doprovází, uděluje jim vysokou cenu. Takovým způsobem se učíme modliti a trpěti. Musíme býti úplně odevzdáni Otci. - Kdyby přišel anděl ke mně a řekl: „Za 30 hodin, 3 minuty, 6 sekund odevzdáš duši svou,“ odpovéděl bych: „Staň se, můj Ježíši!“ Budu s ním trpěti a s ním umíratí. Pak mohu ná Pánu Bohu mnohých věcí dobytí; mohu jemu pořád a pořád nabízetí svůj život za sv. Církev, za vlast, za kongregaci, za lidi, kteří žijí v těžkém hříchu, kteří jsou vlažní a neteční, za alumny, za duchovní, misio-náře a obzvláště za svatého Otce, který je tak utiskován od všech možných zlých mocností. Kdybych byl řeholní sestrou a měl noční hlídku, dobyl bych na Pánu Bohu dobrodiní bez počtu. Stokrát bych mu svou obět nabídl a stokrát obětoval. Přišla by mu draho; dobře by ji musil zaplatiti. Dělejte to i vy, když máte noční hlídku!

OBRAZ MATKY BOŽÍ

1. Maria byla prostá a jednoduchá.

Dívám-li se na obraz nejsvětější Panny, vidím téměř vždy obraz královny. Proč vyobrazují umělci Pannu Marii právě jako královnu? Snažili se vždy podati nejdůstojnější zobrazení. Jako královna se má lidem představovati! A přece byl skutečný obraz Matky Boží nejprostší, tak nenápadný, jaký kdy svět viděl. Nesmím se klamati a mysliti, že se vždy vznášela v oblacích. Pozorujme její život! Jak prostě, skromně, poníženě žila! Jak mám si ji představití? Musím si odmysliti z jejího mládí vše dětinské a vše, co pochází z hříchu dědičného. Jinak byla dítkem jako my, smála se, plakala, hrála si, učila se jako my. Na těchto skutečnostech se jeví veliká pravda. Přírozenost, kterou Bůh stvořil - bez hříchu, jakou ona měla - jest základem jejího milostiplného života. Pamatujte si: Milost neruší přírozenosti, nýbrž staví na ní. Právě s tím temperamentem, s těmi vlohami, s tou povahou přivedl mne Pán na svět.

Podávám vám jen několik důležitých námětů, vy pak si tyto myšlenky rozveďte! Maria rostla, byla jako děvčátko v domě rodičů. A co tam asi dělala? To, co dívky jejího stavu dělaly - domácí práce. To je důležité pro vás, vychováváte-li dívky. Řekněte jim to! Tak prostince vyrostla nej-

světější Panna! Zaměstnávala se obyčejnými pracemi domácimi. -- Co je velikým před Bohem? Vůle Boží. Kdyby chtěl Bůh, abych 24 hodiny v lůžku odpočíval, nebyl bych u lidí ničeho vykonal, ale před Bohem bych vykonal veliký skutek, poněvadž jsem vyplnil vůli Boží.

2. Bůh ji připravoval na její úřad.

Nadešla doba, kdy se měl vyplniti největší zázrak v dějinách lidstva a největší zázrak s Marií Pannou. I táži se: Věděla o tom? - Myslím, že nevěděla. - Z čeho tak usuzují? Podle její rozmluvy s andělem. „Ona pak (uzřevši jej) užasla,“ praví evangelista, neboť všechno, co nám o této epochální události vypravuje, řekla mu Maria Panna sama. Užasla uzřevši anděla, ale ještě více nad řečí jeho, nad zvěstí, kterou přinesl. - Proč by byla užasla, kdyby byla to již věděla? Jak veliký duchovní skutek by to byl, uvažovati o tomto hlubokém tajemství! O její víře a pokoře, které Bůh od ní žádal. A nyní slyšte velikou pravdu! *Koho Bůh vyvolil pro nějaký úřad, toho také připravuje.* Ani v mém ani ve vašem životě nestane se nic náhodou; všechno, co se děje, předvidá a připravuje Bůh. Nic se v životě mém nemůže státi, co by Bůh nebyl předvídal a upravil. A Pán Bůh mne k tomu vychovává. Bohužel mám neblahou svobodu - mohu jemu odporovati. Ale Bůh dosáhne přece svého cíle. Použijme toho

u Matky Boží! Byla vyvolena k nejvyššímu úřadu. Pán Bůh vložil jí již v nejtěplejším mládí do srdce lásku k svaté čistotě, která tehdy zřídka se u dívek vyskytovala, neboť všechny mnoho si zakládaly na manželství, doufajíce, že z jejich rodu vyjde kdysi Mesiáš. Tak připravoval Bůh Marii. - Nechoval se tak krásně i ke mně? Při sv. přijímání uvažujte: „S jakou láskou vyvolil mne Bůh. Mne! Povznesl mne ubohou z prachu. Čím jsem byla, čím bych byla bývala ve světě? . . . Tak mne povýšil! Jak mne uvedl v mé posvátné povolání a jak nyní nosím tento posvátný šat. Zůstala jsem věrná svému povolání? Mám pravého řeholního ducha, a rostl tento duch v poměru k milostem, které mi byly uděleny?“

3. Maria Panna uměla mlčeti.

A když jí anděl přinesl veliké poselství, mlčela. Ani tomu nic neřekla, který směl všechno věděti. Jaká ušlechtilost ženské duše! Toho svět neviděl!“ Mohu se k ní v tom ohledu přirovnati? Nepamatovala jsem často na to, abych své přednosti a schopnosti, své umění a vědomosti postavila do světla?! Všichni ať vědí, jak jsem duchaplná! A když něco o mně nevědí, vytrubují to do celého světa. Ano, ať všichni vědí, čím jsem, čím mohu býti, co jsem vykonal, jak často jsem celou noc nespala, jak často jsem se modlívala. To musí celý

svět zvědět. A kdo to nechce vědět, tomu se vnutím! - Učte se z tohoto dojemného příkladu Matky Boží, nikdy nevypočítávají Pánu Bohu, co jste pro jeho čest, pro jeho obranu učinily a obětovaly. To přenechte Pánu Bohu! Vše je zapsáno v knize života a nic se z toho neztratí. Když všechny své dobré skutky vytroubím, pak mi řekne Pán: „Vzal jsi již odplatu svou.“ (Mat. 6, 5.) Ode mne nemůžeš již ničeho očekávat.

4. Marii Panně bylo mnoho trpěti.

Život Matky Boží - řekl bych - nemůžeme domyslet. Okamžikem jejího Početí začalo také její utrpení. Toť hluboká propast! Člověk nechápe, proč Pán Bůh se svými miláčky tak nakládá. Projděte v duchu vše, co vyrostlo pro Pannu Marii z toho tajemství: Cesta do Betlema, jak šla pěšky nebo sedíc na oslu; jiní byli snad nesení na nošíkách. Nikdo si nevšiml jí - královny světa. Kráčela mlčky vedle sv. Josefa. To je prý nejlepší přátelství, říkají psychologové. Pamatujte také na útek do Egypta! Jak byla tu okamžitě vyplněna vůle Boží! „Vstaň, vezmi dítě a matku jeho.“ (Mat. 2, 13.) poroučí anděl. Tu není času pro kritizování, odmluvu. Musí to být právě v tuto noc a v tento čas . . . ? Učte se přesně poslouchati přikázání Božích, svatě řehole, představených! Mohou ovšem i slzy téci, když jste přeloženy na jiné místo, ale srdce

musí volati: Jsem připravena, Pane, mé srdce je hotovo!

Když jsem se přesvědčil, že jest to vůle Boží, pak jest případ ten pro mne rozhodnut. Tu neplatí kritisování a zpěčování - Pán Bůh tak chce a tím je věc odbyta! - Rozjímejme dále: Maria Panna a sv. Josef vrací se z dlouhého vyhnanství, přicházejí zase do svého starého domku. Pole jejich bylo zarostlé plevelem! Všecko musilo se znovu upravovati. Ale ani slovíčka nářku! Tak žil Syn Boží zdánlivě obyčejným životem. - Kdyby někdo z nás byl tam přišel bez víry a viděl tyto klidné, tiché, šťastné lidi v tom malém domečku, co bychom si mysleli? To jsou jistě dobří, pilní, tiší lidé. Žijí tu jako tisíce jiných. - Učím se tedy, že je úplně lhostejno, co dělám - zda sedím za katedrou jako profesor, anebo pracuji v prádelně, nebo jsem u dětí nebo u nemocných. Pánu Bohu je to úplně lhostejno. Když jsem toho nedosáhl u představených a když mohu doznati, že jsem tu jen proto, poněvadž je to vůle Boží, pak mám dosti důvodů býti šťastným. Pak jsem právě zde - ať se blýskám nebo ne, je úplně lhostejno. Jen když se to děje podle vůle Boží a k jeho cti a chvále.

Po sv. přijímání se modlete: „Pane Ježíši, rozmnož v nás víru, úctu a vděčnost!“ a „Mluv, Pane, slyší služebnice Tvá.“ Slovo „dívka“ vyvolila důmyslně Matka Boží; byl to projev celého jejího života. Jsem Tvou služebnicí! - Pane, jsem skutečně

Tvou služebnicí - dívkou? . . . Jest Tvá vůle skutečně mým nejvyšším zákonem životním, anebo nedá mi *má* vůle pokoje?" Když jste s Pánem takto domluvily, zahrňte v díkyčinění všechny milosti, které jste přijaly, i že smíte být služebnicemi Páně. A pak se modlete všechny společně „Magnifikat“. Pane, učinils mi veliké věci! Ale, Pane, mé hříchy! Poshov mi, vše se změní! . . .

POHLED NA BOLESTNOU MATKU

1. *Člověk a utrpení.*

V okamžiku, kdy povýšena byla Matka Boží k nepochopitelné důstojnosti, začíná její nezměrné utrpení, které jí Bůh uložil. - U této myšlenky se zastavíme. Není ničeho, co by bylo duchu lidskému tak cizím jako život v utrpení, ačkoli jej nemůže postrádati. Pokud jsou lidé na zemi, táží se: K čemu utrpení? Jaký je smysl života? Jaká jeho cena? - Kdybychom neměli Krista, věděli bychom o tom tak málo jako pohané. Utrpení jest tajemstvím; u posledního soudu nám to Bůh zjeví. Vzpírám se ve svém nitru proti utrpení, ale nemohu je postrádati. To může každý na sobě poznati. Necítí každý člověk potřebu se jednou důkladně vyplakati? Myslíte, že jen žena se kloní k tomuto projevu bolesti? - A nemá-li člověk dlouho příležitosti k pláči, hledá ji. Nespěchají lidé houfně na divadelní kusy, kde vědí, že budou plakati? Přirozenost lidská touží po utrpení a bolesti. Já nemohu postrádati utrpení a slýchával jsem již od své matky přísloví: „Nemá-li člověk kříže, udělá si ho sám.“ A přijde-li, bouří se. Ale nic mu to nepomáhá. Bůh vložil utrpení jako nejlepšího výchovného pomocníka v život lidský a přizpůsobil je silám jeho.

2. Bůh dává svým miláčkům více utrpení.

Povýšil-li Bůh člověka, hned mu přidává větší kříž a utrpení, než by byl jinak měl. Tak dělává Bůh. To tak těžko chápeme. Každý musí natřesenou míru přijmouti v tomto životě, a nikdo neodchází z tohoto života, kdo by ji nebyl nesl. Ale některé duše si Bůh zvláště vyvolil. A nyní zase myšlenka, která nám nejde do hlavy. Právě své miláčky vyhledává, aby připravil jim větší kříž a utrpení. Svě nejsvětější Matce naložil tolik utrpení, jako žádný člověk na světě neměl. Když leží sestra nemocná, jak těžkou připadá jí myšlenka, že má nemocí oslavovati Boha. Veškeré činnosti se vzdáti, úplně se odevzdati do vůle Boží na krátký nebo dlouhý čas. Jak je to těžké! Ani u kněží není tomu jinak. Modleme se pokorně o poznání a pak o milost pevné vůle!

3. Bolesti Panny Marie.

Proto plni údivu se díváme na Matku Boží a na způsob, jak snášela své utrpení. Trpké poznání na př. že *ztratila 12letého Ježíše* - a úzkost s tím spojená! A pak odpověď: „Zdaliž jste nevěděli, že já musím býti v tom, co jest Otce mého?“ (Luk. 2, 49.) Co znamenala ta slova? Chtěl říci: Kde jde o čest mého Otce, musí matka ustoupiti, i kdyby hořké slzy plakala. Věděla a věřila, že je Vykupitelem, ale že tento Syn její

dvanáctiletý tak vystoupí ze svého dětství, tomu nerozuměla.

Věděla také o jeho smrti. Toto hořké utrpení nosila v srdci svém po celý čas, kdy žil Ježíš s ní v Nazaretě. Jistě prochvívala její srdce sladká útěcha, když večer sedávala s Ježíšem a sv. Josefem a mluvila s Ježíšem o hlubokých tajemstvích. Ale proctví Simeonovo vězelo přece hluboko v jejím srdci.

Nebyla i svatba v Káni spojena s utrpením? Mrzí mne sice vždy, když se toto evangelium předcítá. Zní to tak tvrdě, že se toho nemůžeme domýšleti o Synu Božím. Není správně přeložena věta: „Có mně a tobě, ženo?“ (Jan 2, 4.) To není smysl aramejského textu. Pro nás je slovo „žena“ strašné! Výraz „žena“ byl druhdy oslovením čestným. Smysl a znění se zatím změnily. Ježíš chtěl říci: „Matko, dosud plnil jsem jediné vůli tvou, bývala jsi mi jediné směrodatnou. Dosud jsem každé tvé přání vyplnil, ale od nynějška musejí tvé mateřské city a prosby ustoupiti zájmům Božím, vůli Otce mého. A nyní nepřišel ještě okamžik, abych vykonal, čeho si přeješ.“ To chtěl Spasitel říci své matce. Bylo i to ještě hořkým slovem pro Pannu Marii. Klidně však to vyslechla a klidně čekala, až přijde podle jeho přesvědčení okamžik, aby splnil její prosbu a učinil zázrak.

Když Maria Panna slyšela, že se Židé hned v prvním roce jeho působení *usnesli usmrtit* ho, šla plna strachu za ním. Kázal

právě a dům byl přeplněn posluchači, když přišla. „Hle matka tvá i bratři (příbuzní) tvoji stojí venku.“ (Mat. 12. 47.) Zpráva ta znamenala: Žádají s tebou mluvit, učíť svou povinnost jako syn! A co odpověděl Spasitel? „Kdo jest matka má a kdo jsou bratři moji?“ A vztáhnuv ruku na své učedníky, řekl: „Hle matka má a bratři moji.“ (Mat. 48, 49.) Odmitá je nepřímo a matka se svými odůvodněnými city mateřskými nemůže k němu! Představte si, jak jí asi bylo!

Jednotlivosti nechci uváděti, nechci mluvit o pomluvách, které nepřátelé o jejím Synu rozšiřovali. Vynímám jen některé příběhy na př. *výjev pod křížem*. Maria Panna stála pod křížem, když umíral. Představte si tento výjev! Kristus umírá na kříži! Snadno se to řekne. Matka Boží všecko s ním trpí. Před lety slyšela: „Ten bude veliký a Synem Nejvyššího slouiti bude... a království jeho nebude konce“ (Luk. 1, 32. 33.) a nyní výjev na Kalvarii! Jak velikou víru potřebovala její duše! Všecka lidská naděje zmizela! Byla jediná, která prvně, hluboce a v pravdě věřila. Sv. Jan a Magdalena věřili také, ale tak hluboce, pevně přece nevěřili. Viděla ho umírat, klesati do hrobu...

Zmrtvýchvstání jí potěšilo, ale jen čtyřicet dní byl na zemi. Prosila ho asi, aby jí vzal s sebou, ale Pán Ježíš asi řekl: „Pro tebe nepřišel ještě čas...“ Ještě patnáct let podle ústního podání bylo jí žítí na zemi

po nanebevstoupení Páně. Představte si, jak hořké boje bylo jí bojovati: krvavá pronásledování! Hrstka těch, kteří zůstali jejímú Synu věrni! Viděla Šavla! Dověděla se sice, že se stal později apoštolem, ale přece jako mladík ohněm a mečem pronásledoval církve. Ona jediná pevná duše mladé církve. U ní hledali apoštolé a první křesťané útěchy. Míra utrpení se naplnila; musila vytrvati, vše sama probojovati a přetrpěti, až přišel den odměny.

4. Jsou naše nářky oprávněny?

Kéž bychom to všecko uvázili! Pak bychom tak snadno nenařikali na kříže a utrpení! Neměli bychom se spíše radovati, že Pán Bůh s námi podobně nakládá jako se svou Matkou? Neměli bychom se radovati, že jsme zařaděni mezi miláčky Ježíšovy? Ano, ano, podle teorie ano, ale v praxi ne! Kdybychom ve 24 hodinách denních - dejme tomu 15 hodin - těžce pracovali, nemůžeme si nevydělati tolik, jako kdybychom trpělivě a vděčně nesli malý kříž, který vám Pán Bůh vložil na ramena. Když to nepřivedeme tak daleko, že můžeme říci: „Děkuji Ti, Pane, za to utrpení,“ pak nevím, zda jsme ve své zbožnosti daleko pokročili. Nechtějme býti podle vlastního přání zbožnými, svatými a spasenými, nýbrž jak Pán Bůh chce. Zebráme u Pána o veliké nebo malé věci a zapomínáme při tom na nejdůležitější: abychom se směli

modliti a plniti vůli jeho. Řekněte mu: „Zasáhni, Pane, v žití mé. Vše, co mi sešleš, klidně přijmu a nejen klidně, nikoli, chci s radostí následovati příkladu Tvé Matky.

SVATÍ A JAK SE STALI SVATÝMI

Kdo je svatým? Tuto otázku jsme si jistě již často položili. Světec je makavým zobrazením křesťanské dokonalosti. *Kdy jsem svatým?* To řídí se podle mé podobnosti s Ježíšem Kristem, podle hojnosti milostí mi udělených a podle mého spolupůsobení. Svatí jsou výsadou svaté církve katolické. Jiná vyznání mají řádné, dobré, šlechetné lidi, ale nemají svatých. Svatí jsou výsadou naší svaté církve a důkazem jejího božského původu.

1. Pohled do nebe svatých.

Ve Zjevení vypravuje sv. Jan, co viděl v nebi. „Potom uviděl jsem zástup veliký, jehož spočítati nikdo nemohl, ze všech národů a pokolení a kmenů i jazyků, ani stojí před trůnem a před Beránkem oděni v roucha bílá a mají palmy v rukou svých.“ (Zj. sv. Jana 7, 9.)

Popřejme své obrazotvornosti volný průchod! Vidíme veliký zástup před trůnem Božím. Jakou rozmanitost pozorujeme již na zemi v tvorstvu! A teprve ve světě duchů! Nespočetné zástupy panen, které se probojovaly, vyznavačů, kněží, biskupů a papežů! Všecko překonali a „následují Beránka, kamkoli jde.“ (Zj. sv. Jana 14, 4.) Mučedníci vydali krev svou, nepovažovali život svůj za nic a obětovali ho pro Krista

a jeho lásku. Kdyby byli měli sto životů, i těch sto by byli obětovali. Na trůně vidíme Pána Ježíše, krále nebe a země, u trůnu na blízku Matku Boží, kterou smíme nazvat i matkou svou. Otažme se Královny nebeské, proč tak vysoko stojí. - Protože dostala více milostí.

Co činí nezměrné zástupy tak šťastnými? *Patří neustále na tvář Boží*; vidí, jako já vás vidím, bezprostředně; patří na Boha duševním okem. - Jak hledí duše bez těla, nemohu si představit. - Poznávají vše bezprostředně, poznávají také Boha. Pán Bůh osvítil duši svým světlem a duše je jím naplněna. Poznáme také, co naši milí na zemi dělají, kdy se to Bohu zalíbí.

Když se s něčím dlouho namáhám a konečně se mi to podaří, jakou mám radost, jak jsem nadšen! Když jsem Boha našel, když přitáhl duši mou k sobě, cítí tato zajisté nevýslovnou rozkoš. - Nejsou schopni to vyslovit ti, jimž se Bůh zjevil ve vidění. Sv. Pavel byl vtržen až do třetího nebe a mohl jen říci: „Čeho oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani na srdce lidské nevstoupilo, jest to, co Bůh připravil těm, kteří ho milují.“ (1. Kor. 2, 9.) Duše naplněna jsouc nesmírnou krásou Boží se těší, že klidně požívá nebeského štěstí a nikdy ho neztratí. V nebi není ztráty, není zármutku, i když vidí duše, že se někdo z jejich milých dostal na scestí, netruchlí; ani slzy netekou.

Jaký výsledek bude mít patření na Bo-

ha? Svátí jsou Bohu z celého srdce vděční, chválí a velebí jej. - Jak dlouho to bude trvat? Věčně! Co je to? Píší-li číslici vedle číslice tak dlouho, že nemohou být sečteny, nemohu takto věčnost znázornit. - Obrovský je chrám sv. Petra v Římě; kdyby ptáček denně tam přinesl zrníčko písku, potřeboval by miliony let, aby povstala hromada písku, a právě tolik let ano ještě více by uběhlo, až by byl naplněn pískem chrám. - Zavržení, kteří věčně v pekle trpí, jásal by, kdyby po této době ukončeno bylo jejich hrozné vězení; ale ono nemá konce.

Věčně bude trvat i nebe! Bez konce, to vím. Mohu si toho zasloužit? Ano, milující rádi by pořád byli pospolu. Když pozemská láska po tom touží, co teprve duševní! Nebude již žádného rozloučení! Kdyby věděl svatý, že jednou přestane požívat Boha, nebe by přestalo být nebem. Uvažujme o tom zcela vážně! Hřích by nebyl možným, kdybychom na to mysleli. Nešťastná lehkomyšlnost, kterou jsme zaujali, je schopna hříchu.

2. *Jak a kde se stáváme svatými?*

Nejsem svatým, ale zkoušel jsem to již, jak bych se jím stal, a studoval jsem to. Lékař uzdravuje též nemocného a nařizuje různé léky, ačkoli nebyl nemocen; ale studoval. Jak se státi svatým jsem též studoval a zkoušel.

Musíme následovati Pána Ježíše. Jak a kde? Při práci, tam, kam mě povolala vůle tvých představených. Prve než Spasitel opustil apoštoly, obrátil se k Petrovi a řekl: „V pravdě, v pravdě pravím tobě: když jsi byl mladší, opasoval jsi se sám a chodil jsi, kam jsi chtěl; když však zestárneš, vztáhneš ruce své a jiný tě opáše a povede, kam nechceš. Následuj mě.“ Tu ušel Petr sv. Jana a tázal se Pána: „Co bude s tímto? I řekl jemu Ježíš: Chci, aby zůstal, dokavad nepřijdu, co ti po tom? (Jan 21, 18.) T. j. hled, abys vyplnil úkol, který jsem ti uložil. Jest na nás, abychom pracovali se schopnostmi, které nám dal Bůh. Hřivny, které máme, stačí. Kdybychom měli větší, stali bychom se snad nesnesitelně domýšlivými a přišli na scestí. Každé naše životní postavení je dobré; jest od Boha a jest nám potřebné. Bůh dělá jen, co je potřebno. Nemoc, která přijde, jest nám potřebná; urážka, které se nám dostane, jest nám potřebná; utrpení, které nás stihne, jest nám potřebné; snižování, které zakusíme, je nám potřebné, abychom byli pokorní. Máme-li tuto víru, nemůžeme býti nespokojeni. I když něco přijde, co hluboko zraní duši naši, zůstaneme klidní. - Tak musíme všechno pojímati a z víry žítí.

Kde se staneme svatými? Tam, kde jsme, když jen následujeme Ježíše Krista, ctnosti svého stavu si získáme a vše konáme z lásky k Bohu. Čteme-li pozorně životopisy svatých, shledáme, že nevykonávali jen

hrdinné skutky, mnohý boj jim bylo bojovati. Sv. Pavel bojoval; sv. Kateřina Sien-ská byla sužována a pokoušena zlými myšlenkami a představami. Když se tázala kdysi Spasitele po prudkém pokušení: „Pane, kde jsi byl, když jsem byla tak trápena?“ odpověděl: „Při tobě, mé dítě, v srdci tvém, jinak by to bylo špatně dopadlo.“

3. Co vykonali svatí?

Svatí vykonávali své obyčejné práce, ale dobře. Byli lidé jako my, měli těžkosti, boje, pokušení jako my; byli však vážnější, ráznější než my a pochopili své životní úkoly mnohem hlouběji.

Učiňte si předsevzetí: „Musím býti svatou buď zde nebo v očištění přes všechny překážky. Když budu ochabovati, řeknu si: Musím býti svatou! Když ta neb ona, proč bych nemohla i já?“ Míra milostí jest měrou svatosti, které mám dosáhnouti. Když na př. sv. Vincenc, abych aspoň jednoho světce uvedl, tak vysoko stojí, měl také více milostí, větší oběti a větší odpovědnost. Klameme se, myslíme-li, že v životě světců nikdy nebylo hříchu. Mnohý žil i léta ve hříchu, jako sv. Augustin. Ale klameme se také o velikosti svých zásluh a přičítáme sobě, co bylo skutkem milosti, tedy dílo Boží a ne naše.

Musím Boha milovati, a to nade všechno, pak budu svatým. Této lásky jsem schop. Magdalena předčila láskou všechny.

Sv. Pavel praví, že více pracoval než všichni apoštolé; ale všechno by mu nic neprospělo, kdyby to nebyl konal z lásky k Bohu. Láskou k Bohu mohu se velice lehko státí svatým. - Jest něco, co bych nemohl konati z lásky k Bohu? Nikoli, není ničeho.

4. Námítky proti snaze po svatosti.

Tu namítne sestra: „Ráda bych byla svatou, ale nejde to, nemohu kupředu.“ Neprávem to říká. Není to nic, když se s milostí Boží varujete těžkých hříchů a chyb? Není to nic? Státí se svatým nezávisí od nás samých, od naší vůle, ale především od milosti Boží. S milostí Boží mohu dosáhnouti jisté míry dokonalosti; tedy nejen na vůli mé, nýbrž na milosti Boží závisí stupeň mé dokonalosti. A pak se nestaneme svatými za rok, nýbrž celý život musíme pracovati k tomu cíli. Na konci života musíme býti s tím hotovi.

Říkáte: „Stárnu a nepřivedla jsem to k ničemu.“ Pán Bůh, nejvyšší dobrotivý, nebude tě souditi podle toho, čeho jsi dosáhla, nýbrž jak jsi o svém zdokonalení pracovala. V hodině smrti můžete klidně říci: „Pane, milý Spasiteli můj, bylo nám řečeno, že nás budeš souditi, zda jsme o svém zdokonalení pracovaly, ale nikoli, čeho jsme dosáhly a na to jsem spoléhala. Spasiteli můj, denně jsem bojovala.“ Pán řekne: „Pojď! Neptám se, čeho jsi dosáhla, ale jak jsi pracovala.“ Říkejte často Pánu:

„Každého hřichu jsem schopna. Jedno však chci: Tebe milovati a Tobě sloužiti.“ Když to tak budete dělati, můžete být klidny. Spasitel přetváří duši, aniž to pozorujeme. Jest nejlepším vychovatelem. Zakryje všechno. Kdybys poznala svůj život v milosti, zakládala bys si na tom a dopustila bys se hřichu - pýchy. - „Kdy to poznáme? Když budeš tak pokorná, abys to mohla věděti a nehřešiti.

V Písmě sv. je psáno: „Kdo nemá zkušenosti, co ví?“ (Sir. 34, 9.) Co ví o křehké nádobě? Nic.

Mnozí hříšníci vyznávali s bázní a strachem své těžké hřichy, a když jsem se jich tázal: „Co byste mi byli odpověděli, kdybych byl vám dřív předpověděl, že upadnete do těchto hříchů?“ - „Ne, nikdy bych to neudělal.“ Vidíte, pýcha nás uvrhla do toho neštěstí. Kde vládne pýcha, tam Bůh nemůže ničeho začíti. „Bůh se pyšným protiví“ (1. Petr, 5, 5.) ale ne smilníkům. Pyšný je kandidátem pekla. Pyšného člověka Bůh neobrátí, ani když pošle do jeho domu neštěstí, nemoce nebo dokonce smrt.

Co udělá pyšného pokorným? Poznání svých hříchů, když den ze dne pohlíží na svou bídu. - Ale člověk hrdý se toho bojí. Sobeckost, jak se zvedá. Upadám do zlomyslnosti. - Nedrží-li mne Bůh, následuje hřích za hřichem bez počtu. Nejsou-li to těžké hřichy, není to má zásluha. Proto zpytujeme denně dobře a důkladně své svě-

domí! Pyšní lidé to nedělají. Neradi se dívají do propasti své bída.

Magdalena byla velikou hříšnicí, ale milovala velice Spasitele. Když my vyznáváme: „Spasiteli můj, já Tě miluji!“, dělám k tomu veliký otazník. Vidím-li tě v slzách lítosti nad hříchy a říkáš-li se slzami v očích: „Kéž bych je mohla odčinit, sta srdcí bych za to Tobě dala, Pane!“, pravím opět: „Nemylme se, snad je to sobectví, které ti klade tato slova na jazyk! Když jsi zhřešila, povstaň lítostivě a to hned a tolikrát, kolikrát jsi zhřešila. Spasitel zapomene na všechno. Milují ho, kteří mu něco dluží, a ti jsou schopni obětí. Nebyla bys tak laskavá, kdybys nevyprošovala také pro sebe milosrdenství.

Proč jsme tak rozmrzelí, když na večer toho tolik zjišťujeme? Jest to *zbožné sobectví*. Vmísí se do všeho; a když jest člověk už v hrobě, zůstane s ním tam ještě čtvrt hodiny. Sobectví chce vždy něco pro sebe. Sobectví hledá všude uspokojení, a nenajde-li ho, všechno odhazuje. Nic nesnese a největší hořkostí ji naplňuje, musí-li říci: „Buď milostiv, Pane, mně hříšné.“ Zkoumáme-li důkladně svou lítost, poznáme, že jest to často z větší části citlivost. Zbožné sobectví je vlk v rouše ovčím.

5. K čemu jsou svatí?

Jak veliká jest dobrotivost Boží, že nám dal tolik svatých! K čemu jsou svatí? Jak

nám pomáhají? Svatí opravují naše modlitby. Pán Bůh dal mi anděla, aby mne chránil. Běře mé modlitby na zlatou miskou; svatí donášejí je ke trůnu Božím, opravují je a prosí Boha o to, co je pro mne dobré. Svatí jsou účastni poznání Božího. Vidí a poznávají v Bohu, co je pro nás dobré nebo škodlivé a prosí pro nás o věci správné a nám potřebné. Tak býváme vždy vyslyšeni, byť i někdy jiným způsobem.

Pán Bůh je nejvyšší dobrotivý a mohu se radovati, že mám tak veliký cíl a že jest tolik svatých, kteří se o mne zajímají.

ODLOUČENÍ OD VŠEHO POZEMSKÉHO

1. Musíme se odpoutati od úzkostlivé péče o své zdraví.

Co nás uschopňuje, abychom království Božímu přinášeli veliké oběti? *Úplné odloučení od všeho pozemského, při čemž máme jen Boha před očima.* - To se snadno řekne, ale těžko vykoná. Mnozí opustí otce a matku, *ale sebe sama opustí málokdo.* „Kdo opustí otce neb matku, neb pole a sama sebe, stokrát více vezme.“ (Mat. 19, 29.) Že bychom nemohli dokázat opustit sami sebe? Denně rozjímáme, každý rok děláme duchovní cvičení, zpovídáme se často, denně přistupujeme k sv. přijímání - ale patříme již zcela Pánu? Proč otálíme, úplně se mu oddati? Když se mám vzdáti svého pohodlí nebo částečně svého zdraví, hrozím se. Proč mu nechci vše dáti, když jemu přece zcela náležím? *Úkolem našeho života jest zbaviti se sama sebe.* Nepostoupíme-li denně aspoň kousek vpřed, nevím, zda to není chybou. I spravedliví upadají v pokušení, aby se na sebe víc dívali, než jest třeba. - O své zdraví, o svůj život často velice pečujeme. Tuto starost shledáváme i u nejzbožnějších. O své zdraví máme se rozumně starati. Ale jsme v nebezpečí, že to děláme spíše více než méně. Sv. Terezie mívala přednášky sestrám. Kdysi pravila:

„Ano, ano, milé sestry, my se ošetřujeme, poněvadž si namlouváme, že se musíme ošetřovati. Ale Pán posílá různé nemoce, abychom pak byly bohužel nuceny sebe ošetřovati.“

2. Musíme se odpoutati od všech nezřízených přirozených pudů.

Toužíme, abychom nad jiné vynikli. Ctižádost nás k tomu svádí. Říkáme, že jsme bídny hříšníci, ale věříme tomu také skutečně? Když tomu věříme, proč se nesnášíme s jinými, proč jsme tak nepodajné? Říká se pak: „Já jsem déle v klášteře, více jsem pracovala.“ Nejsou to zjevy, které jasně dokazují, že jsme se od sebe ještě neodpoutaly? Něco takového nesmí představená v klášteře trpěti. Je to trest od Pána Boha, máte-li představenou, která to trpí.

Nesmíme své přirozenosti *nic dovoliti?* - Ne. Jednáme-li proti svým pudům, je Pán Bůh tak velkomyslný, že nás odmění slasti-plným klidem, jaký jsme ještě nikdy nepocítili. Pak se dostaví i chuť k oběti. Když jsme dospěli tak daleko, že jednáme proti svým pudům, jsme i pružnější v obětech. Jinak se nepřiblížíme k Pánu. Trpí mne sice, ale není ke mně důvěrný. *Musím se úplně odříci všech nezřízených nákloností.*

Když jednou Spasitel odešel z Nazareta, již se tam nikdy nevrátil, leč jen, aby byl

doma. Když přišla hodina jeho, opustil odhodlaně svou matku. Vůle Otce nebeského byla mu světější než láska k matce. Když mu oznamovali, že jsou venku jeho matka a příbuzní, tázal se: „Kdo jest matka má a bratři moji? ... Kdo činí vůli Boží, ten jest bratr můj i sestra má.“ (Mar. 3, 35.) Byl jistě nejlepším synem, ale vůle Boží mu byla nade všechno.

3. *Musíme se odpoutati od své pýchy a svého sobectví.*

Spasitel byl nejuvěrnějším přítelem těch, kteří ho milovali, ale jednalo-li se o vůli Boží, uchýlil se od nich. Martu pokáral pro její neklid a přílišnou péči! Ale když byl Lazar nemocen a sestry mu vzkázaly, čekal ještě tři dny. Tak se odpoutal ode všech! - Nikdy nehledal cti a přízně lidí. A my? *Všude máme sebe na paměti a chceme něco vytěžit pro své sobectví.* Sobectví jest jako kus olova, které nám překáží v cestě. Vždy hledáme uspokojení svého sobectví; vždy toužíme, abychom něco znamenali, byli uznáváni a milováni. *To velice překáží naší důvěrnosti s Pánem.*

Mám-li proti těmto nezřízeným chťičům bojovati a ostražitě o ně dbáti, musím věděti, kde jsou, jinak nemohu je přemáhati. Pán Ježíš nemůže ničeho začít i při své všemohoucnosti s duší, která je zaujata sama sebou. Svobodnou vůli nechce zničit. Nemůže mne učiniti ani příhodným svým

nástrojem, nezničím-li svého sobectví a svých pudů. Pán zná jen nepřítele: pýchu a sobectví. Všecky vášně Pán přemáhá, ale tyto nikdy. Kdo proti nim nebojuje, zůstane velice daleko od Pána. - Praví: „Učte se ode mne!“ Čemu asi? Zázraky činiti?! - Učte se býti tichými a pokornými!“ (Mat. 11, 29.) Pokud nebudeme takovými, nepoužije nás Bůh, abychom získávali duše. A když chcete děti přitáhnouti k sobě, místo abyste je přiváděli ke Kristu, marné vaše namáhání. Hrdý a pyšný člověk nedosáhl ještě nikdy svého cíle. Pán Bůh toho nedopustí. Člověk pyšný myslí, že bude panovati celému světu, ale to je jen zdání, neboť lidské srdce zaujme a obrátí jen pokorný. „Bůh se pyšným protiví.“ (1. Petr 5, 5.) Když to víme, dávejme dobrý pozor na sebe a hned vždy ráno uzavřeme smlouvu s Pánem Bohem. Pokora přivádí nás blíže k Bohu. Pokorný je vždy spokojen, když se dostane Bohu slávy; zda jeho práce se uznává a je chválena nebo haněna, jest mu lhostejno. Hledejme vždy jen čest a slávu Boží a nehleďme na to, co lidé mluví, zda nás chválí nebo haní. Jen pokora je vskutku úrodnou půdou pro pravé, věrné přátelství s Ježíšem Kristem.

ČTYŘI SKUPINY CHYB, ZE KTERÝCH SE MÁM ZPOVÍDATI

Často oddělujeme život modlitby od života práce. Modlím se, když se mám modlit, pracuji, když mám pracovat, a nemyslím při tom vůbec anebo málo na Pána Ježíše. Jsem-li však vždy spojen milostí a sv. usebraností s Ježíšem, naučím se dávat pozor na vnitřní vnuknutí. Duše rozptýlená neslyší nic, jen soustředěná vnímá vše. Každé vnuknutí je důkazem nekonečného milosrdenství Božího k nám: „Měla jsi toho nechati,“ praví vnitřní hlas setře, „neměla jsi tak mluvití . . .“ Co učiním při zpovědi s tímto vnitřním hlasem?

1. začnu s usebraností a vyznám se zpovědníkovi, zda jsem duše rozptýlená nebo usebraná.

Nebyla-li jsem duše usebraná, pak je zjevné, že jsem se dopustila hříchů jazykem. Řeknu dále ve zpovědi, jak to dopadalo u mne s vnitřními vnuknutími. Slyšela jsem snad: „Nehleď tam . . .“ „Ale to je maličkost“, myslela jsem. Ano, ale také je to nevěšmání Boha; u soudu se budu stydět i za svou lhostejnost. Pohled ti sice neuškodil, ale mohla jsi přinést Bohu oběť a neučinila jsi toho. Není to nic? . . . Tak mnohá vnuknutí jsi vynechala, na ně nedbala ze zbabě-

losti, lenosti, smyslnosti, pohodlnosti. Jsi-li usebraná, vidíš vše, co se v tobě děje, obzvláště kolik žije v tobě pozemského, světského, smyslného, ješitného a samolibého. „Můj Bože, zvoláš, celý můj život je jako řetěz hříchů! . . . Proč to dovolíš? Abys mne pokořil. Shledala jsem, že jsem pracovala a mluvila téměř vždy z důvodů sobeckých. To musím zpovědníkovi říci.“

2. Vyznávám se, jaká bývala má modlitba.

Modlily jsme se roztržitě, říkají děti. Ale sestra musí snad říci: „Bála jsem se oběti a proto jsem se špatně modlila.“ K modlitbě jest se nám třeba vychovávat. Modlitba je práce. K tomu přistupuje ovšem milost Boží. Nenechá mne tak dlouho zápasiti. K dobré modlitbě patří i zevnějšek. Nesmím přispěchat k modlitbě v posledním okamžiku, aspoň minutu před začátkem musím býti na místě. Když vstoupím do kaple, není tu pro mne nic jiného než svatostánek. Pokleknu klidně a hledím jen na Pána Ježíše. Před Bohem není maličkostí; všecko mohu vyplniti svou láskou nebo svou lhostejností. Pravil jsem dříve: K modlitbě jest se nám třeba vychovávat. To je pravda. Modlím se na př. Otčenáš a rozjímám o jednotlivých prosbách. Tu zpozoruji, že jsem něco přehlédl - i začnu, nejsem-li úzkostlivý, znovu a uvažuji zase klidně o tom všem. Při společné modlitbě není to ovšem možno; i vzbudím lítost jen pohledem

vzhůru a modlím se: Ježíši, Ty musíš doplnit mé nedostatky. Při rozjímání si stěžuji Pánu na své obtíže, nemohu-li s ničím být hotov. Ale předsevzetí musím nakonc zcela jistě učiniti. Řeknu-li, chci být mírný, jest to příliš všeobecně řečeno. Musím si zapamatovati osoby, ke kterým chci být mírný.

3. *Vyznám se také zpovědníkovi, jak jsem se choval při mši sv. a sv. přijímání.*

Při díkůčinění po sv. přijímání obětujeme Pána Ježíše Otci nebeskému: „Otče nebeský, shlédni na Syna svého: na kříži krvácejícího, ve Svátosti zničeného, pohlédni naň, obětuji jej Tobě, jako on se daroval mně. Prosím, usmiř se se mnou, bídným hříšníkem, skrze něho; neboť jest Ti konečně milejší, než aby mé hříchy se Ti nelíbily. Přijmi jeho odevzdanost za zatvřelost srdce mého, jeho lásku za mou lhostejnost, jeho horlivost pro spásu duší za mou lenost, jeho umrtvování za mou smyslnost, jeho čistotu za mou nečistotu, jeho usebranost za mou rozptýlenost, jeho statečnost za mou slabost, jeho hlad za mou požívačnost, jeho mlčení za mé tlachání.“ Tímto obětováním odpykáme mnoho všedních hříchů. „Ježíši, má jediná lásko!“ Tak k němu volejme, ať to pravda nebo ne. „Pane, často tak budu volati, až to učiníš pravdou.“

4. *Přiznám se také zpovědníkovi, jak to bylo s mou láskou k pokoře.*

Také svou duševní náladu mu zjevím a chyby, které se vloudily do vaší povinné práce; co jste měly vykonati a nevykonaly; jak dlouho jste pracovaly. Mnohé sestry nařikají, že se nedostanou kupředu. To se může státi i duševní chorobou. Odstranění chyb není tak jednoduché; to znamená práci pro celý život. Výsledek nezávisí jen na naší vůli, ale také na milosti Boží. Pán Ježíš může tě potřebovati, když jsi sestrou pokornou. Jak se staneme pokornými? Nejen kajícíností a neštěstím, ale tím, že pohlížíme denně na svou ubohost, slabost, nevěrnost a zlobu. Pán Bůh nechává tě upadnouti do hříchů, abys věděla, kdo jsi. Žiješ-li usebraně, netaž se, zda jdeš kupředu. „Pane, jsem ubohá hříšnice, nejsem hodna nositi řeholní šat, ale jedno chci: Tebe, Pane, milovati.“ Pak jdi klidně svou cestou; důvěřuj v milosrdenství Boží! Výstup ke Kristu je možný jen vnitřním utrpením a bolestmi. „Tak to dělám svým přátelům,“ praví Pán Ježíš. Cesta k dokonalosti vede utrpením a bolestmi . . .

UMĚNÍ SE MODLITI

1. Modlím se jako dítě Boží k Otci.

Nutným prostředkem, abychom dospěli k vroucnosti Boží, je modlitba. Kolik jsme již o modlitbě slyšeli, rozjímali, přemýšleli! Kolik jsme se již namodlili! Ale víme již nyní, co znamená modlit se? Víme jen, že se v této vědě nikdo nevyučí a že modlitba je uměním, kterému se člověk musí učit. Když jsem se již tolik modlil, proč jsem nedospěl k vroucnosti Boží? Co jest vlastně modlit se? Co stojí v katechismu, musíme hluboce pojímati: Modlitba jest nábožné pozdvižení mysli k Bohu. *Modlitba jest pro mne rozmluva dítěte Božího s Otcem.* Říkám všechno tomu, který mne nejvíce nekonečně miluje, vše, co mé milující srdce má jemu říci. Tak musím chápati modlitbu. Kdo ji tak nechápe, nepovznese se k vroucnosti, důvěrnosti s Pánem Ježíšem. Rozmluva dítěte Božího s Otcem! Mnozí i kněží a řeholníci se modlí a modlí a jsou na míle vzdáleni od Boha. Není u nich vroucnosti ve spojení s Bohem. Odkud to? Zapomínají na základ modlitby t. j.: rozmluvu dítěte Božího s Otcem. Kéž bychom si vždy toho byli vědomi! Bůh mne učinil svou milostí svým dítětem. Toho nedovede duch stvořený pochopiti. Kdyby nám to nebylo zjeveno, žádný člověk by to nebyl odhalil.

Ve Starém zákoně se také modlili. Ale jak

se modlili? „Veliký, svatý, mocný, hrozný Bože!“ Tak se modlili. To jsou ti, o nichž praví svatý Pavel, že se modlí ve strachu. To byl zákon nátlaku. My máme však zákon lásky. Sv. Pavel praví s naprostou jistotou, že nejenom slujeme dětmi Božími, ale také jsme. Jaká důvěrnost s Bohem z toho vyplývá? Čeho se mohu odvážiti vůči Bohu, když jsem jeho dítětem! Modlitba má dostávat tím docela jiný ráz, důvěrnost, jaké se žádný jiný tvor oproti Bohu nesmí odvážiti.

2. Modlím se jako dítě Boží s důvěrou.

Jak učiním svou modlitbu užitečnou? Pán mne tomu naučil. Apoštolé se chtěli modlití a nemohli bdíti . . . I osmělil se jeden z učedníků a řekl: „Pane, nauč nás se modlití!“ A on řekl jim: „Když se modlíte, rcete: „Otče náš . . .“ (Luk. 11, 1. - Mat. 6, 9.) Slovo „Otče“ vyjadřuje již naše smýšlení, jak chceme svou rozmluvu začít. Nesešnerujeme se přece do mechanismu, abychom se tím donutili ku bdění, abychom přemohli roztržitost. V modlitbě musí býti spíše rys důvěry! Kdo se nemodlí důvěrně, činí Bohu bezpráví. - Neříkejte: „Já jsem hříšník . . .“ Nebyly hříchy mé obmyty krví Ježíše Krista? Sv. apoštol píše: „Majíce velekněze velikého, Ježíše, Syna Božího, přistupujme s důvěrou ke trůnu milosti.“ (K Žid. 4, 16.) Takové musí býti mé nejvnitřnější smýšlení. A když si připomínáte své hříchy, rcete

samy k sobě: „Vím, že jsem bídným tvorem, ale Pán nahradí vše, co mi chybí. Nevím nic. Nemohu se ovšem modlití, nevím přece nic, jsem tak chudičká.“ Pak má Pán soustrast s mou bídou a pošle mi Ducha sv., který mne naučí, co se mám modlití. Proto píše sv. Pavel: „Duch sám se přimlouvá za nás za všechny vzdechy nevyslovenými.“ (Řím. 8, 26.) Stojím úplně pod vlivem Ducha sv., když se modlím. Mohu jen pokleknouti a přistoupiti k trůnu milosrdenství. - Cestou do kaple si vzpomeňme: „Jsem dítětem Božím a budu mluviti s Bohem, o němž vím, že mne miluje.“ Modleme se důvěrně! A to bez ohledu na své hříchy a ostatní neschopnosti. Kdo se nemodlí s důvěrou, nemá se vůbec modlití.

3. Modlím se se svatou usebraností.

Usebranost myslí jest vším v mém životě, alfa a omega, začátkem a koncem. Kdo není soustředěn, nemůže se modlití. Jest naším neštěstím, neštěstím i kněží a řeholníků: Pracovati, pracovati, pracovati do posledního okamžiku - pak se odtrhnouti - a tak přicházíme k modlitbě.“ To nejde. Rozlučovati práci a modlitbu není možno. Buď se pak zpola modlím anebó zpola pracuji - jen zpola se modlím, ježto myslím na práci. Modlitba a práce musejí splývati. Jak dbám usebranosti? Jsou různé způsoby, abychom soustředili myšlenky. Já dbám toho, abych byl soustředěn jenom skrze Ježíše Krista,

abych byl s ním spojen. A tvrdím a nejsem v tom tvrzení sám: *Stupeň mého vzestupu k Bohu, mé vroucnosti k Bohu, mého zdokonalování a svatosti závisí zcela na stupni spojení s Kristem ve víře a lásce.* „Nikdo nepřichází k Otci leč jen skrze mne,“ (Jan 14, 6.) praví Pán. Víte, že všechno můžeme začítí, pokračovati a končiti s Kristem. Jsem-li s Pánem Ježíšem ustavičně spojen, mám z toho ten užitek, že nejsem jen v myšlenkách soustředěn a s Bohem spojen, ale *jsem účasten všech zásluh, kterých Kristus Pán svými výkony jako Bůh a člověk získal.* Žije-li někdo jen v přítomnosti Boží, chybí mu účast na zásluhách Ježíše Krista. Vycházím na př. a modlím se: „Pane, i Ty jsi cestoval, popřej mi zásluh, kterých jsi tím získal!“ Vyučuji nebo učím se, všechno dělám s ním. Pán Ježíš také pracoval. Jdeš-li k dětem nebo k nemocným, říkej: „Pane, nauč mne s dětmi - s nemocnými tak zacházeti, jak jsi Ty s nimi zacházel. Ušetři mi z těch zásluh, kterých jsi získal, když jsi se k dětem - k nemocným - snížil. - Nekonečné zásluhy Kristovy jsou zde, a my pošetilci necháváme je ležeti ladem! ...“

4. Modlím se rozjímavě a vnitřně.

Právě pro řeholní sestru má veliký význam t. zv. modlitba rozjímavá nebo vnitřní. Usebranost a rozjímavá modlitba musí býti tak spjatá, že nesmí nastati skutečné přerušení, když jdu od práce k modlitbě, a

modlitba je jen oficielním projevem smýšlení a nálady mé duše. Při práci jsem tak soustředěn v myšlenkách jako při modlitbě. Při práci nemám však kdy, abych vše vypověděl. Mnozí řeholníci a kněží praví, že nemohou rozjímati. Nevědí, jak mají rozjímati. Jak se to má s rozjímáním nebo vnitřní modlitbou? Pán pravil: „Když se modlíte, rcete: Otče náš . . .“ Nepraví: Uvažujte. Mnohá sestra čte rozjímání; jest to snad článek víry - neví si s ním rady; brzy je její zásoba myšlenek vyčerpána. - Rozjímání nemá býti suchopárným uvažováním nýbrž modlitbou. Pamatujme si: modlitba začíná teprve, když prosíme. - Snad se i srdce trochu rozechvěje, když budete uvažovati. Uděláte snad i předsevzetí, ale modlitba to ještě není. Musíte Boha chváliti, jemu se klaněti, děkovati, jej prositi atd. Měl-li bych rozjímati o pravdě víry, začal bych s Pánem rozmluvu, tykal bych mu a řekl: „Dobře jsi to učinil, Pane. Rci, proč jsi to tak udělal?“ Pak mluvím s ním o svém hříchu, své ubohosti, surovosti, ničemnosti, nízkosti . . . Pak jej volám za svědka: „Viděl jsi, Pane, jak jsem byl včera rozčilen proti té a té osobě? . . . V čem to vězí, Pane, řekni mi?!“ Čím více se budeme chovati k Pánu jako děti, tím to bude lepší. U Pána neplatí mudrování. Mohu se jen lidským způsobem vyjadřovati. - Mnohé sestry-učitelky znají na př. své žákyně jako svou kapsu. A tu přijde děvčátko a něco jí pošeptá. Rád bych viděl učitelku, která by

z toho projevu důvěry neměla radost. Co na tom vlastně záleží? Tak maličké devítileté dítě! A přece! - Když to má takovou cenu u lidí, proč by to nemělo platiti též u Pána Boha? - Musím však říci: Kdo se naučil dobře a zbožně mysliti, tomu se daří při rozjímání mnohem lépe. - Mnohá sestra neví, co má při rozjímání začíti. Proto pravím, *čtěte Písmo svaté!* Čím lépe poznáte Pána, tím lépe budete rozjímati. Já také nedělám při každém rozjímání nová předsevzetí. Zůstávám dlouho při starém předsevzetí a hledím jen, abych s Pánem Bohem dobře vycházel, a pak přijde mé osvědčení při denní práci. - Nyní jest na vás, abyste s Pánem Bohem uzavřely smlouvu . . . „Pane, sejdu se s tou a tou sestrou; Ty víš, že mi jde na nervy.“ Víte již, kterých chyb se tu dopouštíte. Nyní to vyjednejte úplně s Pánem. Pak máte snadnou práci a hračku při partikulárním zpytování. „Jak jsem se chovala dnes? . . . Byl's Ty, Pane, obsahem mého života, mých myšlenek? . . . Při umývání, ranní modlitbě, při mši sv., při styku s jinými, ve škole, v nemocnici? Tak uděláte výborně partikulární zpytování svědomí.“

MODLITBA Z DUCHA SVATÉHO

1. Modlitba z Ducha sv. jest potřebná.

Modlitba musí být působením Ducha sv. Málo o tom uvažujeme. Podle učení Kristova jest modlitba jedním z nejlepších prostředků milosti a to nejen ústní, nýbrž také a to především vnitřní modlitba, jejíž významnou částí je rozjímání. Modlitba není tak důležitá jako mše sv. nebo sv. přijímání nebo svátost pokání; ale přece nevyhnutelně potřebná. Účinek se řídí podle mé dispozice. Kdo nepěstuje modlitbu, obzvláště modlitbu rozjímavou, dosahuje jen obyčejných milostí, když na př. se modlí oficiem, poslouchá mši sv., kázání, nebo přijímá rozhřešení. Chce-li obdržeti více milosti, musí přibrati na pomoc rozjímání, které udržuje v srdci ustavičně oheň; jen jiskřičky třeba a zase vzplane.

Co je modlitba rozjímavá? Rozmluva dítky Božího s Otcem působením Ducha svatého. Toho nezná člověk smyslný. Dítkami Božími jsme se stali skrze Krista a jeho milost; a opírajíce se o něho, zůstáváme jimi. Tak přijdeme k Otcovi. V tomto přesvědčení jsem povznesen a má modlitba jest jiná, poněvadž vyvěrá z jiného základu.

Ještě něco! Pán Ježíš chce, abychom se modlili v duchu a pravdě. A sv. Pavel píše: „I Duch spolu přispívá slabosti naší. Nevíme totiž, zač bychom se měli modliti, jak

jest potřebí; ale Duch sám se přimlouvá za nás za všechny vzdechy nevyslovenými.“ (Řím 8, 26.) Bez působení Ducha sv. se nemůžeme modliti. „Přijali jste ducha synovství, ve kterém voláme: Abba, Otče“ (Řím 8, 15.) Musí ve mně působiti Duch sv. při modlitbě, jinak se nemohu modliti.

2. Modlitba z Ducha sv. nezáleží v napodobení nějaké metody.

Jak se mám tedy modliti? Když s někým mluvím, poslouchám, co mi praví, a odpovídám. I Pán Ježíš mluví ke mně - co mu mám říci? Totéž, co milující duše říká tomu, o kom ví, že ji miluje. Nezáleží tedy tak velice na tom, abychom hledali nějaký návod. Ptáme-li se po nějakém návodu, selhávají všichni duchovní učitelé; udávají nám sice cestu, ale nechťejí nás k ní vázati. Rádi bychom věděli, jak velicí světcové to dělávali v tichých hodinách modlitby, ale o tom nic neslyšíme. Nejlepším návodem k rozjímání je, mluvit s Pánem Ježíšem, jak nejlépe umíme. Žádný člověk to nepochopí, byť měl i největší přirozené schopnosti. - Podivujeme se způsobům, jak Pán vede duše. Ale jsem vám tou radou, abyste se nedržely otrocky vždy toho neb onoho návodu, nýbrž jen tak dlouho, až naleznete svou vlastní cestu. Každou duši vodívá Duch sv. *Jak Duch sv. vede každou duši, tak at' mluví s Otcem.* Každá duše má svou míru milostí, jakou Kristus Pán jí daruje.

Jest volno Pánu, jak mne chce vésti a kolik milostí mi chce uděliti. Je v tom naprosto volný. - Jsem spokojen s tím, co a jak mnoho mi udělí.

Jedna duše je na cestě očištné, jiná na cestě osvícení, třetí na cestě spojení. Podle stavu duše se řídí i její nálada. I úřad tu rozhoduje. Podle toho všeho, obzvláště podle své vůle, rozděluje Pán své milosti.

3. Předpoklady pro modlitbu z Ducha sv.

Chci-li rozjímati, musím mít potřebné asketické předběžné vzdělání. Uvažování samo není modlitbou. Rozjímání začíná být modlitbou, když začnu rozmlouvati s Bohem. „Pane, nauč nás se modlití! *Je-li srdce vypráhlé, pak přijdi Duchu sv., učiteli modlitby, nauč mne se modlití, jako Ježíš naučil apoštoly se modlití.*“

Musíme se ze srdce modlití s milující vírou. Když jako dítě Boží stojím před Otcem, nezapomínám na rozdíl, který jest jako propast hluboký. Proto jsem uctivý a pokorný u vědomí své nehodnosti. Ale z této pokory vyvěrá pevná důvěra. Neboť jako dítě Boží mám nárok na vyslyšení. Pán Ježíš praví: „Budete-li zač prositi Otce ve jménu mém, dá vám.“ (Jan 16, 23.) Tedy opírajíce se o mne, obdržíte. Tak musím přijít k Pánu, tak musím se modlití o všechno, čeho potřebuji pro svou duši, pro svůj úřad. Tak se modlím správně. Pak mi není modlitba obtíž, nýbrž radostí.

Pán Ježíš praví: „Proste, a vezmete, aby radost vaše byla úplná!“ (Jan 16, 24.) Začněte hned po sv. přijímání rozmluvu s Pánem - skromně a pokorně. Nevažte se na metodu. Na metodě při modlitbě nezáleží, nýbrž na tom, jak můžeme nejlépe s Pánem rozmlouvati.

Duchem modlitby je působení Ducha sv. To mohu poznati na tak mnohých duších, které jsou naplněny duchem modlitby. Nikdo si toho sám nemůže dáti. K působení Ducha sv. se připojuje utrpení lásky: Duše je uvržena do takové suchopárnosti, že se jí zdá nemožným, aby to snesla. Kéž hodně takové suchopárnosti nás naplní! Tím roste láska. - Duch modlitby nemá jiného cíle, než rozmluvu s Otcem, opíraje se o Ježíše Krista. Duše má mu říci, jak jej miluje... Dodávám ovšem k tomu: „Vidíš-li, Pane, že se klamu, pak učiň, aby tomu bylo jinak.“ *Podstatným znamením ducha modlitby jest: Pánu Ježíši ničeho neodpíratí!* Budu čekati a pokorně hledati cestu, kterou Duch sv. pro mne ustanovil.

Mnohé duše bědují, nevědí, co by Pánu Ježíši řekly. Odkud to? Mají málo asketického vzdělání a málo vědí o zevnějším světě; znají jen své „já“, svůj úzký obzor a o velikých zájmech Kristových nevědí ničeho. Mám věděti, jak to vypadá venku v Církvi, abych mohl o tom s Pánem Ježíšem mluvit. Jsou to přece jeho zájmy; a když mi leží na srdci, dokazuji mu tím svou lásku. Pouhé uvažování není ještě modlit-

bou, rozjímáním. A když jsem rozjímání ukončil, vzpomenu si na hlavní myšlenky při mši sv. a rozmlouvám s Pánem Ježíšem o svém rozjímání.

Musím i přes den soustřediti myšlenky. Kdo to nedělá, nedosáhne ducha modlitby. Když jest Duch sv. ochráncem ducha modlitby, jest mi dávatí pozor na Ducha sv. Jest utrpení lásky, ale také radost lásky. Chce-li mi Duch sv. říci, co mám dělati nebo čeho se varovati, tu buď poslechnu nebo ho odбудu, ježto jest mi nemilé dělati, čeho ode mne žádá. To je největší urážka, kterou Duchu sv. mohu způsobiti. Sv. Pavel praví: „Nezarmucujte svatého Ducha Božího!“ (Efes. 4, 30.) - *Nejsem-li usebraný, nemohu slyšeti, co Duch sv. praví. Ani nepozoruji jeho hlasu.* Proto mnozí se čtyřicet roků zpovídají a přijímají a přece se dopouštějí vždy těchže chyb. Nejsem-li usebraný, nepoznávám vůbec svých nedokonalostí a nepoznávám obětí, které bych měl přinéstí. Má usebranost musí býti taková, že ostatní modlitby (oficium atd.) jsou jenom hlasitým přerušením mé obyčejné vnitřní modlitby. To je umění! Toto spojení jest provésti tak úzce, tak vroucně jak jen možno. Mnozí světcové to daleko přivedli. Jest to dar Boží. Ale musím se namáhati a Duch sv. bude mé námaze žehnati.

Neodpírejme ničeho Duchu sv. Když tento hlavní zákon duchovního života splníme, budeme denně vzestupovati. Pak se neprohřešíme proti lásce, nebudeme ne-

spravedlivě, chladně souditi a se snažiti, abychom tu nebo tam dospěli. Neodpírejme ničeho Duchu sv., čeho žádá!

USTAVIČNÉ DLENÍ V PŘÍTOMNOSTI BOŽÍ - PODSTATOU DUCHOVNÍHO ŽIVOTA

Každá řeholnice touží asi postupovati v duchovním životě. Chci vám proto krátce podati několik základních pravidel o styku s Pánem Ježíšem. Vím, vykonáváte podle řeholních stanov hodinovou modlitbu, ale tvrdím, že to pro duši toužící po dokonalosti nestačí. Rozjímání vaše, promluvy při duchovních cvičeních, vše se odnáší k t. zv. uvnitřnění, k ustavičnému bytí v přítomnosti Boží. Všichni asketové jsou za jedno v tom, že jen duše usebraná prospívá, rozptýlená však upadá do hříchů. To poznává vám každý večer, když zpytuji svědomí a táži se, proč jsem zhřešil. Nebyl jsem spojen s Pánem Ježíšem. *Podstatou duchovního života je ustavičný život v přítomnosti Boží. Jak to děláme? Jak můžeme vše, i to nejmenší konati v přítomnosti Boží? Co vám tu podávám, je výsledkem dlouhého rozjímání. Mám dva způsoby.*

1. Život v eucharistické přítomnosti.

Když se ráno probudím, je mou první myšlenkou: „Spasiteli můj, děkuji Ti, že jsi mi popřál dožítí se tohoto dne. Mohu Tě tedy zase spatřiti a přijmouti v nejsvětější Svátosti. Jinak byl by mi tento den

lhostejný.“ Tak zahajuji den eucharistický. Pak se připravuji na ranní modlitbu, mši sv. a sv. přijímání. Celé ráno žiji z přijatého sv. přijímání. Jdu pak po své denní práci, která mi připadá snad jednotvárnou. Mnohé pokušení mne přepadne: „Můj Bože, jak dlouho bude tato věčná jednotvárnost...?“ Hned odpovím: „Pane, téměř dva tisíce let přebýváš ve svatostánku; nikdy jsi ještě neřekl: Jak dlouho ještě!“ Zmocní se mne skličenosť: „Spasiteli, kolik jsi Ty snášel a vytrpěl; ve svatostánku se modlíš bez ustání a čeho jsi dosáhl? A já bych neměl býti s to, abych to snesl?“ Tak to dělám až do poledne. Při partikulárním zpytování se táži, jak vypadal můj eucharistický život. Až do večera žiji z budoucího sv. přijímání. Tu přijde nové pokušení: „Můj Spasiteli, měl bych Ti zítra nabídnouti tak poskvrněné srdce? Nikoli; můj Ježíši, to se nestane.“ - A poslední myšlenka večer: „Můj Spasiteli, děkuji Ti za tento den, za každý okamžik, který jsem ztrávil před svatostánkem a v duchovním spojení s Tebou. Dáš-li mi se dožítí rána, bude to zrovna tak. Chci žítí, abych Tě v nejsvětější Svátosti viděl a přijímal. Tak to číňte i vy, milé sestry!

2. Život v ustavičném spojení s úmysly a výkony Ježíšovými.

Pán Ježíš mohl vzítí na sebe přirozenost lidskou bez slabostí, aniž by byl unaven,

hladov, žízniv. Ale chtěl nám býti kromě hříchu úplně roven. Všecky tyto pokořující zážitky přijal k vůli nám. Získal tím nekonečných zásluh u Boha. Tyto poklady jsou mi uchovány, a mohu si jich získati a přivlastniti. Vstávám na př. ráno. Vtom okamžiku se modlím: „Spasiteli můj, své vstávání spojuji s Tvým. Ty jsi také vstával a získal jsi mi tím nekonečných zásluh. Daruj mi něco ze svých zásluh!“ Nutím se tím k usebranosti a oddaluji od sebe roztržité myšlenky. - Totéž činím, když se umývám, oblékám, když jdu do kaple. Když jsem přišel do kaple, jsem již bohatý. - Pak se začnu modliti. I při tom se spojuji s Pánem Ježíšem, obzvláště při mši svaté, která jest nevyčerpateľnou studnicí milosti. Záleží na mně: Míra mé zbožnosti jest i měrou milosti, kterých se mi dostává. - Obzvláště od pozdvihování do přijímání chci býti zbožný: ve víře, ve spojení s obětujícími se Kristem, v klanění se s anděly, kněžími, řeholníky. „Pane Ježíši, rád bych se Ti klaněl, jak bych jen mohl a měl. Přál bych si přivésti všechny slabé, lenivé, nevěřící, aby se Ti klaněli. Děkuji Ti, že jsem se narodil katolíkem, díky Tobě za všechny milosti, za každé napomenutí, za každé pokušení, kterého jsi mne zbavil, za každou oběť, za každé utrpení.“ Oddám se i myšlenkám smírným: „Spasiteli můj, co mám Ti nabídnouti, abych napravil, čím jsem se provinil. Kéž bych to dokázal! Desetkrát bych obětoval za to život svůj!

Kéž bych mohl odčiniti také hříchy jiných! Na usmíření obětuji Tvou drahocennou Krev a všecko, co jsi vytrpěl a ještě trpíš. K tomu příkládám své malé bolesti a strasti. Rozmnož je svými zásluhami, kterých jsi mi svými ctnostmi dobyt.“ Nezapomínám ani na modlitbu prosebnou, na modlitbu za papeže, aby ho Bůh sílil a těšil, za vlast, za všechny biskupy, kněze, řeholníky, řeholnice, za všechny hříšníky, všechny nešťastné, za své rodiče a svěřence. Přidám k tomu i své vlastní prosby. Tak se můžeme modliti i při návštěvách v kapli.

Po mši sv. snídám. „Spasiteli můj, spojuji své jídlo s jídlem Tvým, ušetřfi mi něco ze svých zásluh!“ - Nato jdu po své práci. „Spasiteli můj, spojuji svou práci s Tvou prací.“ Pane Ježíši, pozoruj má slova, mé pohledy a výkony.“ Mezi hodinou stačí rychlý, bleskovitý pohled k nebi, abych se opět s Pánem Ježíšem spojil. Taktéž při odpočinku. Takovým způsobem jsem večer nekonečně bohatý na zásluhy. - Kdyby mé srdce tyto zásluhy vidělo, jávalo by radostí. Kolik bych ztratil, kdybych nežil takto! A kolik získávám, když si den takto upravím! Když se v noci probudím, spojuji se hned modlitbou s Pánem Ježíšem. I utrpení tělesné a duševní měli bychom s ním spojovati! Výsledky jsou nejvyš oblažující: Duševní můj majetek roste, množí se vnuknutí. Slyším pořád, jak Pán Ježíš se mnou mluví. Tak se spojujte i vy s Pánem a poznáte, že s Pánem Ježíšem žiti jest rájem a radost!

SVOBODA DÍTEK BOŽÍCH

1. *V čem svoboda nezáleží.*

Nemluvíme o osvobození od hříchu těžkého. Kdo se neosvobodil od hříchu těžkého, nestojí ještě ani na prvním stupni zbožnosti. Svoboda dítek Božích není ani tupou oddaností, s jakou všechno přijímám, poněvadž mi nic jiného nezbyvá. Otupělá mysl není svatostí. Žádný světec nebyl otupělý ve svých bolestech, naopak, právě svatí vše velice cítili.

2. *Svoboda dítek Božích jest úplným odevzdáním se do vůle Boží.*

Modlíme se denně: „Posvěť se jméno Tvé!“ To znamená: „Pane, nejdůležitější v životě mém jest, abys byl oslaven; co pro mne zbývá, nemá významu. Nezáleží na tom, zda jsem uznáván nebo ne, milován nebo ne. Když jen Ty jsi ctěn a milován!“ Denně se modlíme: „Přijď království Tvé!“ Když chce Bůh založiti království své v mém srdci, musí mi také panovati bez překážky, svobodně. Modlíme se dále: „Buď vůle Tvá jako v nebi tak i na zemi!“ Máme-li plniti vůli Boží, pamatujme si toto: Kdo se tato slova modlí a svou vůli chce prosaditi proti vůli Boží, prohřešuje se nepravdou. Zase tedy pravda maličká a jak je důležitá pro duchovní život! - Ne-

dosáhnete-li svobody dítek Božích, nedosáhnete ani klidu v srdci. Tažte se: „Jsem spokojena s tím, co mám, s duševními dary, se zdravím, schopnostmi, jsem spokojena s úřadem, který zastávám, spokojena s břemenem a obtížemi jeho, které mi ukládá, s pokušeními . . . ? A se vším, poněvadž jest to vůle Boží?“ - Když vidím lidi zdravější a chytřejší než já, neznepokojuje mne to? Ani se na ně nedívám, poněvadž si říkám: „Pro mne je to tak nejlepší. Bůh nemá ani miláčky ani pastorkyně. Když jsem také méně dostala, jsem pastorkyní Boží! Bůh nedělá nic zbytečného, proto, co mi bylo přiděleno, jest mi potřebno, při nejmenším užitečno. Jinak by to Pán Bůh nebyl udělal. - Jiným jde vše lehčeji, pohodlněji, mně to nevádí.“ To je svoboda dítek Božích. Když jste se dopracovaly milostí Boží k této svobodě, jaký klid, jaká radost naplní vaši duši! Nepovstane u vás ani žárlivost ani závist. Nereptáte, nestěžujete si, nenaříkáte. Hledíte, abyste plnily podle možnosti vůli Boží. - Ale která sestra může vždy říci: „Učinila jsem všechno, co jsem mohla?“ Snad veliký světec, my však nikoli.

3. *Praktická otázka vzhledem k svobodě.*

Abych byl praktickým, táži se: „Smím prositi o větší moudrost, než mám?“ Ano. Paní, která jest chytrá, ale též zbožná, pravila mi kdysi: „Chcete-li posouditi ženy, pama-

tujte si toto: Je-li některá krásnější, chytřejší, zbožnější než jiná, to je u ženy všechno! Každá by měla vložiti teploměr do svého srdce a se tázati, zda se to u ní shoduje." Dospěl-li jsem k svobodě dítek Božích, jsem spokojen s tím, kolik jsem od Boha obdržel na kráse, na moudrosti. Kdo má příjemnější zevnějšek, jest u lidí snad více uznáván a já se svým hranatým zevnějškem zůstávám seděti. On jest ctěn, a já přehlížen, dobře, ať se tak děje. Mám-li svobodu dítek Božích, nic si z toho nedělám. Když on stojí a já sedím - fiat, staň se; když to chce Pán Bůh, chci to také. Smí tedy sestra prositi o větší moudrost? Zajisté. Musí se snažiti, aby byla moudřejší, obzvláště pokud se týče úřadu a povinností, aby byla čím dále vzdělanější, ale jinak je dobrá sestra spokojena s tím, co obdržela. A nyní o zbožnosti! Kdyby snaha naše státi se zbožnějšími a lepšími se tak dařila jako na př. spravování punčoch, bylo by to snadné umění. Státi se dokonalejším a napraviti hříchy je práce pro celý život. Sami to nedokážeme. Milost Boží musí nám pomáhati, a také s tou námahavou prací musíme býti spokojeni.

„Mohu lidi milovati?“ tážete se . . . *Musíte* milovati všechny, ale nikoli všechny stejně. Otce a matku musíte více milovati než jiné. Mohu lidi zvláště a ve větší míře milovati? . . . Když láska tato vychází skrze Ježíše Krista, t. j. když by to Pán Ježíš mohl viděti, slyšeti, cítiti, pak ano. Mohu svého

zповědníka milovati? Ovšem. Dospěla-li sestra k svobodě dítek Božích, bude Bohu děkovati, že jí dal zповědníka, který více zná než ona a výše stojí než ona; neboť kdyby nestál výše než ona, nemohl by jí dále přivesti. V tom záleží svoboda dítek Božích. Ale varujte se důvěrného přátelství se světskými osobami!

Ještě jedna otázka! Mohu prositi, aby Bůh odvrátil ode mne utrpení, nemoc, neúspěch při vyučování, u nemocných? Zajisté! Nečinil toho i Pán Ježíš? Ale Pán Ježíš o to neprosil, jakoby nechtěl trpěti, nýbrž ze soustrasti k nám. - Nyní vidíme veliký rozdíl mezi tím, kdo má svobodu dítek Božích a kdo ji nemá. Omilostněná Panna z Konnersreutu má svobodu dítek Božích. Tu přijdu však k sestře. Leží v bolestech již dlouho. Je spokojená, trpělivá. Znepokojuje ji však něco a stěžuje si: „Hleďte, jakou mám starost, musím ležeti, bez práce, nadarmo, nemohu pracovati. Ostatní se musí dřít a nejhorší při tom je, že se musejí i se mnou trápati.“ Tato sestra nemá ctnost svobody dítek Božích. Kdyby jí měla, bylo by jí lhostejno, zda ji Bůh nechá pracovati nebo ležeti zahálčivě, jak se domnívá. Když ji vůle Boží připoutala na lůžko a ona nečinně leží, a když by to vše přijímala trpělivě, poněvadž Bůh tak chtěl, měla by svobodu dítek Božích. - Vidíte rozdíl mezi tím, kdo tuto ctnost má a kdo ji nemá.

Jiný příklad! Uminím si, že se budu mo-

dliti breviř. Mám také chuř k tomu. Těším se, že se pomodlím nábožně. Sotva jsem však poklekl, přijde někdo. Ve mně už to začíná bouřit. Ale hned se přemohu; odložím breviř a myslím si: je to stejné, zda se modlím teď breviř, anebo posloužím bližnímu. Neboť stalo se z vůle Boží, že ten člověk ke mně přišel. Kdo nemá svobody dítek Božích, krouť nervosně hlavou, ale vstane přece; vidět na něm rozmrzelost, je netrpěliv. „Rychle! Rychle!“ praví, „nemám kdy!“ - Nestává se to také vám, milé sestry?

4. Překážky svobody.

Před dvěma věcmi jest se nám míti na pozor: 1. Před jistou *nestálostí*. Úřad, který nám byl svěřen, jak se mnohdy domníváme, přesahuje naše síly, schopnosti, a myslíme, že jiný úřad by byl lepší. To je klam. Co pro mne představení určili, je pro mne nejlepší. Ovšem, byl-li mi svěřen úřad, o němž vím, že ho spravovati nedovedu, jest mou povinností představené upozorniti. Trvají-li však představení přece na tom, má Pán Bůh dosti prostředků, aby mé nedostatky doplnil.

2. Druhou překážkou této ctnosti jest: Mnohé sestry se *zotročují ve svých zbožných cvičeních*. Mnohé rozjímají denně celou hodinu a konají denně křížovou cestu. Nedokáží-li toho někdy, jsou nešťastné. Musím plniti své povinnosti, vykoná-

vati své pobožnosti, ale když jde o službu lásky, mohu a mám pobožnost přerušiti. I světcové se tak chovali. Sv. Karel Borom. náležel k nejprísnějším svatým. Když měl dvacetři leta, byl již arcibiskupem v Miláně a zůstal jím až do svého čtyřicátéhošestého roku. Po celou tu dobu byl jen dvakrát v domě otcovském; po prvé, aby pochoval svou matku; po druhé, aby urovnal spor mezi bratřimi. Tak se umrtvoval, že nás to naplňuje podivením. Tu vypukla reformace. Co udělal světec? Šel ke svým Švýcarům a popíjel s nimi víno, co doma nikdy nedělal. Aby si získal přízeň Švýcarů a je odvrátil od reformace, zrušil své zásady. -

Právě tak přísným byl sv. Ignác. Jeho duch je ztělesněn v řeholi řádu Tov. Ježíšova. Vše jest tu přísné. Celý svatý týden je přísný půst. Sv. Ignác onemocněl, lékař nařídil, aby ulehl, dobře jedl a denně požíval maso. Příští den byl Zelený čtvrtek - půst! Na Zelený čtvrtek měl ležeti v posteli a jísti maso! To bychom snad neudělali?! Kdo má svobodu dítek Božích jedná jinak. Sv. Ignác jedl maso.

Když budete míti svobodu dítek Božích, uvidíte, jaké máte bohatství. Poznáte, že se nikomu na světě tak lehce neslouží, jako našemu Pánu a Spasiteli Ježíši Kristu, jenž buďž veleben na věky. Služme Pánu neúnavně a radostně, i když musíme své přirozenosti činiti denně násilí! Naslouchejme Jeho hlasu, pak bude lhostejno, zda

jemu sloužíme vyprahle nebo omilostněně. Aby úcta jeho se šířila, je hlavní věcí. Co pro mne zbývá, je vedlejší. - Při pozdvihování obětujte svou přirozenost a své žádosti a položte vše vedle oběti Ježíšovy! - Kristus Pán v nejsvětější Svátosti není jen nám pro radost a jako majetek, ale také, aby byl naší obětí u Otce, abychom s ním svou nedostatečnou oběť spojovali a tím jí dodali větší síly a ceny.

DOBROTA LIDSKÁ: JEJÍ PODSTATA A APOŠTOLÁT

1. Podstatná známka dobroty.

Objasnil jsem vám již obsah a přísnou povinnost velikého přikázání lásky a řekl, že od něho závisí náš celý poměr k Bohu. To jest jeho poslední a největší přikázání. Pamatujme si dobře slova: „Toto jest přikázání mé! (Jan 15, 12.) A nyní chceme rozjímati o podstatném znaku této lásky, o dobrotě; ačkoli se musím poctivě přiznati, že, co vám budu přednáseti, sám ještě nemám. Těm z vás, které mají tento veliký poklad dobroty, blahopřeji, neboť jsou to malé světice. Jak těžko jest dosíci dobroty, může říci jen ten, kdo se vážně o to snažil. Mohu míti výtečné vlastnosti, jsem s to, abych cídil svému komorníkovi botky, ale dobrotivým ještě nejsem. Jsem vlídný, ale dobrotivý nikoli. Jsem s to, abych peníze, které mám, rozdal, ale dobrotivý proto ještě nejsem. Jsem s to, abych každému odpustil, ale dobrotivý nejsem. Jsem s to, abych celé noci se namáhal a staral, jak bych tu nebo onu duši z nouze vytrhl, ale dobrotivý nejsem. Jak je to tedy s dobrotou? Dobrotivým býtí není nic jiného, než činiti, co Pán Ježíš poručil: „Všecko, co chcete, aby vám lidé činili, i vy činite jim.“ (Mat. 7, 12.) Musím se tedy k jiným chovati tak, jak toho sám sobě přeji. Zkuste to jednou a

uvidíte, jak je to těžké. *Dobrota jest skutečná, poctivá přizeň, kterou si sám pro sebe přeji. Dobrota jest praktická, účinná srdečnost.* Jest ustavičná, velkodušná snaha dělati jiným radost, radost vnášeti do světa, slovem: zastupovati ve světě a podporovati zájmy Boží a umenšovati hříchy - v tom záleží dobrota. Jak je to těžké! A přece nemohu jí postrádati a musím se v ní cvičiti, chci-li Krista následovati. Jest téměř jádrem ctností Kristových. - Pán Ježíš měl všechny ctnosti v nejvyšší míře. Byl moudrý, shovívavý, trpělivý, poslušný, a přece nepraví: Buďte poslušní, jako jsem byl já, nýbrž praví: „Učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorný srdcem!“ (Mat. 11, 29.) To právě myslím: Pán Ježíš jest dobrotivý srdcem. Tichost - pokora a dobrota splývají spolu. Nepravil: Učte se ode mne stavěti světy, řídit hvězdy, nýbrž učte se býti tichými a dobrotivými. Když světští lidé - a ne neprávem - v nás spatřují tvrdé a při nejmenším nedobrotivé lidi, zavinili jsme to často sami, zavinili svým nedobrotivým stykem se světskými lidmi. Vycítili, že je považujeme za něco méněcenného, že myslíme, že jsme vysoko nad nimi. Proto jednáme také s nimi často s jakousi povznešenou blahosklonností. Dávejme na to pozor!

2. Dobrota dodává mysli osamotnělým a rozmrzelým sestrám.

Dobrota je neúspěšnější pomocnicí Prozřetelnosti. Pán Bůh nepracuje všechno na světě sám, ale nechává nás spolupůsobiti. Jaká to čest pro nás! Vlastním účelem stvoření světa jest přece, dělati lidem radost, pokud to slzavé údolí pozemské dovoluje. Člověk maří ovšem sám vždy nejlepší úmysly Boží a připravuje si osud, který Pán Bůh nechtěl. Pravím dokonce: Tři pětiny všeliké bídy, zlosti, mrzutosti, neštěstí jsme zavinili sami. Pán Bůh to nechtěl. Hlavní příčina vězí v tom, že se chováme k sobě navzájem tvrdě, nedobrotivě. Obzvláště klášter by mohl býti oasou, chrámem míru a Ducha svatého, kdyby řeholníci byli všichni dobrotiví. Život je sám o sobě břemenem. To nesmíme nepoznávati. Ano ještě více. Hleďte: Ustavičně jsme v nebezpečí, že zhřešíme a klesneme; není to hrozné břímě, které nás tíží? A divadlo to vidíme kolem dokola. Všichni, které vidím kolem sebe, jsou chybuující, vpravo vlevo samé poklesky. Vidím chyby i na svých představených, k nimž mám pohlížeti s úctou. Jak tíží toto vědomí! K tomu všemu přidružují se vlastní chyby a činí to ještě horším. - A hleďte, jsou i sestry ve velké klášterní společnosti, které jsou osamocené a roní hořké slzy, poněvadž nemají na světě nikoho a přece mají kolem sebe samé dobré sestry, které se

obětují, pilně se modlí a poctivě se snaží. A přece úplně osamotněly. Proč? Ano, nejsme dosti dobrotivými. Tu se uchopí sestra něčeho horlivě a energicky, ale nevidí ani jediného přívětivého, povzbuzujícího, příznivého pohledu; neslyší milého slova, ne, zachází se s ní drsně, kritizuje se ostře a žárlivě, mrzutě pohlíží se na její práci. A následek? Sestra se vzdá všeliké naděje, ustoupí, mrzí se a jest roztrpčena. Kdyby byla našla povzbuzující slovo, láskyplný pohled, kolik by byla vykonala! Když přijde na př. sestra z noviciátu, jest přece mladým zajíčkem. Kdyby místo odsouzení slyšela v pravý čas povzbuzující slovo, jaká by to byla pro ni slast a radost k nepopsání! Když takové dítě bývá povzbuzováno, jde do ohně. - Ale nejen mladé sestry potřebují toho, ale všichni . . . Když sestra toho nenajde, ochabne. To je pak ona osamělost, z níž se vyvine rozmrzelost. Není to správné, ale lidské. Na konec ztratí úplně odvahu. Byla-li duše zachváčena tímto neduhem, musíme se o ni strachovati. Opustí ji všechna naděje a těžko lze ji napravit. Výmluvnost zpovědníkova a všechna jeho péče nedovedou z této pasti vysvoboditi duši, která ztratila odvahu. Duše takové se nic nedotkne. A kdyby jí Pán Bůh dopřával celé proudy milostí, vše nadarmo. - Má-li taková duše býti obrácena, musí jí Pán Bůh skutečně dobývat a deštiti na ni milosti týdný, měsíce ano často roky; posílati jí dobré lidi, kte-

rým důvěruje, a jimi jsouc vedena, namáhavě pomalu pak povstává. Ovšem, dospěti k té výši jako dříve je takové duši téměř nemožno. Tak se stává, když chybí v pravý čas dobroty. Představená musí tu býti velice opatrná. - Vlastní škodou jsem byl poučen: Nikdy nesmím jiné, jejich schopnosti a práce posuzovati podle sebe. Přijde-li někdo a stěžuje si na zatížení a námahu a přirovnám-li to k tomu, co jsem dříve sám konal a konati musil, hned mne napadnou štiplavá slova: „Vy, mladí lidé, jste lenoši, nechcete nic snášeti!“ To není dobrotivé. Ne tak! Napřed vyslechnouti! K tomu třeba velikého sebezáporu a veliké dobroty. Obzvláště je těžké býti klamnou a neupřímnou a musíme říci přece ještě nějaké povzbuzující slovo.

3. Dobrota povznese sestry, které vnitřně se svým nadáním ztroskotaly.

Ještě něco, co se často stává. Patří také k tragice života, že mnozí lidé mají vlastnosti a vlohy, kterých nikdy nemohou použítí a využití, které jdou s nimi do hrobu. Jest tomu tak a mnohé mladé duše se roztráštily na tomto úskalí. Školní sestra má ty a ty schopnosti a sedí v opuštěné vesnici, musí snad vyučovati ve škole poloviční blbečky a cítí v sobě docela jinou schopnost. Jak často se to vyskytuje v klášteřích! I vy máte snad schopnosti, kterých nikdy

nevyužijete, ať jde o školu, ošetřování nemocných nebo vůbec o nějakou lidumilnou činnost. Kolik sester tu složí ruce v klín a myslí si: „Co na tom, ať to jde, jak jde, úplně je mi lhostejno, zda to jde vpravo nebo vlevo.“ To je nebezpečné jednání. Najde-li duše v těchto kritických okamžicích dobrou, soucitnou duši, blaze jí; nenajde-li, je ve velikém nebezpečí. Duše se trápí myšlenkou: „Proč dal mi Pán Bůh schopnosti, když jich nemohu využít?“ Pro takové duše mám tu odpověď: *Pán Bůh dal ti tyto schopnosti, abys měla něco, co bys mu obětovala.* Blaze ti, když se tím upokojíš! Když s úplnou odevzdaností řekneš: „Ano, Pane, nezáleží na tom, že schopnosti mám, nýbrž, abych Ti je položila k nohám.“ Když všechny takto postižené tak budou mluvit, unikly velikému nebezpečí. - Vyskytne-li se tak ubohé, zlomené srdce, které se nechce povznést, užívá Pán Bůh obyčejně dobroty lidské. Toto dítě potřebuje dobroty. Tu musí Pán Bůh vyhledati někoho, který jest pak nástrojem božské Prozítelnosti, aby vždy zase pozdvihl zarmoucené. Jak nezměrně veliká odpovědnost toho, kdo je k tomu povolán! . . . Nesmí říci: „Má leta a chytrosti dost, ať si sama pomůže.“ Kdyby právě tebe chtěl užiti Pán Bůh za nástroj pro tuto duši? Takové smýšlení je nejhorší, jaké si mohu představit. Ve svém utrpení si nemůže nikdo sám pomoci, nepomůže-li mu Pán Bůh. Když uvidím budoucně smut-

ného člověka, zarmoucenou sestru, byť byla nejmladší, najde dobré slovo dobré místo. Promluví k ní dobré slovo, pohlédne na ni přívětivě. A neřeknu-li nic jiného než: „Vy jste smutná? Pročpak?“ Více není třeba; ani slova útěchy není již třeba. Když se táži: „Jak se vám daří,“ mohu do slova toho vložit celou svou blahovůli; to stačí úplně. - Nemyslete, když je vám jednati s člověkem, který se Pánu Bohu odcizil, od víry odvrátil, že ho obrátíte poučováním a vědomostí. *Na prstech jedné ruky lze spočítat ty, kteří se obrátili disputováním; ale nelze spočítat těch, kteří byli obráceni dobrotou.* Jen svou vše přemáhající dobrotou obrátil sv. František Saleský tolik duší. Chcete-li užiti lidských prostředků, nemůžete potřebovati nic jiného než dobrotu a zase dobrotu. Když děláte výčitky a říkáte snad: „Ty zpustlé, prolhané, pokrytecké stvoření;“ nic vám to nepomůže. Dobrota pomůže a nic jiného!

4. Dobrota přemáhá sobectví.

Musíme ještě na něco jiného pamatovati, chceme-li býti dobrotivými k bližnímu. Sobectví je totiž naší hlavní chybou. Umírá čtvrt hodiny po naší smrti. Hluboké slovo s velikým psychologickým významem! Sobectví musí býti odstraněno, jinak nás čeká hrozný očištec. Nepostupuji. - Nejlepší prostředek, odstraniti sobectví, je dobrota. To nic nestojí. Býti vždy dobrotivým, stojí

sice námahu, sebezápor, sobectví. Tak se učíme dobrotou pokoře. Dobrota vytváří pokoru a pokora plodí dobrotu. Mladá zbožnost je horlivá, tvrdá, ostrá, štiplavá. Viděli jste již skutečně dobrotivého hochu, nebo skutečně dobrotivé děvče? - Ne. - Tomu se učíme, až jsme starší. Musíme se často zklamat a mnoho zkusit! Musili jsme napřed lidi poznati, hledati a nenaléztí útěchu . . . pak teprve se odhodláme býti dobrotivými. Mnozí lidé jsou již sami od sebe dobří a dobrotiví. To je však jejich přirozenost a nemá sama o sobě před Bohem veliké ceny. Co je přirozeností, musí se státi nadpřirozeností. Mnozí lidé jsou čím dále dobrotivější, ačkoli jim vlasy již zbělely. - Vězte, toho od nás Pán Ježíš žádá: Obrácení a obřastnění lidí. Když to všechno budete zachovávat, bude váš život v klášteře rájem. Nikdo se nebude smutně tvářiti, nebude v ústraní slz, nebude rozmrzelosti, opuštěnosti a malomyslnosti. To je apoštolát, kterého se Pán Ježíš dožaduje od nás a jest nejučinnějším apoštolátem. Proto nás učí Církev se modliti: Ježíši, tichý a pokorný srdcem, učiň srdce mé podobným srdci Tvému!

LASKAVÁ ZBOŽNOST

1. Musím býti ke každému bez výjimky laskavou.

Pravá zbožnost musí býti laskavá. Pravá zbožnost! Zdůrazňuji, jsou zbožnosti různého druhu. Není-li laskavá, není pravá. Poslyšte, jak si přeji, abyste to chápaly! Musím míti jakousi blahovůli ke všem lidem, i k těm, kteří mne nechtějí, kteří mne tu a tam pronásledují. Obzvláště se to odnáší k nejbližšímu okolí našemu. Nejsem povinen milovati všechny lidi stejně, a to proto, že jednoduše nemohu. Ale to mohu: *Ke všem a každému zachovati jakousi blahosklonnost*; jednomu více, druhému méně, ale nikoli chladnou, uhlazenou tvář, nikoli; musí se tu jeviti poctivá blahovůle. A musí se vztahovati i k zaměstnancům. - Pojímáme všechno vážně, čemu nás učí víra, i čtvrté přikázání, v němž je obsaženo zacházení se služebnými. V mnohých křesťanských domech nezachází se s nimi jako s lidmi, kteří dávají nám svou sílu a přijímají chladnou mzdu; jako by tím bylo vše odbyto. Ne, musíme na ně hleděti se stanoviska křesťanského.

Vynořují se mi tu různé vzpomínky. Příběh historický mohu vám vypravovati. Princezna Louisa měla komornou, které bylo od ní mnoho vytrpěti. Když kdysi princeznu česala a zacházela s hřebínkem

ne příliš jemně, řekla Louisa: „Nezapomínejte, že jsem dcerou královou.“ A komorná odpověděla pohotově: „Ano, ale nezapomínejte, že jsem já dítkem Vašeho Boha.“ Princezna na to: „Také pravda! Odpusťte, prosím!“

2. Laskavá zbožnost nezná vrtochů a zlé pomluvy.

Rád bych vás varoval před nectností, které se u ženského rodu více vyskytují než u mužského. Nesmíte býti dnes jako usmívající se modré, teplé nebe a zítra jako sibiřská zima; nesmíte ukazovati své rozmary. Jakým právem smíte si to osobovati? Ráno vstanete a jste ve špatné náladě. Ovšem, to se může státi, ale svou náladu musím přemoci. Pozorují-li, že mne něco dráždí, budu proti tomu bojovati a myslet: „Pán Ježíš vidí a slyší mne, pozoruje mne.“ Když si představím, že jsem jemu na očích, nepoddám se rozmarům.

V čem záleží tato laskavost a jak se musí jeviti? Nikdo nesmí cititi, že jsem ve špatné náladě. Řeknete snad: „Já mám nepřátele.“ Nu ovšem, není věc každého míti nepřátele. Máme vlastně málo, nebo vůbec nemáme žádných nepřátel. Když také někteří jsou nám nepřijemní, nás hrubě napadají, snad očerňují, proto nejsou našimi nepřáteli. Jest na mne, abych zapomněl vše, co se mi přihodí, co mi nepředložené slovo způsobí. - Abych užil přirovná-

ní, dělejme to jako mexikánští zlatokopové, kteří prosívají písek sítem a zlato nechávají: jinými slovy: myslím jen na dobro, které snad způsobili. I jinak mohu postupovati. Proč bych pro každé lidské slovo hned měl hlavu věšet? - Můžeme posuzovati jen podle zevnějšíku. Jsme-li velice přesní a svůj úsudek zakládáme na zevnějšíku a myslíme, že je vše v pořádku, poznáme později, že to nebylo správné. Když to vím z vlastní zkušenosti, proč bych si měl něco z toho dělati, když někdo o mně soudí nepředloženě? Proč bych se měl mrzeti? Jednou řeknou lidé, že jsem obmezený, jindy že jsem chytrák. Nesmíte se nad lidskými slovy pozastavovati a roztrpčovati. Pán Ježíš odstupuje od lidí roztrpčených. V evangeliu čtete: „Blahoslavení pokojní, blahoslavení tiší, blahoslavení milosrdní.“ (Mat. 5, 9.) To si pamatujme! Neklopýtejme přes směšně malou překážku! To není laskavá zbožnost.

Kdybych chtěl úplně pojednati o ctnosti laskavé zbožnosti, vedlo by mne to příliš daleko. V Písmě sv. stojí o Zachariášovi a Alžbětě psáno: „Oba byli spravedliví před Bohem.“ (Luk. 1, 6.) Jak vznešené slovo! *Čeho třeba, abychom zachovali harmonii, mír a lásku?* Musíme ustupovati pokud možno. Nezapomeňte, že chování k bližním je měřítkem naší zbožnosti. - Jedné ještě nectnosti jest se nám varovati: *zlé pomluvy*. Co tím rozumím? Především zlé

kritisování. Kdybychom mohli tuto chybu röntgenovati! Co by se tu všechno neobjevilo? Na oko jste velice laskavé, ale když jste se rozešly: „Chvála Bohu, že je již pryč!“ - To jsou rozhodně chyby. Hledáme-li příčinu kritiky, najdeme skrytou ješitnost. V Písmě sv. stojí: „Nic nového pod sluncem.“ (Ekl. 1, 10.) Vše již tu bylo. - Vidím-li skutek a slyším nebo svědectvím se něčeho dozvím, když to pouze zjišťuji a pak řeknu: „Sestra se chovala tak a tak,“ není to hříchem, nýbrž pouhé zjištění skutečnosti. - Podezřívám-li však úmysly sestry nebo povstává-li ve mne nechuť nebo zášť, již začíná hřích. Mohu kritisovati, mohu skutečnost zjišťovati, jen *odsuzovati nesmím*.

3. Laskavá zbožnost je smířlivá, trpělivá a tiše odevzdaná.

Kdesi - ne v naší diecési - se dostali do sporu dva vážení občané, kteří zastávali veřejný úřad. Spor nebylo lze urovnati; nikdo nechtěl povolit. Tu udělal nadřízený představený krátký proces, aby odstranil toto pohoršení. Bez ohlášení přijel jednoho dne do toho místa a navštívil jednoho z nich. Tento byl velmi potěšen a cítil se velice poctěn, že představený přišel právě k němu. Představený pak řekl: „Když jsem já vás, milý pane, tak potěšil, nechtěl byste mi také udělati radost?“ Pán byl ovšem hned srozuměn. Tu pravil představený,

kterýž při uvítání tak přátelsky tiskl jemu ruku: „Pojďte nyní se mnou a podejte ruku panu N. hodně mile a přátelsky.“ Udělal to - a spor byl urovnán. - Když je něco mezi vámi, nemůžete v desíti minutách sobě říci laskavé slovo? Vše bude hned zapomenuto a odpuštěno!

Vyskytnou se mnohé útrapy, bolesti, nemoci; cvičiti se v trpělivosti není snadné a přece se domýšlím toho o každé s Bohem spojené duši. - Musíme tolik trpěti a proto máme tolik chyb. Pro churavost se nám mnohé chyby škrtnou; ale udělá-li to také Pán Bůh, nevím. Tolik jest nám snášeti! - O pravé zbožnosti se domýšlíme, že je vždy klidná, přívětivá a laskavá. Máme-li příležitost mluvit se skutečně zbožným pacientem, nejsme hluboce dojatí? Měl jsem příležitost viděti nemocnou šlechtičnu; trpěla hroznou rakovinou. Ale jak byla při tom laskavá! Nevykládala o své nemoci, zatajovala bolesti. Všecko snášela statečně. Celé týdny nespala. Tak trpěla čtyři měsíce! Ale ani slova nářku! Děti se ptávaly: „Maminko, jak se daří?“ A odpověď zněla: „Vždy lépe, než zasluhujil!“ Hned obrátila řeč na jiný předmět a dotazovala se dcery, nemá-li hodně starostí s dětmi atd. Byla to hrdinná ctnost, která chce dělati jen radost. Byla to statečnost a hrdinství, velkolepé působení milosti Boží.

Skvělý příklad máme na naší Královně, Matce nebeské, Rodičce Boží Marii Panně. Projděte jednotlivé úseky jejího života a

uvidíte na ní neobyčejnou trpělivost. Kdy viděli jsme ji mrzutou? Kdy byla přespříliš smutná? A přece, jak jednoduše a nuzně žila! Byla královskou princeznou, ač ze zchudlého rodu. Kdypak by jí bylo napadlo na jiné hleděti spatra? Kdy pohrdala chudým? Kdy byla nespokojena se svými jednoduchými poměry? Kdy jsme slyšeli od ní slovo nářku na bezpráví, která byla spáchána na ní a jejím Synu? Kdy nebyla ochotna pomoci chudým? Sama chudobná, zásobená jen nejpotřebnějším, prosí Božského Syna svého, aby pomohl v nouzi jiným. „Nemají vína.“ (Jan 2, 3.) Ani nejhrubší práce se nelekala. Když se vrátila z Egypta, jak bylo asi vše doma zpustošeno! Jak vypadal asi domek a políčko?! Kolik práce stála úprava! Jak asi spolupracovala! Proč by se styděla za práci!? Kdy byla rozmrzelá, přišla-li někdy návštěva nevhod? Nikdy. - A nyní poslední období života jejího Božského Syna! Pán Ježíš ji opouští a chodí sem a tam a je sama doma. - Když je oslavován, není přítomna, ale kde je tupen, tu ji vidíme u něho. Co slyšela, viděla, trpěla na Velký pátek! Úplně s ním souhlasila a u něho vytrvala do posledního dechu.

Nebeská naše Máti jest nám krásným vzorem laskavé zbožnosti. Jen v její zahrádce rozkvétá tato neúnavná, nevyčerpatelná ctnost. Člověk může do jisté míry býti laskavým, pak toho však má dost; ale přece nesmíme umdlévati. - Tomu se učíme

ve škole Božského svého Mistra. Spěcháme k Matce Boží a přicházíme konečně k Ježíši Kristu. V Panně Marii nalézám pravého člověka, který mne neleká svou přísnou spravedlností. Proto spěchám k ní rád. - Co máme, dosáhli jsme milostí Ježíše Krista. To je náš vztah k Ježíši Kristu. - Abychom se stali laskavými, musíme bojovat a se modliti. Modlitbou se ozbrojme a nikdo nám neuškodí!

POKOJ, JEHOŽ SVĚT DÁTI NEMŮŽE

1. Malé ctnostné úkony vedou v klášteře k pokoji.

Nutnou ctností v životě řeholním je velkomyslnost. Velkomyslnými musíte být k Bohu, k sobě a k bližnímu, obzvláště k spolusestrám. Proč bývá v klášteře tak málo soucitu? - Hledal jsem rozřešení této zdánlivé hádanky. - Lidi ve světě, jakož i nás kněze, vychovává život. Život nás nutí k jistým ctnostem; musíme se učit, a bychom byli přívětivými, musíme se smát, ačkoli bychom raději plakali; musíme se cvičit v trpělivosti, být veselými a přístupnými i těm, kteří jsou nám nepříjemní a obtížní; musíme snášeti chyby, které nám jdou zrovna na nervy. V tom ohledu vyžaduje praktický život od nás mnohých ctností! - U vás v klášteře se odehrává život v úzkém kroužku, kde Bůh dopouští jen malé chyby, abyste se všechny cvičily ve velkomyslnosti. A přece klopytne se v klášteře o nitku. Při nejmenší maličkosti se rozčilíte a - rozladění je hotovo. - Tu se musí nasadit páka! Ano při takových maličkostech se ukáže, jakou máte cenu. Pokud jde vše podle naší vůle, pokud není zkoušky, jde všecko - a přece musíme mít, co bychom Pánu Bohu obětovali. A proto vám dává příležitost k malým ctnostným úkonům; k velikým, heroickým úkonům

nejste povolány, k malým máte příležitosti dost. Tu je pravý čas, abyste se cvičily denně, hodinu za hodinou v těchto úkonech a nikdy neumdlévaly. Spočtete-li pak tyto ctnostné úkony, jaká bude to hromada! Právě těmito úkony k Bohu, k sobě, k bližnímu si vybojujete neocenitelný poklad, vzácný poklad v řeholním životě: vnitřní pokoj. Již při vstupu na svět pravil Pán Ježíš skrze anděla: „Pokoje lidem dobré vůle.“ (Luk. 2, 14.) Tedy hned, když se zjevil, zvěstoval Pán tento pokoj.

2. Pokoj jest vzdáním se Prozřetelnosti.

V čem záleží tento pokoj? V bezpodmínečném, úplném, bezvýhradném vzdání se Bohu. Jen toto přináší vnitřní pokoj. Především si musíte zachovat živou víru v Prozřetelnost Boží, když si na př. myslíte: jsem dítětem těch rodičů, poněvadž Bůh to chtěl, měla jsem takové mládí, přišlo na mne toto pokušení, dopustila jsem se těch hříchů, jsem na tom místě, žiji s těmi sestrami, mám tu práci, mám ty chyby, jsem navštívena tím křížem, Bůh vyzbrojil mne těmi a ne jinými schopnostmi, poněvadž Bůh to chce a jest to pro mne nejlépe. Když se to stane vašim pevným přesvědčením, uvidíte, že zmizí rázem ze srdce všecka nespokojenost a nevole. Nebude mít přístupu žárlivost; víte přece, že Bůh to chce. Milé sestry, rozjímejte hluboce o tomto předmětu a uvidíte, že si můžete samy připra-

viti pokoj. Všecko, úplně všecko musí být postaveno na skálopevném základě Božské Prozřetelnosti. - A máte-li svědomí v pořádku, jste-li pevně odhodlány varovati se každého i nejmenšího dobrovolného všedního hříchu, když Bohu ničeho neodpíráte, co vám dává poznání vnitřním vnuknutím, dospějete k duševnímu klidu, k pokoji vnitřnímu, který jste dříve nikdy neznaly. K dosažení vnitřního pokoje jest dobře svěřiti se vedení osvíceného duchovního vůdce. Pravím duchovní vůdce a ne zpovědník; neboť jest tu rozdíl. Většinou onen zpovědník jest naším duchovním vůdcem. Duchovnímu vůdci mám svěřiti nejen své hříchy, nýbrž celý svůj vnitřní život, všecky své pudy a náklonnosti. Duchovní vůdce musí mne lépe znáti než vlastní svou kapsu.

3. Pokoj vnitřní je možný, byl i byla nálada nepřiznivá.

Hluboký pokoj v srdci jest nám rozlišovati od pocitu pokoje. Pocitu pokoje nemáme vždy, závisí velmi často na duševní, fyzické a tělesné náladě. Jest to jako venku v přírodě: nádhernou modrou oblohu pokrývá také často mrak. - Usebraná duše cítí makavě tento pokoj, je se vším spokojena, nepronese slova nevole. Ano, kdo dobyl si tohoto vnitřního pokoje, nezná rozmrzelosti, únavy při vši jednotvárnosti klášterní; a život v klášteře je jednotvár-

ný. Nejkrásnějším při vnitřním pokoji je, že člověk necítí obyčejné rozmrzelosti. Nikdo mne neoloupí o ten pokoj; neboť, co je za mnou, patří Bohu. Nemám se ani tázati: „Jak dlouho budu takto žít? Budu ještě dvacet, třicet let, nebo celý život ve škole, v úřadě, v nemocnici, v dílně?“ Taková myšlenka mne nikdy nenapadne. - Vnitřní pokoj je velikým darem Božím. Máme-li tento pokoj, neruší nás ani hříchy. Když mi však namítáte: „Ale já mám vždy tytéž chyby, nemohu mluvit o tom pokoji.“ Odkud to víš? Jsi snad tajemnicí Boží? Nenamáhej se zvědět, zda jsi Bohu milá. Co Bůh v tvé duši, v tvém srdci zařizuje, vymyká se tvému poznání. Snad ti to kdysi dá poznati, až budeš dosti pokorná, abys ten pohled snesla. Když je tomu tak, buď velkomyslná k sobě: bojuj! bojuj! - Po smrti nebudeme souzeni podle toho, čeho jsme dosáhli, nýbrž jak jsme bojovali. Mnohý člověk, na př. prudké povahy, který se svou přirozeností na zemi zápasil, i když má sebe více chyb, bude souzen milostivěji než mnohý jiný člověk, jemuž nebylo tolik bojovati. Dal-li ti Bůh ohnivou povahu, buď velkomyslnou, bojuj proti ní a všecko ostatní přenech Pánu Bohu. Chyby napravovati nelze tak rychle, jak bychom si přáli. Duši může napravit jen Bůh a napravuje jen Bůh, když s ním spolupracujeme.

Uznejme přece, že činíme i dobré skutky, nedopouštíme se jen hříchů; nesmíme pře-

hlížeti tyto dobré skutky. Považme, jak je lidské srdce nakloněno ke zlému - a když toto srdce, které tak snadno a rychle se připoutává k hříchu, jsme naučili pohrdati bohatstvím; pohodlím, požitky a rozkošemi, abychom mohli se modlití hodinku před svatostánkem: není to něco velikého, vznešeného?! - Zkoumejme před svatostánkem své srdce a uvidíme, že modlitba, mše sv., sv. přijímání přece nám velice pomohly. A to nás potěší. Bojujme proti hříšným náklonnostem, proti svému „já“, pracujme o svém zdokonalení a Pán Bůh nás nikdy neopustí. Tim si zachováme také pokoj.

PRAVÝ OBRAZ ŘEHOLNÍHO STAVU

Milé sestry! Uvažujme dnes o řeholním povolání! Ptám se starších sester: Kdybyste se měly dnes zase rozhodnouti, chcete-li přijmouti šat řeholní nebo ne, co byste řekly? Já jako kněz řekl bych před Bohem a na své svědomí: Kdybych měl zase štěstí, vyrůsti ve víře katolické, a kdybych měl zkušenosti jako dnes, zvolil bych si zase stav kněžský. Jest to těžké povolání. Ale oběť za oběť!

1. Svět a mnozí katolíci nemají pochopení pro život řeholní.

Slavný řeholník jel jednou se vznešeným pánem, který se ho tázal: „Jste řeholník?“ - „Áno.“ - „Jak je to možno, že jsou dnes ještě řeholníci? K čemu jsou?“ - „Řeholníci mají podle víry křesťanské opravdově žítí životem křesťanským.“ - „Ale, řekněte mi, jak to přijde, že v Písmě sv. není o řeholnicích ani zmínky?“ - „V Písmě sv. nemůžete hledati něco o řeholnicích, neboť ti, kteří psali Písmo sv., byli vlastně řeholníky. Apoštolé a první křesťané byli řeholníci. Byli dokonalí. Nepotřebovali klášterů, když byli dokonalí, nebo po dokonalosti toužili. Když dnes všichni lidé žili opravdu křesťanským životem, nebylo by třeba se odlučovati. Teprve když většína se odlučuje od Boha, musí se ostatní,

kteří chtějí žítí podle víry, spojití, shromážďovati. Pokud v Církvi katolické budou lidé toužití po svatosti, pokud bude tlouci křesťanské srdce, které chce náležeti Bohu, potud budou řeholníci a řeholnice; neboť na světě je mnoho lhostejných křesťanů."

Milé sestřičky! Mnozí i dobří katolíci nedovedou vždy pochopiti úlohu řeholníků a řeholnic.

Kdyby jednou povstal kulturní boj, tu bychom viděli, že řeholní stav nepřirostl lidem k srdci, že není zakořeněn v jejich srdci. Jak mnozí si řeknou: Řeholníci a řeholnice by měli raději pracovati. Toť důkaz, že nedovedou ocenit duševní práci, modlitby, oběti.

2. Mnozí řeholníci mají také zvláštní, přemrštěný názor na řeholní stav.

Myslí totiž, že není stavu na světě k životu oprávněnějšího, než je jejich; že by celý svět měl býti klášteřem. Že však v klášteře jsou také boje, utrpení, těžkosti a chyby, toho přiznati - mají za zradu. Svět má míti za to, že za zdmí klášterními zmizely všechny slabosti, poněvadž jinak by neměl k nim úcty. Ale ujme-li se tato domněnka mezi lidem, pak to klášterům velice uškodí. Uvěří-li tomu svět, pak bude před řeholníky utíkatí, jako by byli bytostmi, které odložily všechnu lidskost. Svět má také Argusové oči. Když pak na

nich uvidí chybičku, pohoršuje se. Vše vykládá ve zlé, obzvláště postřehne-li nějakou náruživost. Proto je nám třeba pravdy, milé sestřičky; neboť když pak skutečně na př. některá sestra odloží řeholní šat, uteče a habit pošle zpět, zajímá se o to veškerý světový tisk. Kdybychom byli přesvědčili lidi, co to znamená: žítí v klášteře, nedivili by se tomu. Vždyť každý rozumný si řekne: Nu, nevydržela v boji a proto odchází. Nesprávným je v lidech probouzeti mínění o tom, aby nás považovali za nadlidské bytosti a přikládali nám nadlidskou svatost. Každá nepravda, každá neupřímnost se na světě mstí.

Jak to vypadá ve skutečnosti v klášteře? *Jak mám smýšleti o stavu řeholním?* Stav řeholní je stav dokonalosti. Jaké dokonalosti? Té dokonalosti, která je přikázána všem lidem; neboť každý člověk má býti dokonalým, jak to přísluší jeho povolání, jeho silám, jeho milostem. Řeholní stav nemá žádné jiné zvláštní dokonalosti; jest jen jediná dokonalost a ta je ztělesněna v Ježíši Kristu. Řeholní šat nedává sám o sobě ani nejmenší dokonalosti. A věřte mi, že ve světě žijí manželé, dělníci, sluzky, kteří na cestě k dokonalosti stojí mnohem výše než mnohý řeholník a kněz. Pak tedy nemá stav řeholní žádné přednosti? Ó ano, *stav řeholní je stavem dokonalosti.* Tímto stavem můžete, máte se k Spasiteli více přiblížiti než lidé ve světě. Vám nestojí tolik překážek v cestě. - Ano, snadno

se řekne: Dokonalost! Ale dosažení dokonalosti znamená bojovat celý život, že v boji tom nesmí člověk ani den ani hodinu ustati; to činí dokonalost pro nás lidi tak těžkou. Kolik překážek staví se v cestu lidem ve světě - je tu denní práce atd.! Kolik nebezpečí přináší také denní styk s lidmi, chyby, zlořády, hrubost panující ve světě! Kolik nebezpečí připravuje dále pohodlný život v bohatství, ale též život v chudobě a bídě!

Když Spasitel vyslal apoštoly do vesnic, kam chtěl sám přijít, a dal jim moc uzdravovat nemocné, viděli k svému zármutku, že se lidé chovali odmítavě k jejich kázání. To tak rozčililo apoštoly, že chtěli svolati oheň na ta místa. Když se vrátili, stěžovali si, že se dá málo zachrániti. Ano, kdyby Pán Bůh nerozdával tak hojně zvláštních milostí, bylo by učedníků vskutku málo. Na evangelium samo málo dali. V „následování Krista“ můžete čísti větu, kterou jsem už tak často opakoval. „Kolikrát jsem byl mezi lidmi, vrátil jsem se měně člověkem.“ Opravdu. Kolikrát jsem byl mezi lidmi, buď že mne úrad k tomu nutil, abych se zúčastnil zábavy, které jsem se nemohl vyhnouti, nebo abych někoho potěšil, pak jsem se vrátil domů a sám sobě se zodpovídal, viděl jsem, kterých chyb jsem se dopustil. Přizpůsobil jsem se lidem; žvanil jsem a kdo ví, co jsem ještě dělal. Jako menší člověk, jako nepatrný člověk jsem se vrátil. V klášteře se může-

te uchránit toho zhoubného vlivu, ježto jste chráněny sliby. Odřikáte se bohatství a slibujete svatou chudobu. Ale věřte mi: venku je sta a sta matek, které si musejí více odřít, více noci bdít, postiti se, jsou chudobněji, nuzněji ošaceny, než mnohé řeholní sestry, které chudobu slibovaly.

Mnohá hodná dívka musí bojovatí krutější boj než řeholní sestra. A nemá nikoho, kdo by ji napomenul, poradil a přecevytrvá. Kdyby zpovědnice mohly mluvit, vypravovaly by o hrdinných ctnostech mnohých lidí. Řeholník se zříká své vůle. Ale vezte, že mnohý úředník musí mnohem více poslouchati než vy.

Vzpomeňme si jen na vojáky! - Když přinášíme oběti, nesmíme se tím obzvláště vyvyšovati; i světští lidé přinášejí mnoho velikých obětí! Stav řeholní odstraňuje jen mnohé překážky z cesty a podává více milostí.

Chci uplatnit svoji široko daleko zasahující velkodušnost a chci býti věrnou ve všem i v maličkostech, a to i tehdy, když na mne nikdo nedohlíží. Chci býti pevnou v ovládnání své obrazotvornosti a svého celého světa myšlenek. Pak se mi dostane též i více milostí. Když obyčejný člověk se probíjí jakž takž životem, nepolyká velbloudy, spokojí se tím, že se varuje těžkých hříchů; nemůžeme mu to zazlívati, ačkoli i on je povolán k dokonalosti. Došla jinak je to však u nás! Máte mnohem větší povinnost toužiti po dokonalosti, jak-

mile jste oblékly řeholní roucho. Na stupni, kde mohou státí světší lidé, nesmíme státí ani já ani vy.

3. Účel řeholního života.

Který cíl má řeholník - řeholnice? Ten, o němž mluví sv. Pavel jako o jádru dokonalosti: „Máte obléci člověka nového, stvořeného podle Boha ve spravedlnosti a pravé svatosti.“ A dále: „Jako účastníci světla žijte, neboť ovoce světla záleží ve všeliké dobrotě a spravedlnosti a pravdě.“ (Ef. 4, 24, 5, 9.) K dokonalosti křesťanské náleží: láska k Bohu, zbožnost, horlivost v modlitbě, usebranost mysli, cvičba žítí v přítomnosti Boží, obětavost, sebezápor, zřeknutí se svéhlavosti, poslušnost, učelivost, podřízení svého rozumu a své vůle, svědomitost i v malém, čistota srdce, pokora, skromnost, způsobné chování, láska k bližnímu, úcta, útlé svědomí, trpělivost, mírnost, dobrotivost. Je toho celá litaniel! Abyste se však nelekly - řeknu tedy krátce, co dokonalost jest:

1. *Skálopevná, neochvějná víra.* Kde jinde by měla býti tak čistá a pevná víra jako v klášteře, kde mají svůj domov modlitba, rozjímání, duchovní četba, studium? Kláštery jsou přece semeníštěm víry.

2. *Spojení s Ježíšem Kristem,* touha po něm a klanění se jemu, když je přede mnou ve svatostánku a při sv. přijímání.

3. *Pravá, hluboká láska k bližnímu.* Kde

by měla krásněji rozkvétati, ne-li v klášteře? Oslovujete se přece: „Sestro.“ Bydlíte pod jednou střechou. Nosíte týž šat, máte tytéž radosti a strasti, totéž jídlo, v pravdě zde jest škola lásky k bližnímu, zde sídlí mír a radost. Není zde nepokojů, není bažení po poněžích a bohatství. Není starosti o budoucnost. Nemusí tu býti závisti, žárlivosti a malichernosti; v klášteře sídlí mír a radost. Tu není chladu, ale hřejivá láska, radost a mír.

Více než lidé ve světě, jste povolány k všeobecné dokonalosti. Musíte přijíti rychleji k Pánu Ježíši; proto jste si zvolily stav řeholní.

Tu si však mnohá sestra pomyslí: „Jak mi bude u posledního soudu, když ve světě nalézáme tak krásné příklady ctností a já budu státí vedle těchto lidí?“ Ovšem bude to pro sestru zahanbující. Ale pro útěchu přečtete si evangelium sv. Jana, kde praví Pán Ježíš Petrovi: „Když jsi byl mladší, opasoval jsi se sám a chodil jsi, kam jsi chtěl; když zestárneš, vztáhneš ruce své a jiný tě opáše a povede, kam nechceš. Následuj mne.“ A Petr spatřiv Jana řekl Ježíšovi: „Pane, co bude s tímto?“ a Ježíš řekl jemu: „Co ti po tom? Ty mě následuj.“ (Jan 21, 18-23.) To budiž tvou útěchou! - Snad rostou a rozkvétají ve světě tu a tam krásnější ctnosti než u tebe, snad najde se tu a tam větší obětavost než u tebe; ale z toho ještě nenásleduje, že ty budeš zavržena a oni spaseni. Konej jen svě-

domitě z lásky k Bohu své povinnosti, měj Pána Boha vždy na mysli, varuj se hříchů i dobrovolných všedních hříchů, poslouchej hlasu Božího a budeš zachráněna, bude ti připraveno pěkné místečko v nebi. Jak bude nakládati Pán Bůh s jinými, „co ti po tom“. - Stačí, když víme, že najdeme milosrdného Boha, poněvadž jsme se přičinily, abychom plnily vždy svatou jeho vůli a podle ní žily ke cti a chvále Boží.

OBSAH

Úvodem	5
Cíl zbožnosti smí býti jen oslavení Ježíše Krista	7
Synovství Boží a pohled na jesle	17
Jesle školou chudoby, prostoty a pokory	28
Mystika, které může každý dosáhnouti	39
Ježíš Kristus je mým bratrem, mým životem, mým vzorem, mou cestou	49
Duch Kristův v evangeliích	59
Ježíš Kristus - dobrý Pastýř - žádá od nás obětavou lásku	66
Zacheus v zrcadle hlubokého duchovního života	74
Mše svatá	79
Mše sv. a sv. přijímání zadržují pokles v duchovním životě	89
Duchovní přijímání	92
Vždy rostoucí, nesmrtelná láska sv. Jana	94
Utrpení a zkoušky	98
Duchovní život ve světle velikonočního poselství	107
Duchovní spojení s Pánem Ježíšem	116
Tajemství vzestupu v lásce Ježíšově	130
Tajemství přebývání Ježíše Krista v nás	137
Obraz Matky Boží	147
Pohled na Bolestnou Matku	153

Svatí a jak se stali svatými	159
Odloučení od všeho pozemského	168
Čtyři skupiny chyb, ze kterých se mám zpo- vidati	172
Umění se modliti	176
Modlitba z Ducha svatého	182
Ustavičné dlení v přítomnosti Boží - podsta- tou duchovního života	188
Svoboda dítek Božích	192
Dobrota lidská: její podstata a apoštolát	199
Laskavá zbožnost	207
Pokoj, jehož svět dáti nemůže	214
Pravý obraz řeholního stavu	219

Dr. Josef Gross, biskup v Litoměřicích

VÝSTUP DUŠE K BOHU

*Se svolením vydavatelovým přeložil Josef Tymel.
Vydal „Velehrad“, nakladatelství dobré knihy
v Olomouci. Vytiskly Lidové závody tiskařské a
nakladatelské, spol. s r. o. v Olomouci I. P. 1940.*